

Marksist Bakış

Bütün Dünyanın İşçileri Birleşin!

Yıl: 7 - Sayı: 24

Fiyatı: 3 TL

Gelecek Ellerimizde

TRAJEDİ YA DA DESTAN

www.bolsevik.org

TEMEL İLKELERİMİZ

Ya Barbarlık Ya Sosyalizm: Tüm toplumsal ve ekonomik hayatın bir avuç kapitalistin çıkarları doğrultusunda şekillendiği kapitalist sistem varlığını, ancak savaşlarla sürdürmektedir. İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar ve doğanın tahribatının sorumlusu kapitalizm ve onun için özellikleri olan kar hırsı ve rekabettir. Kapitalizmde bütün zenginliği işçiler yaratır. Bu zenginliğin çoğunluğun ihtiyaçları için kullanılabilmesi ancak işçi sınıfının kolektif olarak bütün zenginliğe, üretim araçlarına el koymasıyla, üretimi ve dağıtımı kontrol etmesiyle yani proletarya diktatörlüğü ile mümkündür.

Aşağıdan Sosyalizm: Sosyalizm, ancak tüm ezilenlerin ve yoksulların desteğini alarak onlara öncülük eden işçi sınıfının kitlesel, doğrudan, militan mücadelesiyle; işçi sınıfının kendi eylemleriyle mümkündür. Sosyalizm, küçük bir azınlığın kendini kitleler yerine ikame etmesiyle kurulamaz. Sosyalizm ancak işçi konseyleri aracılığıyla aşağıdan yukarıya örgütlenen bir işçi iktidarı ile gerçekleştirilebilir. Bunun dışındaki kestirmeci, maceracı, tepeden inme her yol kaçınılmaz olarak bir azınlık iktidarıyla, kapitalizmle sonuçlanır. Marks'ın dediği gibi işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır.

Sosyal Devrim: Bu düzenin kurumları işçi sınıfına karşı kapitalistleri korumak için vardır. Bu kurumlar işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılmaz. Mevcut sistem iyileştirmeler yapılarak, yani reformlarla düzeltilemez. Sosyalizm parlamento aracılığıyla gerçekleştiremez. Bir sosyal devrim zorunludur.

Yurtseverlik değil Enternasyonalizm: Bütün dünya işçileri kardeşler. İşçilerin vatani yoktur. Küresel bir sistem olan kapitalizmin tarihin çöp tenekesine atılabilmesi için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. Marks bu yüzden bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısı yapmıştır. Ulus içindeki bütün sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtsever ideoloji ise işçi sınıfını uluslararası düzeyde böler, bize kapitalizmin çizdiği ulusal sınırları benimsememizi öğütler. Özünde işçi sınıfını mevcut sisteme eklemleyen bu ideoloji yönetici sınıfların en büyük silahıdır.

Tek Ülkede Sosyalizm Mümkün Değildir: Kapitalizm dünya ölçeğinde bir sistemdir. Bunun alternatifi olan sosyalizm de ancak dünya ölçeğinde gerçekleşebilir. Tek ülkede sosyalizmin olamayacağını görmek için Marksist olmaya bile gerek yoktur. Dolayısıyla herhangi bir ülkede gerçekleşebilecek başarılı bir devrimin kaderi (dolayısıyla tüm insanlığın kaderi), devrimin diğer ülkelere sıçramasına bağlıdır. Bu mümkündür, çünkü kapitalizmin krizleri küresel, devrimler seridir.

Ulusal Sorun: Devrimci Marksistler ezilen halkların kendi kaderini tayin hakkını savunur, ezilen halkın politik temsilcisine ulusal sorunla ilgili konularda devlet karşısında koşulsuz eleştirel destek verir. Devrimci Marksistler her türlü etnik ve dini azınlığın üzerindeki baskılara karşı çıkar, onların örgütlenme hakkını savunur.

Cinsiyetçilik: Yaşadığımız sistem kadınları ezmektedir. Kapitalizm, kadınları işyerinde ucuz iş gücü olarak, aile içinde ise yeni kuşak işçi sınıfının bedavaya yetiştirilmesinde ve ev işlerinin bedava halledilmesinde kullanmaktadır. Bu durum kadınların hayatın her alanında geri planda kalıp ezilmesine yol açmaktadır. Devrimci Marksistler her yerde cinsiyetçiliğe karşı mücadele edip, kadınların her alandaki eşitliğini savunurlar. Devrimci Marksistler insanların cinsel tercihleri nedenleriyle ezilmelerine, eşcinsellerin aşağılanmasına karşı mücadele ederler.

Devrimci Parti: İşçi sınıfının kendiliğinden mücadelelerinin bir işçi devletiyle sonuçlanabilmesi için devrimci parti zorunludur. Bu parti işçi sınıfının en ileri devrimci unsurlarını bünyesinde toplar, onların sınıf içerisindeki dağılık etkisini merkezileştirir, onları koordine eder ve aktif siyasi hayata ve sınıf mücadelesine müdahale eder. Bu parti tüm işçi sınıfına öğretir ve ondan öğrenir. İşçi sınıfı içinde kök salmış, kitlesel bir devrimci işçi partisinin sınıf mücadelesinin kritik anlarında ve özellikle devrimci durumlarda var olması devrimin başarıya ulaşması için çok hayattır, bu yüzden böyle bir partiyi inşa etmek ertelenemeyecek bir görevdir.

Devrimci Görev: Bu ilkelere katılan herkesi Marksist Bakış Dergisi faaliyetlerini büyültmeye çağırıyoruz..

İçindekiler

28 Şubat'ı Nasıl Yorumlamalı?	2
Yunanistan: Trajedi ya da Destan?	12
Müftüoğlu, Kaypakkaya ve Bazı Düşünceler	17
Lenin Mücadelemize Yol Gösteriyor	20
Zizek Üzerine	24
Birinci Yılının Ardından Mısır Devrimi	29
Avrupa'da Faşizm Yükselirken Sorumlu Kim?	34
Ortadoğu Üzerine Değerlendirmeler	40
Lenin ve Emperyalist Savaş (Lev Troçki)	45

MARKSİST BAKIŞ

Üç Aylık Politik Dergi

Yıl: 7 Sayı: 24 Mart 2012

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz

Yayın İdare Adresi: Bayındır-2 Sok. No: 45/7

Kızılay/ANKARA Tel: 0 312 480 95 60

Baskı: Yön Matbaacılık - Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok
1.Kat No: 366 Topkapı, İstanbul Tel: 0-212-544 66 34

Yayın Türü: Yaygın süreli, üç aylık

İletişim İçin:

marksistbakis@yahoo.com

www.bolsevik.org

Büro: Bayındır-2 Sok. No: 45/7

Kızılay/ANKARA

28 ŞUBAT'I NASIL YORUMLAMALI?

İslamcılar, 12 Eylül'ün Kazanımı

12 Eylül'ün en büyük kaybedeni kuşkusuz sosyalistlerdi. 12 Eylül'ü hazırlayanlar (generaller, büyük sermaye, ABD) kontrgerilla ve ülkücü çeteler eliyle darbeye kadar binlerce sosyalisti, onlarla beraber emekçi halktan yüzlerce demokrat aydını ve diğer sol unsurları katletmişlerdi. 12 Eylül'de düzenlenen darbesi ise her şeye rağmen hala güçlü olan sosyalist hareketin üstüne adeta bir balyoz gibi indi. Yüz binlerce sosyalist gözaltına alındı, on binlercesi tutuklandı, yüzlercesi öldürüldü... Sadece sosyalistler değil emekçi halkın kendisini savunabilecekleri sendikalar ve diğer demokratik örgütlerin hepsi darbeye ezildi. Böylece emekçiler açılan yeni dönemde kendilerini bekleyen patronların acı reçetelerine boyun eğeceklerdi.

12 Eylül'de nasıl acı çektiklerini ballandıra ballandıra anlatan faşist hareketin durumuna gelirsek. 12 Eylül askeri cuntası, kendisini siyaset üstü bir devlet gücü biçiminde sunmak zorunda olduğundan devrimcilerin yanı sıra faşist tetikçileri de bir nebze de olsa cezalandırmak zorundaydı. Faşist katillerin arasında asılanlar bile oldu, bir çoğu 12 Eylül zindanlarında işkencelerden geçirildiler, kimileri uzun seneler hapiste kaldı. Tabi en sert durumda bile çektikleri sosyalistlerin çektikleriyle mukayese edilemezdi ama durum gereği gerçekleşen bu göstermelik cezalandırmaları bir kenara bırakıp dönemin gerçek analizini yaparsak bu tarz karşılaştırmalar anlamını yitirir. Örneğin Türkeş'in "biz içerdeyiz, fikirlerimiz iktidarda" söylemi dönemin iç yüzünü anlatması açısından çarpıcıydı. Onlar da biliyorlardı ve sonrasında da ifade ettikleri gibi "kullanıldılar ve şimdi durum gereği kendilerine eziyet ediliyor, ama darbe amacına ulaştı, memleketi komünist tehlikeden kurtardı!". Zaten 12 Eylül'ün ilk şok dalgaları atlatıldıktan sonra bu faşist çeteler iş adamları, ülkücü mafya, milletvekili, bürokrat vb.leri oldular. Türkiye'de egemenler tosuncuklarına sahip çıkacağını hep göstermişlerdir, son örnek Hrant'ın katili Ogün Samast, Yasin Hayal, Erhan Tuncel olayında olduğu gibi.

Peki 12 Eylül dendiğinde duygu seline kapılan, darbeye hesaplaşmanın kahramanı kesilen İslamcılar'ın durumu neydi? Darbe poli-

tik radikalizmin her kesimine yönelmiş gibi yapacaktı ama bu açıdan bile İslamcılar hem mağdur sayısı olarak hem de mağduriyetin ölçüleri açısından en şanslı kesimdi. Hatta o dönemin ölçülerine göre yaşadıkları hesaba katılacak düzeyde bile değildi. (Askeri yönetimin 1982 Anayasasına evet oyu vermeleri için tarikatlarla pazarlık yapması (Saylan, s.22), Nur cemaati lideri Fethullah Gülen'in hakkındaki sıkıyönetim komutanlığının tutuklama emrine rağmen yakalan(a)maması ve faaliyetlerine

Askeri yönetimin 1982 Anayasasına evet oyu vermeleri için tarikatlarla pazarlık yapması, Nur cemaati lideri Fethullah Gülen'in hakkındaki sıkıyönetim komutanlığının tutuklama emrine rağmen yakalan(a)maması ve faaliyetlerine devam etmesi, sıkıyönetim komutanlığınca laiklik karşıtı girişimleri nedeniyle Süleymancı, Nurcu, Nakşibendi ve MSP'nin Akıncılar grubundan toplam 2015 kişi göz altına alınırken aynı dönemde 250 binden fazla kişinin solcu olduğu için gözaltına alınması askeri rejimin İslamcı kesimle "sola karşı bir ittifak içinde" olduğunu göstermektedir.

d e v a m e t m e s i , sıkıyönetim komutanlığınca laiklik karşıtı girişimleri nedeniyle Süleymancı, Nurcu, Nakşibendi ve MSP'nin Akıncılar grubundan toplam 2015 kişi göz altına alınırken aynı dönemde 250 binden fazla kişinin solcu olduğu için gözaltına alınması askeri rejimin İslamcı kesimle "sola karşı bir ittifak içinde" olduğunu göstermektedir (Saylan, s.27).) Bugünün demokrasi şampiyonları Fethullahçılar ya da Nazlı Ilıcaklar'ın ise yatacak yerleri yok, çünkü bunlar o sıralar darbe şakşakçılarının başında geliyorlardı ("Yaklaşan komünizm tehlikesine karşı asker eğer atik davranıp da yıllardan beri hazırlanan karanlık emellerin önüne geçmeseydi bütün bir millet olarak inkisar içinde ağlamaktan başka çaremiz kalmayacaktı. Tuğa Selam, Sancağa selam ve ölçülerimiz içinde onu tutan basa binlerce selam. Ümidimizin tü-kendiği yerde hızır gibi imdadımıza yetişen Mehmetçiğe istihalenin son kertesine varabilmesi dileğimizi arz ediyoruz"

Sızıntı, Haziran 1979, Cilt 1, Sayı 5). Ama mesele yine bu burada bitmiyordu. 12 Eylül'ün Türkiye'ye açtığı yeni dönemde dinin önemli bir yeri olacaktı. Komünizmin panzehiri zaten dindi, ayrıca büyük birader ABD, Ortadoğu'da SSCB'yi güneyden Yeşil Kuşak projesiyle çevrelemeye çalışıyordu. Türkiye de bu kuşağın önemli bir kolu olacaktı. Kenan Evren her gittiği yerde Kuran'dan ayetler okurken, O'ndan sonra koltuğu devralacak Özal, zaten bir Nakşibendi tarikatı üyesiydi, abisi bu tarikatın önemli kişisiydi. Sözü fazla uzatmayalım. İslami cemaatler 12 Eylül'den sonra giderek güçlendiler. Devlette İslamcı kadrolaşma alıp başını giderken, yeşil sermaye olarak bilinen İslamcı iş çevreleri devlet desteğiyle ve ülke dışından Körfez sermayesinin de yardımlarıyla bir atılım içerisine girecekti. (ANAP'taki Nakşibendi grubu Arap sermayeli finans kuruluşlarının Türkiye'ye girişine Korkut Özal eliyle kilit rol oynamış; 1984'te ilk olarak Suudi-ABD ortaklığı olan Aramco'nun yan kuruluşu olan Al Baraka Türk Korkut Özal ve ANAP İl Başkanı ve ANAP Malatya Milletvekili Talat İcoz'un öncülüğünde kurulmuştur. Takiben MSP milletvekilliği yapmış Salih Özcan ve MSP kurucusu Teyfik Paksu'nun kurucularından olduğu Faisal Finans faaliyete geçmiştir.) Kuran kurslarının sayısında patlama yaşanacak, din dersleri zorunlu hale getirilecek, Alevi köylerine zorunlu cami yapımlarına hız verilecekti. 12 Eylül'ün açtığı yeni dönemde İslamcılarının sıçrama yapması için şartlar böylece olgunlaşıyordu ama 1980'lerin sonuna doğru yükselişe geçen işçi hareketi, toplumsal muhalefetin bayraktarlığı için ilk fırsatı yine sola verecekti.

89 Bahar Eylemlikleri, SHP'nin Çıkışı ve Çöküşü

12 Eylül rejimi, işçi hareketini ve sosyalistleri tamamen etkisiz hale getirdikten sonra işçi haklarına ve emeğin kazanımlarına azgın bir saldırı dalgası anlamına gelen ve bugün de sermayenin esas programı olmayı sürdüren neoliberal politikaları hayata soktu. Bunun karşılığı sömürünün yoğunlaşması ve emekçilerin hızlı yoksullaşmasıydı. İşçi haklarına yönelik fiziki saldırılar, serbest piyasa

ideolojisinin değer yargılarının topluma enjekte edilmesiyle el ele gidiyordu. Dönemin sembol ismi T.Özal büyük çoğunluğu yoksul olan bir ülkede "ben zengini severim" diyebiliyor, memurların zor durumda olması gibi şikayetler karşısında "benim memurum işini bilir" çıkışını yapabiliyordu. Bu iklimde yolsuzluklar tavan yaparken, Türkiye banker skandallarıyla tanışıyor, vurgunlarla türedi zenginler peyda olurken köşe dönmeçilik genel kural olarak topluma dayatılıyordu. Özal, eşi Semra Özal ile yeni Boğaz Köprüsü'nden kendisinin kullandığı son model Mercedes ile geçerken karısından teybe İbrahim Tatlıses'in

kasetini koymasını istiyor, arka fondaki yanık Tatlıses türküsüyle bütün bunlar TRT'den tüm ülkede "gelişen Türkiye" şeklinde pazarlanıyordu.

Emekçilere yönelen köklü saldırılar ve serbest piyasa değerlerinin ucuzca topluma enjekte edilmesi,

geniş yığınların vahşi kapitalizmi iliklerine kadar hissetmesine yol açtı. Bu durumda hoşnutsuzluğun yayılması kaçınılmazdı. Örgütlü proletarya 86'dan itibaren yavaş yavaş baskı dalgasını kırmaya başlarken grev hareketleri 89'da zirve yapacak ve temposunu 1991'e kadar sürecek. Grev ve greve katılan işçi sayısı anlamında rakamlar 1970'lerdeki rakamların bile üzerindeydi. (1989-93 işçi eylemleri sürecinde Zonguldak maden işçileri grevi ve büyük yürüyüşü ile alevlenen süreçte 1.5 milyondan fazla işçi greve çıktı.) Ama politik radikallik anlamında durum hiç de öyle değildi. Bunun

iki nedeni vardı kuşkusuz. Birincisi işçi hareketinin zirve yaptığı bu yıllar aynı zamanda SSCB'nin çözüldüğü yıllardı ve bu atmosferde tüm dünyada komünizmin bittiği

ve başarısız olduğu düşünülüyordu. Diğer taraftan Türkiye'deki sosyalist hareketler 12 Eylülde aldıkları ağır yenilginin ardından toparlanamamışlardı. Üstelik SSCB'nin çözülmesinin ardından hala sosyalizmde ısrarcı olduklarını vurgulayan örgütler de çöken Stalinist formlere körü körüne sadık olduklarından köhnemiş bir görüntü çiziyorlardı ve yeni dönemde ihtiyacı karşılayacak bir dinamik oluşturamayacaklarını zaman gösterecekti. Dolayısıyla 89 işçi hareketi kitlesellik anlamında çok parlak olsa da politik radikallik anlamında neoliberalizme karşıtlığı seviyesini genel olarak geçemeyecekti.

Bütün bunlardan ötürü işçi hareketinin yarattığı rüzgarın meyvelerini esas olarak Erdal İnönü liderliğindeki Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) toplayacaktı. Öyle ki Özalizmi eleştiren 12 Eylül baskılarına karşı çıkan SHP, 89 yerel seçimlerinde o zamanki 67 ilin aralarında 3 büyük ilin de olduğu 39'unun belediye başkanlığını kazanacaktı. Özellikle kırsal kesimden göç alarak büyümeye devam eden işçi kentlerinin büyük çoğunluğunu (Kayseri dahil) SHP kazanacaktı. Örneğin Ankara'da tüm ilçe

belediyelerini (Sincan ve Keçiören dahil) kazanarak 6-0 yapacaktı. Durum açıktı. İşçi sınıfı ve kent yoksulları terchini neoliberalizme ve 12 Eylül'e karşı duruşuyla SHP'den yana yapmışlardı. Bir örnek daha vermek gerekirse bugün CHP'nin kalesi olan İzmir'de orta sınıfların ikamet ettiği kıyı semtlerine yaklaştıkça CHP'nin oylarının arttığı, içerilere gidildikçe azaldığı gözlemlenirken 89 yerel seçimlerinde durum tam tersiydi: Kıyıları oylarını Özal'ın ANAP'ından yana yaparken içerilere daha

Emekçilere yönelen köklü saldırılar ve serbest piyasa değerlerinin ucuzca topluma enjekte edilmesi, geniş yığınların vahşi kapitalizmi iliklerine kadar hissetmesine yol açtı. Bu durumda hoşnutsuzluğun yayılması kaçınılmazdı. Örgütlü proletarya 86'dan itibaren yavaş yavaş baskı dalgasını kırmaya başlarken grev hareketleri 89'da zirve yapacak ve temposunu 1991'e kadar sürecek. Grev ve greve katılan işçi sayısı anlamında rakamlar 1970'lerdeki rakamların bile üzerindeydi. Ama politik radikallik anlamında durum hiç de öyle değildi. Bunun iki nedeni vardı kuşkusuz. Birincisi işçi hareketinin zirve yaptığı bu yıllar aynı zamanda SSCB'nin çözüldüğü yıllardı ve bu atmosferde tüm dünyada komünizmin bittiği ve başarısız olduğu düşünülüyordu. Diğer taraftan Türkiye'deki sosyalist hareketler 12 Eylülde aldıkları ağır yenilginin ardından toparlanamamışlardı.

yoksul semtlere gidildikçe SHP'nin oyları artmaktaydı. 89 yerel seçimleri, sınıfsal kimlikle politik tecihlerin örtüşmesi anlamında Türkiye'deki belki de son seçim

oldu diyebiliriz. Bu anlamda 1991'de yapılan genel seçimlerden SHP'nin genel olarak yine güçlü çıktığını, %24 oy elde ederek iktidara geldiğini hatırlatalım. Peki artık hem belediyelerde hem de hükümette iktidar olan SHP'nin performansı nasıldı? Kendilerini iktidara taşıyan emekçiler açısından tek kelimeyle rezaletti. SHP'li belediyeler emekçilerin hakları konusunda değil ama yolsuzluklar ve kötü yönetim konusunda iddialı olduklarını icraatlarıyla bir güzel ispatladılar. SHP'nin müteahhit partisine çıktı. Dahası ortada DYP-SHP koalisyon hükümetinin yaptıkları vardı. Bu dönemde 12 Eylülle hesaplaşmak şöyle dursun SHP'nin iktidar yılları kontrgerillanın Kürt hareketine ve sosyalistlere kan kusturduğu yıllar oldu. DEP'li Kürt milletvekilleri senelerce yatmak üzere hapislere gönderilirken SHP bu durumu destekledi. Dahası 1994'teki Türkiye tarihinin en ağır krizlerinden birisinin faturasını tümüyle emekçilere kesen 5 Nisan kararlarının altında SHP Genel Başkanı Murat Karayalçın'ın imzası vardı. Artık bu kadar fiyaskodan sonra SHP'nin işi adeta bitmişti.

89 başlayan işçi hareketinin son yılı 1991'di, zirve noktası da Zonguldak madencilerinin dev Ankara yürüyüşüydü. Kürt sorununun el yaktığı, Körfez Savaşı'nın kapıda olduğu sırada radikal bir işe girmiş sendikal bürokrasi şöyle bir etrafına bakındığında yanında pek de tesirli olmayan sosyalistler dışında kimseyi bulamayınca on binlerce işçi tanklarla çevrildikleri Mengen önlerinden boyunları bükük şekilde Zonguldak'a geri döndüler. Gelecekte onları bekleyen yüzlerce işçinin yaşamını yitirdiği grizu patlamaları, maden havzalarının çürümeye terk edilmesi ve genel olarak batı Karadeniz sanayisizleştirilmesi olacaktı.

RP'nin Yükselişi

Necmettin Erbakan liderliğindeki Milli Görüş hareketi, Türkiye'de siyasal İslam davasının geleneksel partilerini kurmuş, bu yüzden de İslamcı hareketin genel anlamda liderliğini yürütmüştür. 1970'lerde Erbakan'ın Milli Selamet Partisi (MSP), oy

tabanını Orta ve Doğu Anadolu illerindeki tutucu küçük burjuva katmanlarda buluyordu. Büyük kentlerde çok marjinal bir durumdaydı ve ülke çapındaki toplam gücü %10'u geçmiyordu. Diğer taraftan o sıralarda ülkede %10'luk seçim barajı bulunmadığından MSP, parlamentoya girebiliyor, değişik hükümetlerde başbakanlık yardımcılığı ve çeşitli bakanlıklar alıp yüksek siyasetin temel taşlarından birisi olabiliyordu. Ama Erbakan'ın başa gireceği o zamanlar kimsenin aklına gelmezdi. Gelgelelim 1990'da işler epey değişmişti ve Refah Partisi (RP) bütün dengeleri alt üst ederek liderliğe oynuyordu. Bu nasıl mümkün olmuştu?

Erbakan 1990'ların başından itibaren taşra kent ve kasabalarının tutucu küçük burjuvalarının dışında, bundan daha geniş bir taban bulmuştu kendisine. 1980 ve 90'larda devam eden yoğun göçlerle büyük kentler artık en şişkin halini almıştı. Milyonlarca insan neoliberal sistemin acımasızlığı karşısında tam anlamıyla savunmasızdı. İşsizlik ve yoksulluk varoşlarda kol geziyordu. Sosyal devlet kırıntıları da artık ortadan kaldırılmıştı, işçi hareketi durulmuş, etrafına insanları toplayacak bir enerjisi kalmamıştı, sosyalist gruplar ise Gazi Mahallesi gibi birkaç Alevi semti dışında yoksul halktan kopuk durumdaydılar, genel olarak zayıftılar ve ülkede gündeme müdahil olma kapasiteleri yoktu.

İşte Refah Partisi burada devreye giriyordu. RP bir kere ülkede gündeme müdahil olma kapasitesine sahipti, ayrıca yaygın örgütlülüğüyle kent yoksullarına doğrudan ulaşabiliyordu. Asıl kritik olansa RP'nin kullandığı muhalif dildi. Erbakan öteden beri kullandığı siyasal İslam diline sol jargondan ödünç aldığı kavramları da ekleyince ortaya etkili bir kampanya çıkmıştı: Adil Düzen. ("Köle düzeni, milyonlarca insanı geçim sıkıntısı, açlık, sefalet, işsizlik ve geri kalmışlığa mahkum ederek ezmekte; bunların hakkını haksız olarak ellerinden alıp emperyalizm, dünya siyonizmine ve onların işbirlikçisi ufak bir mutlu azınlığa aktarmaktadır. Bunun neticesi olarak büyük

Erbakan 1990'ların başından itibaren taşra kent ve kasabalarının tutucu küçük burjuvalarının dışında, bundan daha geniş bir taban bulmuştu kendisine. 1980 ve 90'larda devam eden yoğun göçlerle büyük kentler artık en şişkin halini almıştı. Milyonlarca insan neoliberal sistemin acımasızlığı karşısında tam anlamıyla savunmasızdı. İşsizlik ve yoksulluk varoşlarda kol geziyordu. İşte Refah Partisi burada devreye giriyordu. RP bir kere ülkede gündeme müdahil olma kapasitesine sahipti, ayrıca yaygın örgütlülüğüyle kent yoksullarına doğrudan ulaşabiliyordu. Asıl kritik olansa RP'nin kullandığı muhalif dildi.

çoğunluk gittikçe fakirleşmekte, ufak bir azınlık ise gittikçe zenginleşmektedir. Bu durum, ülkeleri sosyal patlamalara götürmekte, yeryüzünde huzur ve güvenliği ortadan kaldırmaktadır." Adil Ekonomik Düzen kitapçığı, 1991: s. 11-12) Erbakan bir yandan "Hristiyan Kulübü" ABD ve AB'ye yüklenirken asıl vurguyu hep pusuda yatan en büyük düşman si-

yonizme yapı-
y o r d u .
Erbakan'ın
s u n d u ğ u
menü esasın-
da tutarsız-
lıklarla dolu
lafazanlık-
l a r d a n
ibaretti. Sol
retoriklerle
emekçilere
d e
seslenebilen
İslamcılar,
s i s t e m
karşısı bir dil
tutturuyor,
Kürt soru-
nunda da
asker eleştiri-
liyordu. Ekonomik
kriz ve
a r d ı n d a n
d e v r e y e
sokulan 5
Nisan karar-
ları, kent
y o k -
sullarının
Adil Düzen
s l o g a n ı
e t r a f ı n d a
RP'ye kay-
malarında
bir diğer

ekonomik kaynaklara erişen RP, kent yok-sullarına yaptıkları kömür, gıda vb yardımlarla fark yaratacaktı. Sosyal devletin çekildiği alan-ları böylece İslamcı belediyeler ve diğer cemaatlerin dayanışma ağları doldurmuş olu-yordu. Erbakan ve diğer cemaatlerin böylece yoksul halkın itaatkar minnettarlığını siyasal ranta çeviriyorlardı. Bu arada yoksul halkın önünde fazladan gerçek bir alternatifin olmadığını söylemek gerekir. ("Seksenli yıllar boyunca, hızla hayata geçirilen serbest piyasa politikaları, bunların sonucu daha çok ihtiyaç duyulur hale gelen sosyal politikasızlık, dahası artan kuralsızlık, yolsuzluk sonucu oluşan tepki ve memnuniyetsizlik, önce ANAP'ı inişe geçirdi. Bu dönemde, siyasal yasakların kalk-masıyla eski parti ve politikacıların, bu arada Süleyman Demirel'in DYP'sinin alternatif merkez sağ parti olarak devreye girmesi, iddia edildiğinin aksine merkez sağı zayıflatmak bir yana, bir süre daha çöküşünü ertelemeye yaramıştır. Refah partisi'nin oylarının yüzde yirmilere ulaşması, merkez sağın, DYP'nin bir alternatif olarak algılanmaktan çıkması ve merkezde geciken çöküşünün sonunda gerçek-leşmesiyle oldu. Bu Türkiye'de radikal politik İslam'ın yükseliş dinamiklerini anlamak açısından önemli bir husustur." Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce(MTSD), s.418)

1990'larda Egemen Sınıf İçerisindeki Çatışma

RP'nin güçlendiği yıllar aynı zamanda Türkiye'deki iktidar blokları arasındaki mesafenin açıldığı yıllardı. Esas mesele Soğuk Savaş sonrasında Türkiye'de askerin başını çektiği bürokratik güç odaklarının tasfiyesi ve uluslararası sermaye ile tam entegrasyonun tesis edilmesi meselesi idi. TÜSİAD'ın başını çektiği liberal büyük sermaye arkasına AB'yi alarak sivilleşme ve demokratikleşmeyi öne çıkarıp askeri geriletmeye çalışırken 1990'larda Avrupa Birliği rüyasının bir hayli güçlü olduğunu belirtmek gerekir. Bu rüyanın gücü sayesinde AB Türkiye siyasetinde bir hayli etkili konumdaydı. Kemalizmin saksısın-da yetişen TÜSİAD'ın titrekliği gözlerden kaçmıyor, süreç AB reformları adı altında bir nebze olsun ilerletilmeye çalışılıyordu. TÜSİAD'ın bayraktarlığını yaptığı demokratikleşme, sivilleşme ve ekonomik refah hegemonik söyleminin karşısında TSK ülkenin bölünmez bütünlüğü ve Atatürk ilkelerini öne çıkarıyordu. 1990'larda gücünün doruğunda olan PKK'nin etkinliği asker için

1994'teki yerel seçimlerde RP büyük başarı göstererek İstanbul ve Ankara büyükşehir belediye başkanlıkları ile daha birçok belediye başkanlığını kazandı. Bu yerel seçim zaferinin uzun erimli hatta bugün de devam eden etkileri olacaktı. Belediyelerin sahip olduk-ları geniş ekonomik kaynaklara erişen RP, kent yoksullarına yaptıkları kömür, gıda vb yardımlarla fark yaratacaktı. Sosyal devletin çekildiği alanları böylece İslamcı belediyeler ve diğer cemaatlerin dayanışma ağları doldur-muş oluyordu. Erbakan ve diğer cemaatlerin böylece yoksul halkın itaatkar minnettarlığını siyasal ranta çeviriyorlardı.

önemli etkendi. İktidarda neoliberalizme ve derin devlete teslim olan SHP kelimenin gerçek manasında rezil olurken, SHP'nin çekil-diği yerleri RP dolduracaktı. 1994'teki yerel seçimlerde RP büyük başarı göstererek İstanbul ve Ankara büyükşehir belediye başkanlıkları ile daha birçok belediye başkan-lığını kazandı. Bu yerel seçim zaferinin uzun erimli hatta bugün de devam eden etkileri ola-caktı. Belediyelerin sahip oldukları geniş

önemli bir varlık gerekçesi iken İslami hareketin güçlenmesi de şeriat korkusu sayesinde askere bir kritik varlık gerekçesi daha kazandırıyor. Bugün 1993'teki Sivas katliamının münferit bir galeyana gelme durumuyla başlamadığını artık herkes biliyor. RP ve BBP'lilerin önünü açan, onları engellemeyip saatlerce katliamı izlemekle yetinen burjuva devlet güçleri neyi planlamış olabiliirdi? Tabloya esrarengiz biçimde hiçbir zaman aydınlatılamayan Uğur Mumcu, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Turan Dursu gibi Kemalist aydınların suikastini de eklersek durum biraz daha berraklaşıyor. "Şeriat geliyor" paniklemesiyle solcular ve Aleviler laikliğin bu ülkedeki sözde teminatı olan askeri destekle-

meye başlayacaklardı. İstenen silahlı kuvvetlerin yanına silahsız kuvvetlerin de eklenmesiydi. Daha 10-15 yıl evvel asker postalı altında ezilen solcular ve Aleviler, 12 Eylül'ün siyasal İslamın gelişmesine ne kadar yardım ettiğini de unutarak askerin arkasında saf tutmaya başladılar. Laiklik elden gidiyor paniğinin gücü ve siyasal alternatif-sizlik bu durumu kaçınılmaz hale getirecekti.

Egemen sınıf içerisindeki çatışmada TÜSİAD ve AB'nin elini zayıflatanlar şunlardı: Peşisıra gelen ekonomik krizler, Kürt sorunun keskinliği, ana burjuva partiler olan ANAP ve DYP'nin müthiş istikrarsızlıkları ile politik eksenin RP'ye doğru kaymaya başlamasıydı. Bunlarla ilgili TÜSİAD-AB bloğu birşeyler yapmadı değil. Burjuva liberal (Yeni Yüzyıl, Radikal vb) gazeteler çıkararak entelektüel hegemonya tesis etmek, insan hakları vb. söylemlerinde bulunmak, AB reformlarını dayatmak, Susurluk kazası sonrasında başlayan eylemlere belirli şekillerde destek olmak vb. leri dışında Cem Boyner önderliğindeki Yeni Demokrasi Hareketi (YDH) ile siyasetteki düğüm-lenmeyi aşmayı bile denediler. Ama tutmadı. Kürt soru-nunda raporlar hazırlattılar. En radikali Sabancı tarafın-dan hazırlattırılan ve Kürt sorunu için en ileri özerklik ifade eden Bask modelini öneren bir rapor bile gündeme geldi ama bu raporun yayınlanmasının ardından Sabancı ailesi kendi mabedinde bir suikaste uğradı.

En sonunda da RP'nin güçlenerek 1996'da iktidara gelmesi her şeyi değiştirecekti.

RP'nin İktidar Bilançosu

RP-DYP koalisyonunda Erbakan başbakandı. Erbakan'ın başbakanlıkta yaptıklarının bilançosu en özet şekilde

nasıl çıkartılabilir? İlk olarak İsrail ile yapılan en büyük silah anlaşmalarının Erbakan tarafından imzalandığını belirtelim. Her taşın altında İsrail'i arayan anti semitik Erbakan hoca için muazzam bir geri adımdı bu kuşkusuz. Büyük sermayenin neoliberal programının ana hatlarına da uygun davrandı Erbakan, Susurluk skandalının ardından olayın üzerinin örtülmesinde de başbakan olarak kilit rol oynadı. Kürt sorununda da asker karşısında tamamen el pençe durumundaydı. Ama bu eğilip bükülmeleri tek başına ele almak gerçeğin diğer yarısını görmemek olur. Erbakan, başbakanlığı boyunca Hristiyan Batı'ya hiç gitmedi, bunun yerine Asya ve Afrika'yı turladı, İslam

ülkelerine gitti. G-8'e karşı D-8'i ortaya attı, ne de olsa rüyasında İslam Birliği vardı. Hatta Libya gezisi sırasında Kaddafi'nin aşağılamalarına maruz kalınca içeride çok zor durumlara düştü. Erbakan, İsrail ile yapılan anlaşmaları imzalarken bir yandan da dış politikadaki bu hamleleriyle İslamcı damarı açısından durumu kurtarmaya çalışıyordu. Neoliberal ajandaya uygun davranırken diğer yandan da kamu emekçilerine en büyük maaş artışlarını veriyordu.

Milli Görüş, başından beri küçük çaplı sermayedarın büyük sermayeye ve uluslararası tekellere karşı öfkesinin ifadesiydi aynı zamanda. Emperyalist kapitalist sistemin programını benimsemeye hazır değildi. İktidardayken de durmadan bunun çelişkisini yaşadı. Büyük sermayenin yol haritasına uymadığı ölçüde tepkileri üzerine çekecekti. Başından beri İran'a sempatisini saklamayan Erbakan ve partisinin iktidardayken İranla yakınlaşma stratejisi izlemesi hakim sınıfların ve

tabi ki ABD'nin öfkesini daha da şiddetlendirecekti. (Dönemin ABD Dışişleri Bakanı Warren Cristopher'in imzasıyla ABD'nin Ankara büyükelçiliğine gönderilen 15 Ekim 1996 tarihli belgede Refah partisine yönelik şu değerlendirmeler ve devamında bu partiye karşı harekete geçilmesi isteği 28 Şubat'a ışık tutar niteliktedir: "Türk hükümetinin milli eğilimlerinden ve Başbakan Erbakan'ın ideolojisinden ilham alarak dış politikayı Batı'dan ayırıp Arap ve Müslüman dünyasına doğru yeniden yönlendirilmesinden dolayı derin endişe içerisindeyiz. Kanaatimizce Türkiye'nin İran, Irak, Libya, Nijerya ve Sudan ile bağlarını kuvvetlendirmek konusundaki mevcut tutumu, bizim milli menfaatlerimize aykırıdır, düşmanca'dır.")

Erbakan'ın "kanlı mı olacak, kansız mı olacak" çıkışı, Kudüs gecesi gibi radikal İslamcı organizasyonların düzenlenmesi, Erbakan'ın sarıklı tarikat önderleri ile ulu orta yaptığı görüşmeler, Susurluk protestoları sürecinde "Mum söndü oynuyorlar" şeklindeki çıkışları, Şevki Yılmaz, Hasan Mezarıcı gibi isimlerin Mustafa Kemal'e sövüp saymaları adeta düğmeye basmak için sabırsızlanan TSK'ya verilmiş gollük paslardı.

RP ve Erbakan 28 Şubat postmodern darbesi geldiğinde uysalca boyun eğdi. Oysa Türkiye'nin en çok oy almış partisiydi. Milli Görüş teşkilatının geniş örgütlülüğüyle ciddi direnişler sergileyebilir, en azından kitlesel eylemler düzenleyebilirlerdi. Ama onlar durumu sessizce kabullendiler. Şimdilerde mağdur demokrasi kahramanları kesilenler o günlerde kuyruğu kıstırıp kenara çekildiler. Bu durum aslında pek şaşırtıcı değil. RP macerası başından sonuna kadar küçük burjuvanın doğasına uygun biçimde yaşandı. Küçük burjuvanın emperyalist kapitalist sistem karşısında tutunma şansı olamaz. Muhalefetteyken atıp tutan küçük burjuvanın acizliği iktidardayken tüm çıplaklığıyla ortaya çıkar. Neticede yukarıdan gelen basınç karşısında eğilip bükülmeler başlar, ya tamamen boyun eğilir ya da pes edilir. Erbakan kolayca pes ettirildi, kaybedecek çok şeyi olduğu için de direnişe soyunmadı.

Erbakan kolayca pes ettirildi, kaybedecek çok şeyi olduğu için de direnişe soyunmadı. Bu durum küçük burjuva tepkiselliğinin bir diğer türü olan küçük burjuva sol radikalizmi için de geçerlidir. En son örnek Nepalli Maoistlerin iktidardayken emperyalist kapitalist sistemle

uzlaşarak sisteme entegre olmasıdır.

28 Şubatın Dinamikleri ve Sınırları

28 Şubat sürecinin liderliği açıkça TSK'ya aitti. TSK başından beri dillendirip durduğu "şeriat tehlikesi" karşısında harekete geçmiş ve devletin ve milletin sahipliği konusundaki gücünü ve yetkisini bir kez daha ortaya koymuştu. Bu da TSK'nın "sivilleşme" adı altında kendisi üzerinde yaratılan basınçlardan belirli bir süreliğine de olsa kurtulması ve rahatlaması anlamına geliyordu. RP, ordunun müdahalesi için gerekli bahaneyi oluşturmuş olsa da RP'nin tasifiyesi TUSİAD için de olumlu bir gelişmeydi. Türkiye burjuvazisinin uluslararası ortakları hep Batılıydı şimdi bu süreci tersine çevirmeyi hayal eden, AB'ye Hristiyan Kulübü yakıştırmasında bulunan bir başbakanla nereye kadar gidebilirlerdi. Erbakan, kendileri için hayat memat meselesi olan neoliberalizme tam sadakat konusunda bile uyumsuzdu. O yüzden Erbakan'dan kurtulmak konusunda onların da kafaları netti. 28 Şubat'ın post modernliği konusunda asıl fark yaratan destek de TUSİAD'dan gelecekti. Askerler tam ve şiddetli bir müdahalede bulunmadılar aslında. Ama bu boşluğu büyük sermayenin medyası dolduracaktı. TV'ler sonrasında birçoğu düzmece olduğu açığa çıkacak Müslüm Gündüz gibi vakalarla dolup taşacaktı. Medya toplumsal bilinç üzerinde eşi görülmemiş bir etkiye bulunuyor, bazı isimlerin üstünü çizirken bazılarınınkini göklere çıkarıyordu. Büyük sermaye medyasının bu kadar etkili olmasında Erbakan ve RP'nin mücadele etmeyip kuyruğu kıstırmalarının büyük payı var. Süreçte işveren örgütleri, TİSK, TOBB, TUSİAD'a yakın bir sivil toplum örgütüne dönüşmüş olan DİSK ile beraber açıklamalarda bulunabiliyordu.

28 Şubat sürecinin ABD ve AB tarafından da desteklendiğini ve bunun nedenlerini bir kez daha uzun uzun açıklamaya gerek yok. Ama Erbakan'ın ulusal ve uluslararası sermayenin birleşik bir cephesi tarafından tasfiye edildiğinin altını çizmek gerekir. Hatta başta Fethullah Gülen olmak üzere bir çok İslami cemaatin ve İslami sermaye odaklarının Erbakan'a "fazla ileri gittin" fırçası çektikleri bilinmektedir.

28 Şubat sınırları neydi peki? 28 Şubat'ın esas hedefinin Erbakan olduğu, İslami hareketin bir bütün olarak belinin kırılması için hareket edilmediği iddiası, gerçeğe yakın bir durumu ifade ediyor. Bugün AKP'nin üstünü çizdiği iş adamlarına ya da CHP'li belediyelere yaptığı türden bir abluka İslamcı belediyelere yönlendirilseydi, Melih Gökçek gibi birçok belediye başkanı hakkında yolsuzluk dosyaları patlatılabilirdi. Belediye kaynaklarından mahrum kalmak

kuşkusuz büyük bir kayıp anlamına gelirdi İslami hareket için. Aynı şey İslami holdingler için de pekala geçerliydi. İslami cemaatlerin elindeki sayısız yurt ve okula da kimi çok dar kapsamlı hareket dışında dokunulmadı. 8 yıllık kesintisiz eğitim ve imam hatip mezunlarının önünün kesilmesi (ki bunun için tüm meslek liseliler mağdur edildi) dışında kayda değer bir yaptırım olmadı. Tabi ki türban yasağının sıkılaştırılmasını da listeye eklemek gerekir.

Toparlayacak olursak 28 Şubat, siyasal İslamı ciddi şekilde ezip tamamen marjinalleştirmek yerine İslamcı hareketin emperyalist kapitalist sistem dışına kayan unsurlarının törpülenmesi anlamına gelmiştir. 28 Şubat'ın şahin kanadı olan askerin bir bölümü, daha ilerisini istemiş olsa bile bu isteklerini hayata geçirmelerini mümkün kılacak bir güçler dengesinin varlığını hissedememişlerdir. Zaten tarihsel süreç 28 Şubat'ın asıl misyonunun kimi aktörlerinin arzusundan bağımsız olarak siyasal İslamı düzene entegre ederek büyük güçler için kullanışlı dinamik bir güç yaratmak olduğunu ortaya koymuştur.

28 Şubat Sürecinde Solun Tutumu

28 Şubat süreci tam da Susurluk kazasıyla ortaya ortaya dökülen kontrgerilla faaliyetlerini protesto eden ülke çapındaki eylemlerle çakişti. Tüm ülkede ilçe merkezlerine kadar yayılan eylemlerde insanlar burjuva devletin mafyasıyla özel kuvvetleriyle binlerce insanı katletmesini protesto ediyorlardı. Bu durum, sosyalist hareketin mesafe kat etmesi için çok elverişli koşulların oluşması demekti. Derken 28 Şubat süreci eylemlerin yönünü değiştirmeye başladı. Susurluk eylemlerinde zaten belirgin bir etkisi olan burjuva medya, açığa çıkan kitlesel enerjiyi Erbakan hükümetine karşı yönlendirmeye başladı. Erbakan hükümetinden gelen "gulu gulu dansı yapıyorlar", "mum söndü oynuyorlar" türünden açıklamalar bu kutuplaşmanın güçlenmesine neden oldu ve neticede burjuva devlet ve sistem karşıtı bir hareket olarak başlayan Susurluk eylemleri, 28 Şubatın arkasındaki egemen sınıf ittifakının değirmenine su taşıyan bir içeriğe doğru kaydılar. Böylece ülke çapında-

ki eylem sürecinin sunduğu fırsatlar sosyalist hareketin elinden kayıp gitti.

Sosyalist hareket eğer doğru bir şekilde sürece müdahil olabilseydi iplerin burjuvazinin eline geçmesine engel olabilir miydi? Muhtemelen olamazdı, ama şunu da hatırlatmak gerekir ki o dönem sosyalist hareket şimdikinden çok daha güçlüydü. Onlarca fraksiyonun biraraya gelmesiyle oluşan ÖDP gücünün zirvesindeydi ve ÖDP'deki güçlerce kontrol edilen kamu emekçileri hareketi durumundaki KESK çok kitlesel, moralli ve militan bir örgütlenmeydi. KESK'in dev-

reye girmesi 28 Şubat'ta TUSİAD ile kol kola giren DİSK'i de mutlaka etkileyecekti. Ama ÖDP uzun süren bocalamalardan sonra ortacı bir tutum takınarak (Ne RefahYol Ne Hazır Ol) bu ihtimallerin gerçekleşme şansını ortadan kaldırdı. Gazi Mahallesi gibi semtlerde etkili olan ve o dönem aslında bir hayli güçlü olan sol grupların ise kendi ayrı dünyaları vardı ve ülkede yürüyen meseleler karşısında genel olarak siyasetlessiz bir duruş sergiliyorlardı.

Solun geri kalan ana gövdesi, DİSK gibi burjuvaziyle doğrudan aynı cepheye düştü. Belki TUSİAD ile aynı platformlara imza koymadılar ama fiili mücadele bunu yaptılar. Örneğin İşçi Partisi 28 Şubat sürecinde öyle hızlı bir şekilde sağa savruldu ki grubun ulaştığı noktanın artık solla bir ilişkisi kalmamıştı. Diğer taraftan o zamanki adı SİP olan TKP üniversitelerde türban yasağını zorla uygulattıran güvenlik kuvvetlerine dönüşmüştü. Üniversite kapılarında biriken SİP'li öğrenciler türbanlı öğrencileri okullara sokmamak için rektörlük ve güvenlik kuvvetleri

ile tam işbirliğine soyunmuşlardı. SİP de bu süreçle beraber hızla sağa savruldu. Süreç TKP (SİP)'yi cumhuriyetin kazanımları korunmalı mantığıyla kırmızı beyaz Yurtsever Cepheler örgütleyip Türk bayraklarıyla eylemler yapmaya ve ülkemizi ABD'ye böldürtmeyiz noktasına kadar götürdü.

Solun geri kalanı ise müthiş bir basiretsizlikle 28 Şubat sürecini TUSİAD ile yeşil sermayenin bir kapışması

28 Şubat, siyasal İslamı ciddi şekilde ezip tamamen marjinalleştirmek yerine İslamcı hareketin emperyalist kapitalist sistem dışına kayan unsurlarının törpülenmesi anlamına gelmiştir. 28 Şubat'ın şahin kanadı olan askerin bir bölümü, daha ilerisini istemiş olsa bile bu isteklerini hayata geçirmelerini mümkün kılacak bir güçler dengesinin varlığını hissedememişlerdir. Zaten tarihsel süreç 28 Şubat'ın asıl misyonunun kimi aktörlerinin arzusundan bağımsız olarak siyasal İslamı düzene entegre ederek büyük güçler için kullanışlı dinamik bir güç yaratmak olduğunu ortaya koymuştur.

olarak anlıyor ve bu perspektifle tarafsız kalmayı salık veriyordu. Cılız mı cılız yeşil sermayenin TÜSİAD, TSK, ABD ve AB gibi bir blokla boy ölçüştüğünü iddia eden analizler, sadece ve sadece iddia sahiplerinin sınıf mücadelesinden pek de bir şey anlamadığını ortaya seriyordu. İşin arkasında belki de suya sabuna dokunmama kolaycılığı da vardı. Zira sosyalist solun tabanı da öyle veya böyle yaratılan şeriat umacasından ciddi şekilde etkilenmişti ve bu yüzden 28 Şubat tabanda genel olarak olumlanıyordu. Bu yüzden 28 Şubat'a karşı net bir tavır almak tabanda pek hoş karşılanmayabilirdi.

A slında ÖDP'nin "Ne Refah Yol Ne Hazır Ol" sloganına d e n k düşen bu tarafsızlık devrimciliğiyle pek a l a k a s ı o l m a y a n orta yolculu ğ u n belirtisiydi.

Bir zamanlar en fazla orta ölçekli olan Erbakan'ın yaslandığı sermaye kesimleri artık iyiden iyiye büyümüşler ve bizzat kendileri tekellere dönüşmüşlerdi. Her cemaat aynı zamanda holdinglere sahip bir kapitalist işletme olmuştu. Bu yüzden de bu kesimlerin küçük burjuva radikalizminin hayaller dünyasından kopmak istemesi ya da tersinden uluslararası sermaye ile intibaka yönelmesi eşyanın tabiyatı gereği idi. Büyük sermayeye iyiden iyiye yaklaşan İslami holdinglerin hepsi acımasız bir neoliberalizm yanlısıydı. AB'ye sıcak bakıyorlar, ABD'nin bölgedeki gücüne karşı durarak bir yere varılamayacağından dem vuruyorlardı. Bütün bu maddi dönüşümler meyvesini Milli Görüş'ün tıkanma noktasında verecek ve AKP doğacaktı.

Sosyalistler, 28 Şubat karşısında (İşçi Demokrasisi gibi örgütler ile bazı aydınları bir kenara koyarsak) iyi bir tavır sergilemediler. Bu süreçte solun sağa kayışı büyük bir ivme kaydetti. Sosyalistlerin yanı sıra artık CHP'ye dönüşen sosyal demokrasinin de hızla sağa kayarak ulusalcı bir pozisyona sürüklendiğini ve bu süreçten sonra ülkede sosyal demokrat bir partinin artık var olmadığını belirtmek gerekir. Sosyalistler 28

Şubat'a karşı Susurluk eylemlerinin etkisini kullanarak ve KESK gibi sendikaları da devreye sokarak mücadele etseydi büyük fark yaratmış olacaktı. Ülkenin ve bu arada solun sağa doğru kayışına fren konulacağı gibi hemen boyun eğen, sonra da ana eksen AB-ABD rotasına giren İslamcıların kaypaklığı da gün gibi ortaya çıkmış olacaktı. 28 Şubat'ın bugünleri belirlemede birincil faktör olduğu hesaba katılırsa sosyalist solun şimdikine kıyasla hem daha güçlü hem de daha prestijli olması gayet mümkün olabilirdi.

İslamcı Harekette Ayrışmanın Kökenleri ve Gelişimi ve AKP'ye Yolların Açılması

28 Şubat süreci Milli Görüş açısından da bir tıkanma noktasını ifade ediyordu. Süreç adeta Erbakan'ın yaptığı ve yapabileceğinin sınırlarını çizmişti. Kafasına vurulunca Erbakan hemen pısmış, partisi kapatılmış, kendisi siyasi yasaklı olmuş, ama neticede durumu kabullenmişti. Şimdi yeniden ipler kendi ellerinde olmak kaydıyla yeni bir parti kurup yoluna devam etmek istiyordu Erbakan. Fazilet Partisi kurulmuş, liderliğine emanetçi olarak silik bir tip olan Recai Kutan getirilmişti. Bu durum Milli Görüş kadrolarının önemli bir kısmı tarafından hoş karşılanmayacaktı. Bunların başında da İstanbul belediye başkanlığında yıldızı parlamış olan Tayyip Erdoğan geliyordu. 68 öğrenci hareketinde Milli Türk Talebe Birliği (MTTB)'nde başı çekmiş ve sonrasında Milli Görüş hareketinde en yüksek noktalarda bulunmuş olan Abdullah Gül, Bülent Arınç ve Abdüllatif Şener gibi simalar diğer öne çıkan isimlerdi. Bu lider kadroların öncülüğünde Milli Görüş içerisinde Yenilikçiler olarak adlandırılan bir eğilim zamanla güçlenecek ve partiden koparak yeni bir parti kuracaklardı. Kuruluşundan itibaren roket hızıyla yukarılara çıkan bu parti Türkiye'nin sonraki yıllarına damgasını vuracaktı.

Milli Görüş'ten kopan bu oluşumun bu kadar yükselbilmesinin sırrı neydi? Erbakan, TSK-TÜSİAD-ABD ve AB bloğu tarafından el birliğiyle alaşağı edilmişti. Oysa, T. Erdoğan tam tersine TSK hariç bu bloğun geri kalanlarınca yoğun bir şekilde desteklendi. Öyle ki siyasi yasaklı olduğundan hiçbir resmi ünvanı olmayan RTE Washington'larda bir başbakan gibi konuk edildi. Daha sonraysa ABD-AB-TÜSİAD bloğunun birlikte askerin tepesine çökecekleri bir süreç yaşanacaktı.

Dengelerin bu kadar kökten değişmesini mümkün kılan siyasi İslamın yaşadığı bölünme ve ayrılan grubun geçirdiği metamorfozdu. Milli Görüş ideolojik açıdan anti-batıcı, anti-semitik, küçük burjuvanın tepkiselliğini yansıtan anti-tekelci bir örgütlenmeydi. İslam birliğine dayalı kalkınmacı milliyetçi bir rota izlenmesini savunuyordu. İktidara

geldiğinde bile kendisini küçük düşürecek işler yapmak zorunda kalmıştı, ama yolundan sapmamıştı. Bu yüzden de iktidardan indirilecekti.

Gelgelelim bir zamanlar en fazla orta ölçekli olan Erbakan'ın yaslandığı sermaye kesimleri artık iyiden iyiye büyümüşler ve bizzat kendileri tekellere dönüşmüşlerdi. Her cemaat aynı zamanda holdinglere sahip bir kapitalist işletme olmuştu.

Bu yüzden de bu kesimlerin küçük burjuva radikalizminin hayaller dünyasından kopmak istemesi ya da tersinden uluslararası sermaye ile intibaka yönelmesi eşyanın tabiatı gereği idi. Nitekim cemaatler ve MÜSİAD, 28 Şubat sürecinde Erbakan'ı fazla ileri gitmekle açıktan eleştiriyorlardı. Büyük sermayeye iyiden iyiye yaklaşan İslami holdinglerin hepsi acımasız bir neoliberalizm yanlısıydı. AB'ye sıcak bakıyorlar, ABD'nin bölgedeki gücüne karşı durarak bir yere varılamayacağından dem vuruyorlardı. (*"Siyasi İslamcılığın bu burjuva yönü, zaman içinde gelişerek, merkez sağ partilerin iflasiyla tabanını da geliştirmek suretiyle İslamcı harekete 'burjuva' damgasını vuracaktır. 12 Eylül sonrası bu tabanda örgütlenen MÜSİAD, özel finans kuruluşları ve holdingleşme çabaları, bu gelişmenin göstergeleri olarak anlamlıydılar. Bu gelişme, fikir hayatına da tesir etmiş, radikal İslamcılık törpülenirken, İslam ve iktisat arasındaki ilişkiler sosyalizmin tesirinden çıkarak, piyasa ve verimlilik üzerinden temellendirilmeye başlanmıştır."* MTSD, s. 639)

Bütün bu maddi dönüşümler meyvesini Milli Görüş'ün tıkanma noktasında verecek ve AKP doğacaktı. AKP, Irak'ın işgalinde ABD ordusunun Türkiye sınırlarını kullanarak K.İrak'a girmesi için çırpınacak (üstelik karşı yöndeki büyük toplumsal baskılara rağmen), T.Erdoğan BOP'un eşbaşkanıym diyecek, İran'a karşı İsrail'i koruyan füze kalkanını Kürecik'e yerleştirecekti. Dış politikadaki ABD işbirlikçiliğinin listesi uzar gider, içeride de işçi sınıfının haklarına en azgın saldırıları gerçekleştiren büyük patron siyasetinin ateşli bir uygulayıcısı olur AKP. Emperyalist kapitalist sistemin ajanlığını yerine getirilirken bal tutan parmağını yalar misali semirdikçe semirmek zaten kimseyi şaşırtmaz.

AKP'nin tarihsel misyonunun en önemli ayağı, ulusalcı refleksleriyle uluslararası sermayeyeyle tam entegrasyon önünde engel teşkil eden Kemalist odakların tasfiyesinin onca sancılı süreçlerin sonunda gerçekleştirilmesidir. Bu iradeyi sadece AKP gösterebileceği akılda tutulduğunda AKP'nin emperyalist kapitalist sistem için değeri daha iyi anlaşılabilir.

Sosyalistler, 28 Şubat karşısında (İşçi Demokrasisi gibi örgütler ile bazı aydınları bir kenara koyarsak) iyi bir tavır sergilemediler. Bu süreçte solun sağa kayışı büyük bir ivme kaydetti. Sosyalistlerin yanı sıra artık CHP'ye dönüşen sosyal demokrasinin de hızla sağa kayarak ulusalcı bir pozisyona sürüklendiğini ve bu süreçten sonra ülkede sosyal demokrat bir partinin artık var olmadığını belirtmek gerekir. Sosyalistler 28 Şubat'a karşı Susurluk eylemlerinin etkisini kullanarak ve KESK gibi sendikaları da devreye sokarak mücadele etseydi büyük fark yaratmış olacaktı. Ülkenin ve bu arada solun sağa doğru kayışına fren konulacağı gibi hemen boyun eğen, sonra da ana eksen AB-ABD rotasına giren İslamcılarının kaypaklığı da gün gibi ortaya çıkmış olacaktı. 28 Şubat'ın bugünleri belirlemede birincil faktör olduğu hesaba katılırsa sosyalist solun şimdikine kıyasla hem daha güçlü hem de daha prestijli olması gayet mümkün olabilirdi.

Veli U. Arslan

Kaynakça:

- 1- Gencay Şaylan, "Türkiye'de Laiklik", Tuses, st
- 2- Modern Türkiye'de Siyasal Düşünce, İletişim: 2004
- 3- Ruşen Çakır, Ayet ve Slogan, Metis: 1990
- 4- Sencer Ayata, "Patronage, Party and State: The Politicization of Islam in Turkey", Middle East Journal, cilt:50, sayı:1, 1996

Yunanistan: Trajedi ya da Destan?

Herkesin gözü Yunanistan'ın üzerinde. Bir yandan Yunanistan'daki kriz domino etkisiyle diğer Avrupa ülkelerine sıçrayabilir ve AB'nin sonunu hazırlayabilir; diğer yandan da Yunan işçi sınıfının başkaldırısı, Yunan devlet aygıtının iflasına ve Avrupa çapında sınıf mücadelesinin "aşırılıklarına" ön ayak olabilir. Gerçekten de dünya işçi sınıfı ile emperyalist kapitalist sistem arasındaki mücadelenin en keskin olduğu yer Yunanistan. Daha çok su kaldıracığı ortada olan Yunan deneyimini yakından takip etmek, sonuçları bütün dünya emekçilerini ilgilendirecek olan gelişmelerin ne anlama geldiğini çözümlmeye çalışmak ve tabi ki Yunan işçi sınıfı ve gençliği ile devrimci dayanışmayı yükseltmek, bizlerin en birincil görevidir. Muhakkak ki çıkarılacak bir çok ders var ve bu dersler proleter devrimci çizginin bil-lurlaşması için ortaya konmayı bekliyor.

Ön Devrimci Durum Analizi

Yunanistan için ön devrimci durum tahlili, temenniden gerçeğe mi dönüşüyor? Devrimci durum, egemen sınıfın kontrolü tüm-den yitirerek yönetme kabiliyetini kaybettiği ve işçi sınıfının genel grev hareketinin merkezde olduğu kitlesel radikal bir atılımla eski sistemin dayanaklarını hızlı bir şekilde çökerttiği bir süreç ifade eder. Sınıf hareketinin atılımı bu aşamada burjuvazinin iktidarda olan şu ya bu kanadını hükümetten düşürür, sovyet tipi örgütlenmeleriyle kendi alternatif iktidar mekanizmalarını prototip düzeyde de olsa yaratmaya başlar. Bu anda herşey Bolşevik öncünün hazırlık seviyesine bağlıdır. Proleter bir devrimle kapitalist sistemden kopuş gerçekleşebileceği gibi kitlelerin hazırlıksızlığı ve devrimci öncünün zayıflığı neticesinde egemen sınıfın toparlanarak ipleri yeniden ele alabilir. Bu kaba tariften yola çıkarak ön devrimci durumun; devrimci durum koşullarının olgunlaşma sürecinin belirgin bir noktaya geldiği ve devrimci durumun iyice yakınlaştığı anı açıkladığını söyleyebiliriz. Yönetici sınıfların kontrolü kaybetme eğilimi ve tersinden emekçi sınıfların belirgin bir atılımı bariz bir şekilde ortaya çıkmalıdır ki ön devrimci durumdan söz edilebilsin ve durum herhangi bir devrimci yükselişten farklılaşsın, öte bir duruma geçsin.

Yunanistan'daki sınıf mücadelesinin durumunu ön devrimci durum koşulları açısından ele alalım. Yönetici sınıfın kontrolü henüz yitirip yitirmediğine baktığımızda karşımıza çıkan ilk gerçek Yunan burjuvazisinin tek başına olmadığıdır. Yani Yunanistan'daki hakim sınıflardan bahsedildiğinde mutlaka işin içine uluslararası finans kapital dahil edilmelidir. Hatta Troika'nın (AB, Avrupa Merkez Bankası ve IMF) aslında fiilen Yunanistan'ı yönetmekte olan gerçek güç olduğunu görmek gerekiyor. PASOK hükümetinin düşmesinin ardından başbakanlığa IMF kökenli Lukas Papademos'un getirilmesini alenen Troika'nın Yunanistan'a yaptığı

Herkesin gözü Yunanistan'ın üzerinde. Bir yandan Yunanistan'daki kriz domino etkisiyle diğer Avrupa ülkelerine sıçrayabilir ve AB'nin sonunu hazırlayabilir; diğer yandan da Yunan işçi sınıfının başkaldırısı, Yunan devlet aygıtının iflasına ve Avrupa çapında sınıf mücadelesinin "aşırılıklarına" ön ayak olabilir.

bir atama olarak görmek gerekiyor. Yunanistan krizinin İspanya, İtalya, Portekiz, İrlanda vb. ülkelerdeki mevcut krizi tetikleyerek AB'nin parçalanması ve sınıf mücadelesinin devrimci atılımlara dönüşmesi sürecini başlatma ihtimali var. Bu yüzden de emperyalist kapitalist sistemin efendileri Yunanistan'dan en az hasarla çıkmak için tüm ipleri ellerine almış durumdalar. Son olarak 130 milyar euro'luk kurtarma paketi karşılığında Yunan hükümetine yapacakları sert bir şekilde sıralandı. Başında Almanya'nın olduğu AB egemenleri, Yunan devletini hızlı bir çöküşten kurtarmak için kredi musluklarını açmış durumdalar. Bunun anlamı emperyalist kapitalist sistemin Yunanistan'da sözgelimi bir 6 aylık süre için nefes alma fırsatı yakalamak iste-

KKE dünyadaki diğer komünist partiler gibi Stalinizasyon sürecine maruz kaldı, devrimciliğini tümünden kaybetti ve Yunan milliyetçiliğinin sol kanadına yerleşti. KKE, artık Yunan toplumunun her devrimci atılımında sistemin imdadına yetişecekti. Bunun en dramatik örneği için Yunanistan iç savaşında (1943-48) Stalin ile anlaşılan Churchill'in çıkarları uğruna KKE'nin uyguladığı ihanetçi politikaya bakmak yeterlidir. Yine 1974'te Albaylar Cuntası'nı yıkan Politeknik Ayaklanması ertesinde burjuva düzenin yeniden ayakları üstüne dikilmesinde KKE'nin belirleyici yardımları olmuştu. Bu partinin 1980'lerin sonunda ND ile koalisyon hükümetinde bulunduğunu da hatırlatmakta fayda var.

diğidir. Diğer taraftan kurtarma paketleri karşılığında kabul edilen dev sosy al kesintilerin ardından Yunan ekonomisinin canlanması ve büyümeye geçmesi olanaklı değildir. Bu yüzden de eninde sonunda Yunanistan'ı bekleyen euro'dan çıkış ve büyük bir devalüasyonla drahmi'ye dönüştür. Bunun zamanlaması emperyalist kapitalistler tarafından krizi yönetme ve kontrollü bir iniş (IMF'nin eski direktör yardımcısı Miranda Xafa) planları dahilinde saptanacaktır. Mesele Yunanistan'ın euro'dan çıkışının Avrupa'da bir yangına dönüşmemesidir. Bunun için koşullar uygun hale gelme-

lidir ve bunun için de AB'nin zamana ihtiyacı var.

Yunanistan krizinde hakim sınıfların en önemli avantajı Yunan devletini kesin bir iflastan koruyan finansal desteğin varlığıdır. Ayrıca şimdiye kadar kukla hükümetler eliyle krizin faturasını emekçilerin sırtına yıkan son derece kritik durumdaki kesinti paketlerini parlamentodan çıkartmasını bildiler. Bu süreçte gerçekleştirilen grev hareketlerinin toplumsal tepkinin altında kalarak dar kapsamlı gerçekleşmesi en büyük şanslarıydı. Bu son noktaya ayrıntılı olarak gireceğiz ama öncelikle yaklaşmakta olan parlamento seçimlerine değinmek gerekiyor.

Erken Seçim ve Olası Sonuçları

Ön devrimci durumun bir göstergesi de burjuva partilerin iflası sonucu olağan parlamenter işleyişin mümkün olmaktan çıkması eğilimidir. Daha düne kadar iktidarda olan ve iki yıl öncesinde desteği %45'lere varan PASOK anketlerin hemen hepsinde ancak %10'lara ulaşabiliyor. Neo Nazi çetelerin örgütü Altın Şafak ise anketlerde %3'leri geçmiş durumda ve yaklaşan seçimlerde parlamentoya girmeye hak kazanacak gibi görünüyor. Bu iki örgütün anketlerdeki oranları ne kadar olağanüstü bir dönemden geçildiğinin bir göstergesi ve seçim sonrasında oluşacak dengelerde olağan parlamenter işleyişin bıçak sırtında olacağını işaret ediyor. Bu yüzden de Troika Yunanistan'da erken seçimlerin çok ileri bir tarihe ertelenmesi gerektiğini düşünüyor, onların korkusu fazla sol olacak yeni parlamentonun sosyal kesintileri işlemez hale getirebileceği. Ama zaten son kesinti paketlerinin oylanmasında büyük zaaiyatlar veren mevcut hükümetin uzun ömürlü olması oldukça zor. Bu yüzden de hazır Yunan sağının geleneksel partisi ND az yıprandığı için %25-30 bandını görebiliyorken biran evvel seçimlerin yapılması emperyalist kapitalistler için en makul olanı. ND'nin %25-30 bandındaki oy oranı, PASOK'un %10'un altına düşüşü ile beraber ele alındığında merkez partilerin ne kadar büyük bir erimeyle karşı karşıya olduklarını gösterse de Yunan seçim sisteminin birinci partiye hükümet kurmakta yardımcı olması için fazladan verdiği 40 milletvekili ND'nin önderliğindeki yeni bir koalisyon hükümetine kapı aralayabilir. Bu arada sağın panoramasını tamamlamak adına şu anki Papedemos hükümetinde yer alan, bu yüzden de çıkış yakalayamayan aşırı sağcı LAOS'un %5 civarında oy oranını koruduğunu ekleyelim.

Syriza ve KKE

PASOK'un solunda yer alan iki temel parti bulunmakta. Yunanistan Komünist Partisi (KKE)

ve Syriza. Bu iki partinin toplam oyu anketlerde %30'lara kadar yükselmiş durumda. Birçoğları bu iki partinin ortak bir listeyle seçimlere girmesi durumunda birinciliği elde etmelerinin olanaklılığından yola çıkarak başbakanlığa bir KKE'li ya da Syriza'nın çıkabileceğinden dem vuruyor. Bu ihtimalin gerçekleşmesi durumunda emperyalist kapitalist sistemin sosyal kesinti paketlerini uygulamak konusunda büyük darbe alacağı ortada, ama ne KKE'nin ne de Syriza'nın böyle bir birlikteliğe niyetleri yok. İki tarafın da bahanesi kriz karşısında farklı politikaları savunmaları olsa da işin aslının bambaşka olduğunu açıklamamız gerekiyor. Bu iki parti için asıl sorun, Yunanistan krizinin bu aşamadan sonra tek bir noktayı sorgu masasına yatırmasıdır: Krizin faturası öyle veya böyle emekçilere ödetilerek kapitalist sisteme devam mı edilecek ya da Yunanistan'da tüm dünyayı sarsacak sosyalist devrim ateşinin fitili mi ateşlenecek? Bu iki partinin de ikinci seçenikle uzaktan yakından alakası olmadığına göre seçimlerden sonra iktidara gelip ne yapacaklar? Kesinti paketlerini yürürlükten kaldırsalar sistem iflas edecek, bu paketleri uygulamaya sokarsalar kendileri iflas edecek. Eğer iktidara gelirlerse sol lafazanlık yapma imkanları kalmayacak, takke düşecek kel görünecek. O yüzden muhalefette kalmayı tercih etmelerine şaşırmamak gerekir. Belki bu iki partiyi yakından tanımayanlar bu partilerin sosyalist bir devrimle alakaları olmadıklarını kestirmeden kabul etmemizden tatmin olmayabilirler. O yüzden bu iki partinin son krizdeki pozisyonuna bakmak doğru olacaktır. Aynı zamanda ÖDP'nin kardeş örgütü olan Syriza, euro-komünist bir program etrafında KKE'den kopan Synaspismos örgütü etrafında toplanan diğer küçük sol yapılardan oluşuyor. Syriza'nın Yunanistan'daki son krizde gündeme gelen euro bölgesinden çıkış ihtimaline şiddetle karşı çıktığını düşündüğümüzde partinin AB'ye ve genel olarak emperyalist kapitalist sisteme ne kadar da göbekten bağlı olduğu ortaya çıkıyor. Syriza'nın PASOK'tan farkı, kesintiler konusundaki lafazanlıkla çevre hareketi, feminist ve eşcinsel hareket vb konusundaki duyarlılığı, o kadar. Syriza'nın etrafında toplanan, yüksek siyasete çıkmak için Syriza'nın sunduğu imkanlardan yararlanmaya bakan sözde radikal küçük fraksiyonların varlığının Syriza'nın radikal sol görünümü için elzem olduğunu da ekleyelim. Bu arada geçtiğimiz yıl partinin Synaspismos kanadından Demokratik Sol adında bir sağ kopuş yaşandığını ve bu partinin de anketlerde %15-20'lik bir oya sahip olduğunu da belirtelim.

KKE, Syriza'ya göre çok daha kritik bir konumda, çünkü bu parti işçi sınıfı hareketini yönlendirmede büyük bir etkiye sahip. Diğer taraftan bu yönlendirme kabiliyetinin taban radikalizmi üzerinden şekillenmediğini; tepeden, bürokratik aygıtları elinde bulundurma yoluyla elde edildiğini unutmamak gerekir. Partinin yan kolu durumundaki sendikal birlik PAME yüz binlerce üyeye sahip. Ama sosyal yıkım paketleri karşısında KKE hiçbir somut direniş yolu ortaya koymuş değil. KKE'nin kesinti paketlerine karşı gerçekleştirilen, sayısı 20'ye yaklaşan genel grevin sadece bir iki günle sınırlandırılmasına neden karşı çıkmadığını sormamız gerekir. Öyle ki bu grev hareketlerinin sonuca gitmekten ziyade tabanda biriken gazı boşaltmak anlamına geldiği aşık. KKE'nin on milyonluk Yunanistan'da yüz bin kişilik kortejiyle iki günlük genel grev alanlarında yer alması, fakat böylesine bir kitleyi gerisin geri eylem sonrası evlerine göndermesi, KKE'nin genel çizgisini yeterince açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Genel grev hareketinin süresinin uzatılması, ülke çapında aktif grev komitelerinin oluşturulması, bu komitelerin ülke çapında seçilen temsilcilerinin biraraya gelerek bir konsey oluşturması ve ülkenin gündemine dair kararlar alması durumunda yalnızca sosyal yıkım paketleri önlenmiş olmaz, toplumsal bir devrim ve proletaryanın iktidarı için kapılar ardına kadar açılır.

Genel grev hareketinin süresinin uzatılması, ülke çapında aktif grev komitelerinin oluşturulması, bu komitelerin ülke çapında seçilen temsilcilerinin biraraya gelerek bir konsey oluşturması ve ülkenin gündemine dair kararlar alması durumunda yalnızca sosyal yıkım paketleri önlenmiş olmaz, toplumsal bir devrim ve proletaryanın iktidarı için kapılar ardına kadar açılır. KKE'nin programı Stalinizmin ifade ettiği düzene sadık, milliyetçi dar kafalıklıkla malul. KKE, Yunanistan'da emekçilerin yaşamlarının alt üst olduğu, toplumsal öfkenin patlama noktasına ulaştığı koşullarda soyut bir halk iktidarı söylemi ve kesinti karşıtı lafazanlıklar dışında mücadeleyi ilerletecek hiçbir somut adım atmadı. KKE, kitlelere liderlik etmek şöyle dursun kitlelerin ortak eylemlerinin hiçbirine katılmayıp PAME işçileri başta olmak üzere kitlelerini düzenli olarak ayırdı ve sınıf hareketini böldü. Katıldığı tek ortak eylemde de polisle beraber parlamento etrafında "güvenlik" barikatı oluşturdu. Yunanistan'ın en ücra köşelerinde bile örgütlü olan, onlarca milletvekili, onlarca belediye başkanlığı ve on binlerce üyeye sahip KKE'nin gücünü sistemin sınırlarını zorlamaktan yana kullanmadığı çok açık. Gündelik mücadelenin şamatası, içi boş dalaşmalar, itiş kakış vb.leri reformistlerin solcu lafazanlıklarının aldatıcılık yeteneğini arttırır. Ama tarihsel sürecin analizi,

içinden geçilen sürecin daha doğru bir muhasebesini yapmamıza olanak verecektir. Yunanistan'ın en eski partisi olan KKE'nin tarihi bizlere ne anlatıyor? KKE başlangıçta şanlı Ekim Devrimi'nin bayraktarlığını yapıyordu. Türk-Yunan Savaşı'nda işgalci Yunan ordusu içerisinde İngilizlerin maşası olarak savaşıldığı propagandasını yaparak devrimci yenilgicilik taktiğini uyguladılar ve tutkulu enternasyonalizmin en sağlam örneklerini sergilediler. Fakat herşey Stalinist karşı devrimin zaferiyle değişecekti. KKE dünyadaki diğer komünist partiler gibi Stalinizasyon sürecine maruz kaldı, devrimciliğini tümünden kaybetti ve Yunan milliyetçiliğinin sol kanadına yerleşti. KKE, artık Yunan toplumunun her devrimci atılımında sistemin imdadına yetişecekti. Bunun en dramatik örneği için Yunanistan iç savaşında (1943-48) Stalin ile anlaşılan Churchill'in çıkarları uğruna KKE'nin uyguladığı ihanetçi politikaya bakmak yeterlidir. Yine 1974'te Albaylar Cuntası'nı yıkan Politeknik Ayaklanması ertesinde burjuva düzenin yeniden ayakları üstüne dikilmesinde KKE'nin belirleyici yardımları olmuştu. Bu partinin 1980'lerin sonunda ND ile koalisyon hükümetinde bulunduğunu da hatırlatmakta fayda var. Stalinist KKE'nin yaptıkları adeta yapacaklarının garantisi durumunda.

Gerek Syriza gerekse de KKE'nin düzenin sol payandaları olmalarının maddi nedenlerini de açıklamak gerekir. Bu partilerin yönetici kademelerinde yer alan sayıları da bir hayli kabarık olabilen profesyonel kadroları burjuva düzenin kendilerine sunduğu imkanlardan yararlanan milletvekilleri, bunların danışmanları, sendika bürokratları, belediye başkanları, belediye meclis üyeleri, akademisyenler, profesyonel meslek sahipleri vb'lerinden oluşmaktadır. Bu küçük burjuva katman, Yunanistan'da düzenden beslenen asalak işçi aristokrasisini oluşturmaktadır ve bu yüzden de kimse bu unsurlardan burjuva sistemin yıkılışına ön ayak olmalarını beklememelidir. İşçi aristokrasisinin tarihsel misyonu işçi hareketini sabote etmek ve düzen ayakta kalması için direnç işlevi görmektir.

Antarsya ve Anarşistler

KKE'nin solundaki göze çarpan en ciddi örgütlenme Antarsya'dır. Kendisini Troçkist olarak adlandıranından Maoistine, çevrecisinden postmodernist diğer yapılara kadar birçok sol örgütü bünyesinde toplayan Antarsya bir çatı örgütü durumunda. Son yerel seçimlerde büyük başarı göstererek oylarını 100 bine ulaştıran Antarsya önümüzdeki seçimler için yapılan anketlerde %1'i geçebilmiş değil. Bunda çeşitli fraksiyonlardan oluşan Antarsya'nın bütünlüklü bir görünüm arz edemeyerek kendisini bir alternatif olarak sunamamasının payı büyük. Ayrıca Antarsya'nın bileşenlerinin işçi sınıfından uzak, daha çok çevre hareketi gibi radikal sosyal hareketlerle belirlenen çizgisi de büyük bir zaaf oluşturuyor.

Büyük mitingler sonrasında yaşanan çatışmaların baş aktörü durumundaki anarşistlerse anarşizmin geleneksel hastalıklarıyla sınıf mücadelesine olumlu bir yönde etki edebilecek durumda değiller. Örneğin Yunanistan ve aslında tüm dünya yaklaşmakta olan erken seçime kilitlenecekken anarşistler seçimlerle asla ilgilenmezler. Bunun dışında sınıf mücadelesinin acil politik gündemlerine karşı politika üretmeleri de mümkün değil, çünkü ideolojik yaklaşımları bunun önünde engel oluşturuyor. Yüz binlerce kişilik dev gösterilerin ardından sahne alan, kitleleri yüzlerle ifade edilen anarşist gruplar bir yandan da burjuva devlete eylemleri manüple etmek için önemli fırsatlar sunmaktadır. Anarşizm, Yunanistan'daki gibi bir devrimci yükseliş ya da ön devrimci durum karşısında devrimin çıkarı için olmazsa olmaz olan örgütlülük ve disiplini, taktik esnekliği ve politik söylemi ve bütün bunların bağlı olduğu iktidar pespektifini hiçbir şekilde içeremez.

İpler Sınıfın Elinde

Yazının başında emperyalist kapitalistlerin Yunanistan için yapabileceklerinin sadece ve sadece kontrollü bir iniş olabileceğini belirtmiştik. Gelgelelim "bu inişin bir sonu olacak mı?", soru budur. Sadece işçi sınıfı için değil orta sınıflar için de bu inişin çok uzun süreli olacağı aşikar. Korkunç boyutlara ulaşan sosyal kesintilerin ardından emekçi sınıfların

Emperyalist kapitalistlerin Yunanistan için yapabileceklerinin sadece ve sadece kontrollü bir iniş olabileceğini belirtmiştik. Gelgelelim "bu inişin bir sonu olacak mı?", soru budur. Sadece işçi sınıfı için değil orta sınıflar için de bu inişin çok uzun süreli olacağı aşikar. Korkunç boyutlara ulaşan sosyal kesintilerin ardından emekçi sınıfların

yaşam standartlarındaki trajik gerilemeler olsa olsa daha da şiddetlenecektir. İşlerini kaybeden yüz binler (resmi oran %21) sadece bir yıl boyunca işsizlik sigortasından yararlanabiliyor, sonrasında el elde, baş başta kalmak durumundalar. İşsizler ordusuna yeni katılan ve katılmaya devam eden çoğunluk için karanlık bir gelecek kapıda da olsa yüz binlerce yeni işsiz önümüzdeki birkaç ay daha nefes alabilecektir. Peki ya sonra? Sonrasında olacaklar sadece ve

maktadır. Burjuva kulislerde açık açık bir askeri müdahalenin tartışıldığı kimse için sır değildir. Sonuç olarak akıldan çıkarılmamalıdır ki proletarya kendiliğinden bir şekilde mücadeleyi devrimci durum noktasına kadar taşımayı başarabilse bile sosyalist devrim için Bolşevik öncünün inşa edilmesi gerekmektedir.

Faşist Yükseliş Tehlikesi

Daha kötümser senaryo faşizmin yükselişi senaryosudur. Yunanistan'da krizin yarattığı yıkım her geçen gün daha büyük bir umutsuzluk getirirken küçük burjuvaziyi yanına çekmek için sınıf hareketinin harekete geçmesi gerekmektedir. Zira umutsuzluk ve yoksulluğun kol gezmeye başladığı ülkede faşizm için çok uygun bir ortam geliyor. Daha da kötüsü krizin başından bu yana bir yığın göstermelik grev, meydan işgalleri, çatışmalar yaşanmış olsa da şu ana kadar Troyka'nın hiçbir hamlesi geri püskürtülemedi. Burjuvazi büyük bir kamuoyu baskısının altında da olsa programını uygulayabiliyor. Kısacası, Yunanistan solu her ne kadar büyümeye devam etse, sokaklara yüz binlerce insanı indirebilse de mevzi kazanılamadıkça bir umut olma durumunu ve itibarını küçük burjuvazi ve emekçiler nezdinde kaybetme tehlikesi ile yüz yüze.

Emekçiler açısından hiç iç açıcı olmayan bu tabloya bir de küçük burjuvazinin yıkımını eklemek gerek. Küçük burjuva tepkisinin emekçilerin sınıf mücadelesi ile birleştirilmemesi durumunda umutsuzluk tablosu tüm mücadeleye sirayet edecektir. Bu durumda faşizmin burjuvazinin desteği ile bu yarıktan içeri girmesi ve bir virüs gibi yayılabilmesi için gerekli ortam sağlanmış olacaktır. Unutulmamalıdır ki emperyalist kapitalist sistem faşist hareketi elinin altında gelecek zorlu günler için yedekte bekletmektedir.

Faşist Altın Şafak örgütü

Emekçiler açısından hiç iç açıcı olmayan bu tabloya bir de küçük burjuvazinin yıkımını eklemek gerek. Küçük burjuva tepkisinin emekçilerin sınıf mücadelesi ile birleştirilmemesi durumunda umutsuzluk tablosu tüm mücadeleye sirayet edecektir. Bu durumda faşizmin burjuvazinin desteği ile bu yarıktan içeri girmesi ve bir virüs gibi yayılabilmesi için gerekli ortam sağlanmış olacaktır. Unutulmamalıdır ki emperyalist kapitalist sistem faşist hareketi elinin altında gelecek zorlu günler için yedekte bekletmektedir.

Syriza gibi dalgakıranları aşmaya muktedir olabilir ve Antarsya gibi KKE'nin solundaki merkezci unsurları peşinden sürükleyebilir. Böyle bir durumda Yunan burjuva demokrasisi rejimi çökecektir. Ülke devrimci durumu yaşamaya başlayabilir; buna karşı emperyalist kapitalist sistemin menüsünde iç savaş, askeri darbe ve faşist çetelerin saldırı kampanyaları bulun-

Müftüoğlu, Kaypakkkaya ve Bazı Düşünceler

Dünyanın birçok noktasından gelen haberler, kapitalist sistemin şiddetli bit türbülansın merkezine doğru ilerlediğini ve buna paralel olarak sınıf mücadeleleri anlamında verimli bir periyoda girdiğimizi işaret ediyor. Sosyal buhrana dönüşmekte olan ekonomik kriz, tüm dünyada burjuvaziye emekçilerin haklarına saldırıya zorlarken kaçınılmaz şekilde sınıf mücadelesi şiddetleniyor. Emekçi sınıfların yaşam standartlarındaki büyük yıkım, mücadeleciler için yeni bir gençlik kuşağının gelecek beklentileriyle keskin bir çelişki içerisinde. Bu yeni kuşak mücadeleye itilen işçi sınıfı ile beraber kavgaya atılıyor ve kapitalist sistemin temellerini sorguluyor.

Kapitalizmin derin krizi, işçi sınıfının sahaya inmesi, yeni bir kuşağın radikalleşmesi... Devrimci hareketlerin gelişimi ve iddialı gelmesi açısından bundan daha iyi koşulları tahayyül etmek gerçekten zor. Devrimcilerin bu fırsatın yakalaması ya da kaçırmaması, yeryüzündeki milyarlarca emekçi için bambaşka gelecek senaryoları anlamına gelecektir. Dünyada yerleşik Marksist yapılanmaların geleceği kucaklamak için gerekli olan canlılığı ne dereceye kadar gösterebileceklerini zaman gösterecektir. Ama Türkiye'ye baktığımızda genel durumun pek parlak olmadığı ortadadır. Neden?

Nedenleri sıralamaya ulusal ve uluslararası birçok tarihsel süreçten ve bunlardan süzülerek gelen ideolojik politik mihenk taşlarını sayarak başlayabiliriz. Ama bu sefer sıradışı bir yol izleyerek tartışmayı radikal sola dair farklı enstantane ve konulardan ilerleterek yürütelim.

Çok çarpıcı olduğunu düşündüğümüz bir örnekle başlayalım. Geçtiğimiz yıl bir kitap yayınlandı, Türkiye devrimci mücadele tarihinin en kitlesel örgütü Dev Yol'un lideri Oğuzhan Müftüoğlu ile yapılan repörtajdan oluşuyordu bu kitap: Bitmeyen Yolculuk. Röportajda Müftüoğlu, Türkiye'de sınıf mücadelesinin en parlak kesitinde kaçırılan fırsatlara

dair Türkiye radikal solunun niteliksel eksikliklerinin bir kısmını çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Müftüoğlu'nun kitap boyunca özeleştirici görünümü altında aslında kendisi ve liderlik ettiği gelenek adına durumu kurtarmaya çabalaması, sert eleştirileri hak ediyor ama sürpriz de değil elbette. Hepimizin ahvali bu kadar vahimdi ama yine de biz en iyiydik demeye getiriyor Müftüoğlu kitap boyunca. Asıl şaşırtıcı olan ya da daha doğrusu düşündürücü olan kitabın sol kamuoyunda genel bir sessizlikle karşılanması. Zira çok tartışmalı ve itilafli süreçleri anlatan ve de son derece çarpıcı iddialarda bulunan kişi öylesine bir kişi değil. Türkiye solunun en görkemli zamanlarının belki de en "güçlü" adamı aslında ne kadar da güçsüz olduklarını anlatıyor, en hassas konularda açık sözlü yorumlarda bulunuyor, solun bütünü için konuşurken geçmişten bugüne kendi cephesinden bir bilanço çıkarıyor...

Normal şartlarda bu kitabın

Geçtiğimiz yıl Türkiye devrimci mücadele tarihinin en kitlesel örgütü Dev Yol'un lideri Oğuzhan Müftüoğlu ile yapılan repörtajdan oluşan bu kitap yayınlandı: Bitmeyen Yolculuk. Normal şartlarda bu kitabın çok ses getirmesini, çok okunup çok tartışılmasını, sert polemiklere, hesaplaşmalara, başka "yeni" bilgilere vb. vesile olmasını beklerdiniz. Ne de olsa tarihin kırılma anları, yaşanan trajik hezimet, ödenen büyük bedeller ve Türkiye'nin kaderine dair ağır sorumluluklar söz konusu.

çok ses getirmesini, çok okunup çok tartışılmasını, sert polemiklere, hesaplaşmalara, başka "yeni" bilgilere vb. vesile olmasını beklerdiniz. Ne de olsa tarihin kırılma anları, yaşanan trajik hezimet, ödenen büyük bedeller ve Türkiye'nin kaderine dair ağır sorumluluklar söz konusu. Geç kalmış da olsa kapsamlı bir muhasebenin başlatılması için bundan iyi bir fırsat olabilir mi? Varoluşu toplumsal eleştirinin motoru olmaya dayanan devrimci solun kendi

Tartışmaların yayılabilmesi için en başta tartıştıranların olması gerekir. Eğer taraflar suskunluğunu koruyorsa bunun bilinçli bir tercih olduğunu da tespit etmemiz gerekiyor. Çünkü söz konusu taraflar sanki 12 Eylül hezimetini ya da SSCB'nin çözülmesi hiç yaşanmamış gibi kendi eski yanlışlanmış ideolojik politik formüllerini tekrarlayarak "yol"larına devam ettiler. Öyle yapmak zorundalar zira geçmişin devrimci analizlerine dalsalar bugünkü anlamsızlıkları ortaya çıkacak. Köhnemiş formülleri bir kenara atmaya zaten hiçbir zaman yanaşmadılar. Stalinizmle hesaplaşmadılar, çünkü konformist ve kariyeristlerdi, statükoyu bozarak, sol içindeki mevcut pozisyonlarını riske atmak istemediler. Bu işlere kalkışacak ne cesaretleri, ne de enerjileri vardı. Bunun yerine geçmişin mirasına yaslanıp hazırı tüketme kolaycılığına sığındılar.

içerisinde bir eleştirel süreç işletmemesi ve tarihine bu kadar kayıtsız olması, adam sendecilik içerisinde on yılları tüketmesi, akıl almaz bir çelişkidir ve başlı başına birçok şeyin göstergesidir.

Meseleyi tarihsel ve uluslararası bağlamı içerisinde ele alan derinlikli ideolojik-politik tartışmaları bir kenara koyalım, ama 68-78 kuşağının diğer liderleri ya da devamcıları ki çoğu halen aktif siyaset içindeki ilişkilerle olan çarpıcı iddiaları da mı yanıtlamazlar! Neler yok ki? Müftüoğlu, Maoistlerin 1970'lerde CIA tarafından destek-

lendiğini ifade ederken, Dev-Sol'un Dev-Yol'dan ayrılmasını karanlık odaklardan bağımsız düşünemeyiz diyor, Fatsa operasyonlarında direnmeme kararı için terzi Fikri'yi işaret ediyor, sol içi çatışmalarda müthiş tek yanlı analizler yaparken, Kurtuluş grubu ile farklılıklarını kendi cephesinden analiz ediyor.. Bugün bu iddiaların muhataplarının birçoğu hayatta olmakla kalmayıp hala sosyalist

solda büyük oranda söz sahibi durumdalar. Derinlikli tartışmaları bir kenara koyalım bu tarz meselelerden bile, bir iki cılız şey dışında polemikler gelişmiyor.

Son yıllarda 1968-78 devrimci sürecini anlatan birçok televizyon dizisi ve sinema filmine ilaveten bir çok anı kitabı da yayınlandı. Dizi ve filmlerden kapsamlı tahlilleri, solun özeleştirici süreçlerini ve teorik genelleştirmeleri bekleyemiz elbette ama söz konusu dönemin baş aktörleri tarafından kaleme anılan anı kitapları üzerinden ilerlenebilirdi. Bunun için de bu kitaplar üzerinden bir tartışma sürecinin başlaması, ilerlemesi ve derinleşmesi gerekir. Ama bu olmadı. Bu yüzden Bitmeyen Yolculuk da diğerleri gibi tesirsiz kaldı diyebiliriz.

Tartışmaların yayılabilmesi için en başta tartıştıranların olması gerekir. Eğer taraflar suskunluğunu koruyorsa bunun bilinçli bir tercih olduğunu da tespit etmemiz gerekiyor. Çünkü söz konusu taraflar sanki 12 Eylül hezimetini ya da SSCB'nin çözülmesi hiç yaşanmamış gibi kendi eski yanlışlanmış ideolojik politik formüllerini tekrarlayarak "yol"larına devam ettiler. Öyle yapmak zorundalar zira geçmişin devrimci analizlerine dalsalar bugünkü anlamsızlıkları ortaya çıkacak. Köhnemiş formülleri bir kenara atmaya zaten hiçbir zaman yanaşmadılar. Stalinizmle hesaplaşmadılar, çünkü konformist ve kariyeristlerdi, statükoyu bozarak, sol içindeki mevcut pozisyonlarını riske atmak istemediler. Bu işlere kalkışacak ne cesaretleri, ne de enerjileri vardı. Bunun yerine geçmişin mirasına yaslanıp hazırı tüketme kolaycılığına sığındılar. Sonuçta Türkiye'deki sosyalist politikanın gelişimi büyük ölçüde "Mahir-Hüseyin-Ulaş Kurtuluşu Kadar Savaş" sloganlarında durdurulmuş oldu. Böyle yaparak 12 Eylül sonrasındaki kuşakların devrimci gelişimi de ipotek altına alındı. Sonuçta eski liderler çıtanın kendi boylarını geçmesini engellediler.

Bugünlere böyle geldik diyebiliriz. Elbette ki Türkiye'de burjuva devletin devrimcilere göz açtırmamak için elinden geleni ardına koymadığı bir gerçek. ABD merkezli kontgerilla faaliyetlerinin de Türkiye'de devrimcilere karşı etkili şekilde devreye sokulduğunu da herkes bilir. Ama düşman sınıfın emperyalist kapitalist düzeni korumak için harekete geçmesi kadar doğal bir şey yok. Bu yüzden devrimcilerin mağdur edebiyatlarını bir kenara bırakması ve tarihiyle bir hesaplaşmaya gitmesi zorunludur. Türkiye devrimci mücadele tarihinin ciddiye alınır bir değerlendirmesi kuşkusuz analiz noktasının Türkiye sınırlarını aşmasını ve uluslararası bir karakter kazanmasını beraberinde getirecektir.

Örnek vermek gerekirse... Türkiye'de Maoist geleneğin İbrahim Kaypakkaya'yı övmek için kullandığı en önemli argümanların başında

Kaypakkaya'nın Mustafa Kemal'e ve Kemalizme yönelik sert eleştirileri gelir. Gerçekten de Kaypakkaya Kemalizm için faşizm değerlendirmesinde bulunmuştur ki (analizin doğruluğu ayrı bir tartışma konusu ama) bu çıkış Kaypakkaya'nın 68 önderleri içinde kavrayış bakımından özel bir yerde durduğunu ortaya koyar.

Ama meseleyi burada bırakmak ve güzellemelere dalmak Marksistlerin işi değildir. Türkiye'de mücadele eden her devrimcinin Türkiye'nin siyasal geçmişini iyi bilmek gibi temel bir görevi vardır. Bu tarihin en önemli konularından birisi de "Mustafa Kemal-Kemalizm ve sol" ilişkisidir. Bu noktada Kaypakkaya'nın kaldığı yerden biz devam edelim. Eğer Kemalizm faşizm ise O'nu

ilerici ilan eden, Dersim'de olduğu gibi yaptıkları katliamları meşru gören TKP de olsa olsa faşizm işbirlikçisidir. O zaman bir soru ile devam edelim, peki, TKP'nin Kemalizme yaltaklanan politikaları kim

tarafından belirleniyordu? Konuya biraz aşık herkesin bildiği gibi Komintern tarafından. Komintern'in başında o sıralar kim bulunmaktaydı? Stalin. Stalin, Mustafa Kemal ile arayışı iyi tutmak için TKP'ye meşhur desantralizasyon kararını bile aldırtmıştı, böylece TKP kendini dolaylı bir

şekilde fesh etmişti. Kısacası Kaypakkaya Kemalizm eleştirisini mantıksal sonuçlarına götürmüş olsaydı kendisini Stalinizmin bir eleştirmeni olarak bulacaktı. Stalinizmin devrimci eleştirisi noktasında karşısına çıkacak kişi ise Troçki olacaktı. Keşke Kaypakkaya girdiği eleştiri yolunun sonuna kadar gitseydi. Türkiye'de sınıf mücadelesi açısından ne kadar büyük bir kazanım olurdu...

Kaypakkaya, Kemalizm konusunda gösterdiği o dönem için bir hayli cüretkar tavrını ideolojinin diğer alanlarındaki eleştirel yaklaşımıyla derinleştiremedi. Dönemin şartlarının bunu bir hayli zorlaştırdığı bir gerçek. Zaten Kaypakkaya çok geçmeden burjuva devlet tarafından henüz 27 yaşında iken katledilecekti.

Burada eleştirilmesi gereken Kaypakkaya'nın üzerine bir tuğla bile eklemeyen Maoistler ve geri kalan Stalinistlerdir. Onlar ki bugün de aynı formülasyonları bir dinsel dogma gibi bellemişlerdir. Kemalizm faşizmse, O'nu destekleyen Şefik Hüsnü TKP'si de faşizm işbirlikçisi olmaz mı, bu durumda da işin ucu Stalin'e değmez mi diye sorgulayamazsan, bundan korkar ve kaçarsan hayatla ters düşersin. Geçmişin çok kötü bir kopyası ya da yaşayan fosil olma durumu bu dogmatik eğilimlerin ürünü olarak mümkün olmaktadır. Bu tarz unsurlar bugün de varlıklarını sürdürmesine sürdürüyorlar ama ne pahasına? Hantal ve köhnemiş gövdeleriyle güneş ışınının gürbüzleşmek isteyen taze canlılığa ulaşmasını engelleyerek gölge etmek pahasına. On yıllar böyle geçmedi mi?

Kaypakkaya, Kemalizm konusunda gösterdiği o dönem için bir hayli cüretkar tavrını ideolojinin diğer alanlarındaki eleştirel yaklaşımıyla derinleştiremedi. Dönemin şartlarının bunu bir hayli zorlaştırdığı bir gerçek. Burada eleştirilmesi gereken Kaypakkaya'nın üzerine bir tuğla bile eklemeyen Maoistler ve geri kalan Stalinistlerdir. Onlar ki bugün de aynı formülasyonları bir dinsel dogma gibi bellemişlerdir.

Lenin Mücadelemize Yol Gösteriyor: **GELECEK HER YERDE BOLŞEVİZME AİTTİR!**

Lenin'i Bolşevizmi yaratmada başarılı kılan unsurlar, O'nun işçi ve emekçi sınıflarla aynı dili konuşabilmesinde, onların gündelik sorunlarını kapitalizmin evrensel çelişkilerine bağlayabilmekteki yeteneğinde, ezilen halkların kurtuluşuna koşulsuz bağlılığı ve sınıf hareketi içerisinde politik yozlaşma yaratan akımları kitleler gözünde ayırttırmasında saklıdır.

Devrimci Marksist geleneğin büyük önderi Lenin'in ölümünün 88. yılındayız. 88 yıllık süreçte Lenin'in 20. yüzyıl için işaret ettiği pek çok olay yaşandı: Özellikle de kapitalist krizler, savaşlar, devrimler ve ihanetler. Bu böyle devam ediyor. 21. yüzyıl da emperyalist müdahalelerle, ekonomik krizlerle açılmıştı. Latin Amerika'da gerçekleşen kitlesel sınıf mücadeleleri egemenlerin gözünü hayli korkutmuştu. Bugün de aynı süreç Ortadoğu'da yaşanan Arap İsyanlarıyla devam ediyor. Derinleşen kriz, yükselen mücadeleler emperyalistlerin işçi ve emekçilerin kaderine doğrudan müdahale etmelerine yol açtı. Kısaca 2010'la birlikte sınıf mücadelesinin uluslararası anlamda yükselişe geçtiği, savaşların, emperyalist çelişkilerin daha geniş bir alana yayıldığı, işçi ve emekçi sınıfların yaşamlarının daha kızgın bir cehennemin içine itildiği bir döneme girdik. Lenin'i bugün bir kılavuz olarak ele almanın zorunluluğu, dünyanın içinden geçtiği bu bunalıma işçi ve emekçi sınıflar cephesinden bir yanıt üretebilme zorunluluğundan kaynaklanmaktadır.

Öncelikle şu noktadan başlamak gerekiyor. Lenin her şeyin başında muazzam bir örgütçü, Bolşevizmin inşasını gerçekleştiren bir usta olarak hatırlanmalıdır. İnşa ettiği Bolşevik Parti modeli hem devrimci Marksizmi bir kılavuz olarak ele alıp işçi ve emekçi sınıfların mücadelesinin yolunun açmış, hem de örgütsel yapı olarak sınıf mücadelesinin değişen koşullarına cevap verebilen bir forma sahip olmuştu. Nitekim başarıya ulaşan Ekim Devrimi bu Bolşevik Parti modelinin evrensel geçerliliğini kanıtladı. Bugün de mücadeleye atılan kitlelerin en büyük problemi böylesi bir öncünün yaratılamamış olmasıdır. Lenin'i Bolşevizmi yaratmada başarılı kılan unsurlar, O'nun işçi ve emekçi sınıflarla aynı dili konuşabilmesinde, onların gündelik sorunlarını kapitalizmin evrensel çelişkilerine bağlayabilmekteki yeteneğinde, ezilen halkların kurtuluşuna koşulsuz bağlılığı ve sınıf hareketi içerisinde politik yozlaşma yaratan akımları kitleler gözünde ayırttırmasında saklıdır. Bugün hem Türkiye'de hem de dünya genelinde bu unsurları biraraya

getirebilmiş bir devrimci hareketin kitlelere önderlik edebilecek bir noktaya gelmesi durumunda dünya tarihinin bir kez daha altüst olacağı ortadadır.

Emperyalist Savaş ve Lenin

Bugünlerde en çok vurgulamamız gereken noktalardan birisi de savaşılar karşı nasıl tutum takınılacığıdır. Lenin'in emperyalist savaşılar karşı tutunduğı tavır bugün de devrimci tutarlılığın önemli bir ayrıacıdır. Çünkü Lenin'in ardından devrimci hareketin içerisine sızan yurtsever-ulusalcı eğilimin yeniden hortlamasına şahit olduk. Bugün Türkiyeli devrimciler için emperyalist savaşılar konusunda tutarlı bir tavır takınmak büyük önem arz ediyor. Nedeni ise Türkiye'nin Ortadoğı'nda emperyalist müdahale süreçlerinin önemli bir aktörü olmasıdır. Lenin için savaşılar konusunda nasıl bir tavır takınılacığı gayet açıktı: Daha 1907'de II. Enternasyonal'in Stuttgart Kongresi'nde yaklaşan dünya savaşıını işaret ederek "savaşıın patlak vermesi halinde işçi sınıfının ve parlamentodaki temsilcilerinin görevinin, süratle savaşıa son verilmesini, savaşıın yol açtığı ekonomik ve siyasal bunalımı halkların ayağı kalkmasını ve kapitalist sınıf egemenliğinin sona erdirilmesini sağlamak için kullanmakta ellerinden gelen her şeyi yapmak" devrimci hareketin görevi olarak ortaya konulmuştu. Ancak birinci büyük emperyalist savaş patlak verdiğinde II. Enternasyonal önderleri savaş karşısında farklı uluslardan işçilerin sınıf kardeşliğini savunacakları yerde savaş kredilerinin ülke parlamentolarından geçmesine destek olarak kendi burjuvalarına destek oldular. Lenin daima işçi hareketi içerisinde mücadeleyi burjuva kanallara yönlendiren oportünist eğilimlere karşı savaş vermişti. Ve İkinci Enternasyonal liderleri emperyalist savaşta yurtsever bir tutum takınarak işçi sınıfının devrim davasına yapabilecek en büyük ihanetlerden birisini gerçekleştiriyorlardı. Lenin burada doğru bir müdahaleyle emperyalist savaş iç savaşı dönüşürmenin

Lenin'in emperyalist savaşılar karşı tutunduğı tavır bugün de devrimci tutarlılığın önemli bir ayrıacıdır. Çünkü Lenin'in ardından devrimci hareketin içerisine sızan yurtsever-ulusalcı eğilimin yeniden hortlamasına şahit olduk. Lenin için savaşılar konusunda nasıl bir tavır takınılacığı gayet açıktı: Daha 1907'de II. Enternasyonal'in Stuttgart Kongresi'nde yaklaşan dünya savaşıını işaret ederek "savaşıın patlak vermesi halinde işçi sınıfının ve parlamentodaki temsilcilerinin görevinin, süratle savaşıa son verilmesini, savaşıın yol açtığı ekonomik ve siyasal bunalımı halkların ayağı kalkmasını ve kapitalist sınıf egemenliğinin sona erdirilmesini sağlamak için kullanmakta ellerinden gelen her şeyi yapmak" devrimci hareketin görevi olarak ortaya konulmuştu.

gerekliliğini savundu ve "devrimci yenilgisilik" perspektifini ortaya attı. Lenin'e göre her ülkenin devrimcileri ve proletaryası kardeş halklara karşı değil, kendi burjuvazilerine karşı savaşmalıydı. Bugün savaşıların, emperyalist müdahalelerin pençesinde kıvranan Ortadoğı halkları için bu politika ayrı bir önem taşımaktadır. Önümüzdeki süreçte Suriye ve İran'a yönelik emperyalist müdahalelerin gerçekleşme olasılığını düşündüğümüzde Lenin'in savaşıa yönelik tutumunu bir kez daha hatırlamak gerekmektedir.

Savaşılar ve krizler bugün sınıf mücadelesini tetiklemeye devam ediyor. Özellikle Avrupa'da doğrudan krizin etkisiyle sokağı dökülen kitleler tüm dünyada etki yaratıyor. Yunanistan'da devam eden mücadele, uzun zamandır sessizlik içinde olan ABD'de de bile Occupy Wall Street hareketinin yarattığı etki, Ortadoğı'nda Mısır ve Tunus gibi ülkelerde doğrudan emekçi sınıflar ve gençlik eliyle patlak veren devrimler, sınıf mücadelesi dalgasının enerjik bir zemine oturmasını sağlamaktadır. Lenin'in "egemen sınıflar için kendi egemenliklerini herhangi bir değişiklik yapmaksızın sürdürmek imkânsız hale geldiğinde; üst sınıflar arasında, şu ya da bu biçimde bir bunalım, egemen sınıfın politikasında ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve öfkesinin açığı çıktığı bir çatlağı yol açan bir bunalım ortaya çıktığında" gerçekleşebileceğini ifade ettiği devrimci durumlar gözümüzün önünde canlanmaya devam ediyor. Yunanistan'da egemen sınıfların nasıl bir çaresizlik içinde kaldığını gördük. Bu örnekler çoğaltılabilir. Ancak esas mesele emekçi sınıfların düzene karşı geliştirecekleri tavrın sertliği ve uzun solukluluğudur. Eğer kitleler her türlü baskıya, katliamlara rağmen sokaklarda başkaldırmaktan vazgeçmezlerse, işçi sınıfı cüretkar grev dalgalarıyla kapitalist süt limanları fırtınaya çevirirse devrimci mücadele derinleşir ve tekrar tekrar yeniden enerji kazanır. Bu dalga Bolşevik bir önderliğin inşa edilmesi için gereken insan

kaynağını devrimcilere sunacaktır.

Opportunizme Karşı Lenin

Bugün dünyada gelişen toplumsal mücadelelere rağmen akan suyun yolunu bulamamasının en önemli sebeplerinden birisi de önderlik pozisyonunda yer alan siyasal hareketlerin düzene göbekten bağımlı olmaları ve emekçi sınıflara bağımsız bir sınıf politikası önermekten oldukça uzak oluşlarıdır. Lenin'i döneminde ayrı kılan en temel nedenlerden birisi tam da bunu sağlayabilmiş olmasıydı. Özellikle döneminde işçi sınıfı mücadelesi içerisinde burjuvazinin ajanları olarak yer alan sosyal demokratlarla karşı uzlaşmaz bir tavır takındı. Mesele işçi sınıfının mücadelenin sınırlarını nasıl çezeceği ile ilgiliydi. İşçi sınıfı büyük bedeller sonucu elde ettiği kazanımların güdük bir burjuva demokrasisi içerisinde sınırlandırılmalı mıydı, yoksa kendi iktidarını örgütlemek için sosyalist devrimi gerçekleştirmeli ve kapitalist sınıfları alaşağı mı etmeliydi?

Lenin "Proleter Devrim ve Dönek Kautsky" eserinde şöyle diyordu: "Burjuva demokrasisi, ortaçağa göre büyük bir tarihsel ilerleme oluşturmakla birlikte, her zaman dar, güdük, düzmece, ikiyüzlü bir demokrasi, zenginler için bir cennet, sömürülenler, yoksullar için bir tuzak ve bir aldatmaca olarak kalır, -kapitalist rejimde başka türlü olamaz. "Marksist Kautsky" nin anlamadığı şey de, işte Marksist öğretinin büyük yapıcı ögesi olan bu gerçektir. Bu -temel- sorunda, Kautsky, her burjuva demokrasiyi zenginler için bir demokrasi durumuna getiren koşulların bilimsel bir eleştirisini yapacak yerde, burjuvaziden hiçbir nezaleti esirgemez." Bugün de mücadele alanlarında aynı yanılgıyı görebilmek mümkün. Türkiye'de iktidarın attığı adımları demokratikleşme olarak ilan eden "Marksist"leri ibretle izliyoruz. Yunanistan'da her tarafı dökülen burjuva demokrasisini ayakta tutabilmek için meclis kapısına barikat kuran komünist parti ile karşı karşıyayız. Zaman ve mekân fark etmeksizin her sosyal mücadele kendi Kaustky'sini çok rahatlıkla üretebiliyor. Kapitalizm insanlığa acı ve sefaletten başka bir şey veremezken zamanın Kautskileri kapitalizmin, burjuva demokrasisinin Menşeviklere yaklaşımında da görmek mümkün: Menşevikler Rusya'da devrimci mücadelelerin her dönemecinde çeşitli bahanelerin arkasına sığınarak geri adım atarken ve kitleleri geriye çekmeye uğraşırken, kitleleri öne çeken Lenin ve Bolşevikler oldu. Burada esas belirleyici olan Bolşeviklerin her zaman kazanmayı göze alan tavrıdır. Bu tutum tarihin en görkemli devrimci dönemeçlerinden birisinin yaratılmasında itici güç olmuştur. Marksistler olarak Lenin'den çıkarabileceğimiz pek çok ders var. Onun miras bıraktığı Bolşevizm deneyimi insanlığın kurtuluşu mücadelesinin her zaman önemli bir aracı olacaktır. Esas mesele bu geleneği

yaratabilecek, kazanmayı göze alan bir öncünün bu önemli tarihsel mirasa yeniden canlılık katabilmesidir. Bu başarılılabildiği takdirde gelecek her yerde Bolşevizmin olacaktır.

Lenin'in devrimci yaşamının hep zaferlerle geçtiğini düşünmek büyük bir hata olur. 1905 Devrimi'nin yenilgisinden sonra 1908'den 1912'ye kadar uzanan bir süreçte Bolşeviklerin Rusya içerisinde ancak birkaç düzine kadrosu kalmıştı. Sınıf hareketinin yenilgisi açtı ki saflarda büyük bir yıkım yaratmıştı. Partiden sola ve sağa doğru kopuşlar yaşanıyor. Bu tarz anlarda ağırlığı giderek artan umutsuzluk birçok yarı kararlıyı pes ettirirdi. Böyle dönemlerde üzer-

lerindeki basınçtan ötürü sağa sola doğru yamulan örgütlerle doludur sınıf mücadelesi tarihi. Ama Lenin, Bolşevikler üzerindeki ağırlığın yapıyı çarpıtmasına izin vermeyecekti. Sınıf mücadelesinin yeniden yükselişi çok uzun sürmeyecek ve bu süreçten çelikleşerek

Lenin'in devrimci yaşamının hep zaferlerle geçtiğini düşünmek büyük bir hata olur. 1905 Devrimi'nin yenilgisinden sonra 1908'den 1912'ye kadar uzanan bir süreçte Bolşeviklerin Rusya içerisinde ancak birkaç düzine kadrosu kalmıştı. Partiden sola ve sağa doğru kopuşlar yaşanıyor. Bu tarz anlarda ağırlığı giderek artan umutsuzluk birçok yarı kararlıyı pes ettirirdi. Böyle dönemlerde üzerlerindeki basınçtan ötürü sağa sola doğru yamulan örgütlerle doludur sınıf mücadelesi tarihi. Ama Lenin, Bolşevikler üzerindeki ağırlığın yapıyı çarpıtmasına izin vermeyecekti. Sınıf mücadelesinin yeniden yükselişi çok uzun sürmeyecek ve bu süreçten çelikleşerek çıkan Bolşevikler proletaryayı iktidara taşıyacaktı.

çıkan Bolşevikler proletaryayı iktidara taşıyacaktı.

Lenin'in Son Kavgası

Lenin'in zafer kazanamadığı ve hayatının son kavgası olacak olan mücadeleleri Stalinist bürokrasiye karşı verdiği büyük mücadele olacaktı.

Lenin'in

zafer

kazanamadığı ve

hayatının son

kavgası olacak olan

mücadelesi Stalinist

bürokrasiye karşı verdiği

büyük mücadele olacaktı.

Sorunun kökeninde

dünya devrimi girişiminin

başarısızlığı yatıyordu.

Neticede işçi iktidarı

geri bir ülkede

emperyalist kuşatma

altında yalnız

kalmıştı.

Sorunun kökeninde dünya devrimi girişiminin başarısızlığı yatıyordu. Neticede işçi iktidarı geri bir ülkede emperyalist kuşatma altında yalnız kalmıştı. Üstelik kızıl Rusya'yı korkunç bir iç savaş bekliyordu. 17 farklı kapitalist ülkenin askeri, politik ve ekonomik yardımlarıyla beslenen eski düzeni geri getirmek için savaştan Beyaz Ordu'yu Troçki önderliğindeki Kızıl Ordu yenmesine yendi ama fatura çok ağır olacaktı. İç savaş boyunca çoğunluğu kızıl saflardan tam 7 milyon insan yaşamını kaybedecekti. Sanayi bitme noktasına gelecek, en militan işçiler cephelede adeta ölüme koşacaklardı. Ödenen bu ağır bedellerin telafisi hiçbir zaman mümkün olmadı. Yeni Rusya bir işçi devletiydi ama neredeyse ortada

işçi kalmamıştı. Kitleler, bitmek tükenmek bilmeyen savaşlardan yılmışlardı ve huzur istiyorlardı. Devrimi yapan ülkede politik aktivizm adeta bitmişti. Üstüne üstlük işçilerle işbirliği yapan köylüler, iç savaşta Kızıl Ordu'yu giydirmiş, beslemişti, ama artık onlar da Bolşeviklere karşı tavır alıyor ve sadece kendi karınlarını doyuracak kadar ekim yapıyorlardı. Troçki'nin sözleriyle açlığın kemikli elleri işçi iktidarının gırtlığına yapışmıştı. Lenin bu baskılar karşısında sınırlı serbest piyasaya geçilmesinin zorunlu olduğunu kabul etmek zorunda kalacaktı. Bu yeni ekonomi politika sürecinde (NEP) devrimci değerler adına her şey daha da kötüye gitti. Yönetici pozisyonlarda bulunduran tutucu bürokrasi otoriter eğilimler sergiliyor ve adeta ülkenin sahibi benim diyordu. Bunların başında da atama mekanizmasının başında bulunan Stalin geliyordu. Bürokratik

aygıt, kendi eğilimlerine en uygun tarihsel kişiliği Stalin şahsında bulacaktı.

Lenin, bürokratik yozlaşmanın farkındaydı ve rahatsızlığını açıkça belli etmekten geri kalmıyordu. Lenin, rejimimiz bürokratik çarpıklarla dolu bir rejim demeye başlarken süreç O'nu giderek Stalin ile kafa kafaya çatışmaya sürükleyecekti. Çatışmanın ateşlenmesi en belirgin olarak Gürcü meselesiyle gerçekleşti. Stalin eski kişisel düşmanlıklarının da etkisiyle Gürcü komünistlerine saldırıyor ve bu saldırısında eski Rus şovenizmini adeta diriltiyordu. Lenin sağken bürokratik aygıt ayrıcalıklı pozisyonlarının ifadesi olan burjuva gerici ideolojik yaklaşımlarını ortaya seremiyordu ama Gürcü meselesi durumun nereye evrildiğini Lenin'e gösterdi. Gürcü komünistlerinin davasını üstlenen Lenin Stalin'e karşı taarruza girişti. Ancak Lenin'in hayatının bu son kavgasını tamamlamayı zamanı yetmedi. Lenin'in hayata veda etmesi bürokrasiye karşı giriştiği kavganın yarıda kesilmesi anlamına geldi. Lenin'in ölümü Stalinizmin önündeki en büyük engelin ortadan kalkması demekti. Ancak bürokrasiye karşı kavga bitmedi ve Devrimci Marksizmi savunma davasına Lenin'in kaldığı yerden Troçki devam etti.

Zizek Üzerine

Geçtiğimiz aylarda ziyaretiyle gündemimize çok da taşınan bir şahsiyet Zizek. Aslında üzerine tartışmalar dönmesine sebep olan, Zizek'in Türkiye'ye gelişi değil; bu ziyaretler sırasında medyaya yapmış olduğu açıklamalar, Türkiye üzerine değerlendirmeler. Osmanlı'nın hoşgörüsünden girip, Kürtlerin Türkiye sınırları altında birleşmesine ve de en çarpıcısı Türkiye'nin Ortadoğu'nun rol modeli olmasına kadar dök-türdüğü incilerle başlayan tartışma Zizek üzerine genel bir değerlendirmeye nadiren dönüştü. Yürütülen polemiklerde Zizek'in Doğu toplumlarını anlamaktan uzak oluşuna, Türkiye konusundaki cehaletine ve kısmen de olsa dünya siyasetini kavrayamamasına değinilse de tam bir Zizek resmi çizilmedi. Bu

yazıyla güncel siyasal perspektifinin ötesinde Zizek'i bütünlüklü bir şekilde ele almak niyetindeyiz.

Bu şahsiyeti ilginç bir nesne haline getiren sadece, felsefenin süper starı, akademik rock yıldızı, kültürel teorinin Elvis'i(New York Times'ın ifadesiyle) gibi tanımlamalarla medya tarafından da sürekli marka değeri yükseltilen Zizek'in -bu dönemlerin en medyatik entellektüelinin- düşüncesinin Marksist bir perspektiften ele alınması gerekliliği değil. Aynı kişi bir yandan da Leninist olduğunu söyleyip "Yeniden Lenin" diye kitaplar derliyor; konuşmalarını "ya komünizm ya barbarlık" diye bitiriyor, kendisini "iflah olmaz bir komünist" olarak tanımlıyorsa bu inceleme daha bir önem kazanıyor.

Kimdir Bu Zizek?

Zizek, 1949'da Eski Yugoslavya'nın bir parçası olan Slovenya'da sıkı Stalinist bir ailede doğdu. Felsefe ve sosyoloji üzerine üniversite eğitimi alan Zizek'in entelektüel gelişimi 1970'li yılların politik atmosferinden - Stalinist rejimin göreceli serbestleşmeye başladığı - etkilendi. Frankfurt Okulu'nun fikirlerini Slovakya'ya taşıyan felsefeci Bozidar Debenjak, Zizek üzerinde ilk tesir bırakanlardan biriydi.

Zizek'in kariyeri de 1970'li yıllar ve sonrasındaki çalkantılarla belirlendi; master tezi politik olarak uygun-suz bulununca bir süre işsiz kaldı. 1980'lerin sonunda Tito karşıtı bir gençlik dergisinde köşe yazarlığı yapan Zizek, artık Tito'nun Yugoslavya'daki üçüncü yolunun (Batılı emperyalist güçlerle Doğu'da Stalinist rejim arasında manevralara dayalı) başarısızlığa mahkum olduğunu fark ederek kapitalizm yanlısı, ayrılıkçı Slovenya Liberal Demokrat Partisi(LDS)'ne katıldı. Zizek hiç de öyle sıradan bir parti üyesi değildi. Slovenya'nın serbest piyasa çizgisine göre yeniden düzenlenmesi misyonunu üstlenen LDS'nin 1990'da Slovenya Cumhuriyeti Başkanlığı için adayı Zizek olacaktı. Slovenya'nın Yugoslavya'dan ayrılması ve ülkede kapitalist şok terapilerinin yaşama geçirilmesinde kritik önemdeki LDS koalisyonlarını 1992'den 2004'e kadarki iktidarı sürecince Zizek aktif olarak desteklemeye devam etti. LDS'deki politik faaliyetlerinin yanı sıra Doğu Bloku'nun çözülmesiyle karamsarlaşan eski sol örgütlerle(New Left Review gibi) ilişkiler geliştiren Zizek, bu örgütlerin de yardımıyla demoralize olmuş eski solcular arasından bir dinleyici kitlesi bulmayı başardı, uluslararası akademik kamuoyunda etkisini artırdı.

Güncel Küresel Siyaset ve Zizek

Öncelikle Zizek'in Türkiye üzerine çarpıcı değerlendirmelerini cehalet ya da yanlış okuma olarak değerlendirmenin doğru olmayacağını, genel duruşuna dair ipuçları verdiğini belirterek başlayalım. Zizek, takındığı radikal pozların gerisinde güncel küresel siyasetin değişik gündemleri konusunda burjuva düşüncenin sınırlarını aşmayan bir perspektife sahip, ki bu perspektif "komünist" etiketinin altında sunulduğundan daha da büyük bir tehlike arz ediyor.

Avrupa çapında kapitalist krizin yıkıcı etkilerine karşı sokağa dökülen, krizin bedelinin kendi sırtlarına yüklenmesine karşı eyleme geçen kitleler; özellikle de Yunanistanlı emekçiler için burjuva medyanın yalanlarına Zizek'in propagandaları da eklenmekte. Zizek, Yunanistanlı emekçileri -sadece onlar değil, bütün Avrupalı örgütlü işçi sınıfını- ayrıcalıklarını korumak için mücadele veren kitleler olarak yansıtıyor. Zizek kullandığı "ücretli burjuvazi" kavramıyla krizin bedelini ödeme noktasında burjuvaziye karşı sınıf kavgasını yürüten emekçileri, imtiyazlarının peşinde koşan üst sınıfların bir parçası olarak lanse etmekte ve böylece emekçilerin mücadelesinin meşruiyetine karşı bir saldırıya girişmekte.

Zizek açısından ücretli burjuvazi "müdürlerle sınırlanmış olmak şöyle dursun, artık ücret kazanan çalışanlar grubu, uzmanların, yöneticilerin, devlet memurlarının, doktorların, avukatların, gazetecilerin, entelektüellerin ve sanatçıların her türlüüne dek uzanır." İşte bu kesim Avrupa'yı sarsan krizden büyük oranda etkilenecek konumlarını korumak için politik protestolara başvurmaktadır! "Kriz zamanlarında, "kemer sıkma"nın bariz adayları, ücretli burjuvazinin alt kademeleridir: politik protesto, proletaryaya katılmaktan sakınıyorlarsa onların tek başvuru mercileridir. Protestoları, sözde piyasanın vahşi mantığına yönelmiş olsa da, aslında bu kişiler (siyaseten) imtiyazlı ekonomik mevkilerinin yavaş yavaş aşınmasına karşı protestoda bulunurlar." (Zizek, Ücretli Burjuvazinin Başkaldırısı) Bu cümleler, Avrupa egemen sınıflarının borç krizinin sorumluluğunu yüklemek istedikleri Avrupa emekçilere yönelik karaçalmalarına veri-len bir destek değil de nedir? Hem de mücadeleciler emekçilerin en yakın müttefikleri olacak uluslararası sol kamuoyunda etki

yaratarak.

Avrupalı emekçilerin grevlerine, Yunanistan'da işçilerin isyanına ayrıcalıklarını korumak isteyen ücretli burjuvazinin protesto hareketi diyerek karşı çıkan/destek vermeyen Zizek söz konusu Batı'nın getto isyanları olduğunda da yan çecek argümanlar bulmakta zorlanmıyor. Zizek, Londralı isyancıları tüketme tutkusunu gerçekleştiremediğinden şiddete başvuran "canavarlar" olarak niteleyerek yine egemen sınıfların gerici korosunun bir parçası oluyor. "2005'te Paris banliyölerindeki araba yakma eylemleri gibi İngiltereli isyancıların da iletecek hiçbir mesajı yoktu.", "İsyan sırasında İngiltere sokaklarında gördüklerimiz, canavara dönüştürülmüş insanlar değil, kapitalist ideolojinin 'canavar' formunda ürettiği insanlardı.", "Zygmunt Bauman, isyanları 'yetersiz tüketici'lerin eylemleri şeklinde karakterize etti. Bu her şeyden çok kendisini uygun yollarla -yani alışveriş yaparak- gerçekleştiremeyen tüketici tutkunun şiddetle harekete geçişinin dışavurumuydu." (Zizek, Dünyanın

Avrupalı örgütlü işçi sınıfı imtiyazlarının peşinde koşan ücretli burjuvazi; mücadeleciler öğrenciler gelecek yaşamlarında konumlarını koruma derdinde; banliyöli isyancılar "hırsız", ayaktakımı; geriye mücadele edecek kim kaldı? Kalmasa daha mı iyi acaba Zizek için!

Bütün Dükkan Hırsızları Birleşin)

Avrupalı örgütlü işçi sınıfı imtiyazlarının peşinde koşan ücretli burjuvazi; mücadeleciler öğrenciler gelecek yaşamlarında konumlarını koruma derdinde; banliyöli isyancılar "hırsız", ayaktakımı; geriye mücadele edecek kim kaldı? Kalmasa daha mı iyi acaba Zizek için!

Mücadele edenler konusunda bu kadar seçici olan Zizek, ne hikmetse mesele burjuva liderleri desteklemeye gelince bol gönüllü oluveriyor. Obama'nın 2008 seçim kampanyasını destekleyen Zizek, kitlelerde yaratılan ilüzyonları neden beslediğini bakın nasıl açıklıyor:

"Ben bir Leninistim. Lenin ellerini kirletmekten korkmazdı. Eğer iktidarı alabilirsen, onu ele geçirmelisin. Ne mümkünse yap. İşte bu yüzden Obama'yı destekliyorum. Şu an onun sağlık hizmeti üzerine yürüttüğü kav-

ganın çok önemli olduğunu düşünüyorum, çünkü bu konu egemen ideolojinin özüne dokunuyor... Benim pozisyonum bir büyük devrim gelene kadar oturmak ve beklemek değildir. Yapabildiğimiz her yerde uğraşmalıyız. Eğer Obama sağlık hizmeti konusunda kavgasını kazanırsa... uğruna savaşmaya değer bir zafer olacaktır."

Lenin'in Zizek'in ağzında kirletilmesini bir kenara

birakalım, Obama döneminde Libya, kapıdaki Suriye emperyalist müdahaleleriyle nasıl da ege-men ideolojinin özüne dokunulduğunu hep beraber gördük. Fazla lafa ne gerek.

Zizek'in Düşüncesi

Zizek her ne kadar günümüzün en büyük felsefecilerinden biri olarak sunulsa da söyleyecek yeni bir sözü pek de yok. Onlarca yıl önce Frankfurt Okulu ve post-modernistlerin zaten söylediklerini üç aşağı beş yukarı tekrar karşımıza taşıyor Zizek. Hem de öyle sunulduğu gibi komünist, hele hele Marksist bir çerçeveden de değil. Zizek, anti-Marksist Alman idealizminin temsilcileri Schelling, Kierkegaard,

Nietzsche ve Heidegger'in çizgisiyle Lacan'ın psikanalizini - Marksist jargonu da kullanarak- eklektik biçimde biraraya getiriyor. Zizek'in post-yapısalcılığına, irrasyonalizmine ve psikoanalitik yöntemine bir de son dönemlerde Fransız felsefeci Alain Badiou'nun etkisi katılıyor. Ki Badiou "parti olmadan politika" ve "politikadan ekonomiye gitmeliyiz, asla ekonomiden politikaya değil" gibi söylemleriyle Marksizmin temel önermelerine karşı duruşunu ortaya koyuyor. "İflah olmaz komünist" Zizek'in savunduğu komünizmin 20.

Çağımızın en büyük Marksisti olarak pazarlanan Zizek'in politik seceresi bize başka şeyler anlatır: Zizek 1980'lerin sonunda kapitalizm yanlısı, ayrılıkçı Slovenya Liberal Demokrat Partisi(LDS)'ne katıldı. Zizek hiç de öyle sıradan bir parti üyesi değildi. Slovenya'nın serbest piyasa çizgisine göre yeniden düzenlenmesi misyonunu üstlenen LDS'nin 1990'da Slovenya Cumhuriyeti Başkanlığı için adayı Zizek olacaktı. Slovenya'nın Yugoslavya'dan ayrılması ve ülkede kapitalist şok terapilerinin yaşama geçirilmesinde kritik önemdeki LDS koalisyonlarını 1992'den 2004'e kadarki iktidarı sürecince Zizek aktif olarak desteklemeye devam etti.

yüzyıla damgasını vuran, işçi sınıfı öncülüğünde ilerleyen devrimci mücadelelerin hedeflediği yeni toplumla alakası yok. Zizek'in birçok biçim alan kendi komünizm tasavvuruna verdiği örnek, 1990'lara Norveç'te hükümet, şirketler ve sendikalar arasındaki anlaşmayla yaşama geçen "dayanışma paktı". Zizek'in çalıştığını söylediği bu pakt, Norveç kapitalizmini daha rekabetçi yapmak ve yeni işler yaratmak beklentisiyle ücret artışlarını sınırlandırmaktaydı. Zizek'in kendi komünizm tahayyülüne verdiği bu örnek, kapitalist sistem sınırlarını aşamaması bir yana sorunun işçi sınıfı

aleyhine çözümlenmesinden başka bir şey değildir. Zizek'in komünizmi bir gereklilik haline getiren ve ona gerçekleştirilebilir kılan karşıtlıkları, ona göre kapitalizmin yarattığı temel çelişkiler de Marksist çözümlemelerden farklı:

"...küresel kapitalizm kendi sınırsız yeniden üretimini engelleyecek denli güçlü karşıtlıklar içermekte midir? Burada dört olası karşıtlık kendini gösterir: ufukta beliren ekolojik yıkım tehdidi; özel mülkiyetin sözde fikri mülkiyet için uygunsuzluğu; yeni bilim-teknik, özellikle biyogenetik gelişmelerin toplumsal ve etik içerimleri; ve sonuncu ama çok önemli olan, yeni toplumsal ayırım (apartheid) biçimleri -yeni duvar ve varoşlar... komünizm terimini haklı çıkaran yalnız dışlanmışlara gönderme yapan dördüncü karşıtlıktır. Dışlanmışları bir tehdit olarak algılayıp onları nasıl uygun bir uzaklıkta tutacağına dair endişelenen bir devlet toplumundan daha 'özel' bir şey yoktur. Diğer bir deyişle, dört karşıtlık dizisinde dahil olan ve olmayanlar arasında olan karşıtlık can alıcıdır."(Zizek, Başka Bir Yol)

Küresel kapitalizmin temel karşıtlıkları olarak Zizek'in ortaya koydukları Marks'ın kapitalist sistemin temel çelişkisi olarak tariflediği emek-sermaye çelişkisinden ayrı noktalarda duruyor. Zizek her ne kadar lafzi düzeyde sınıf savaşımı kavramını kullansa (hiç de Marksist anlamıyla değil) da komünizmi anlamlı ve gerekli kılan karşıtlık olarak ortaya konduğu "yeni toplumsal ayırım biçimleri", "dışlanmışlar" ve "dahil edilenler" arası çelişki, kapitalist sistemin özüne yönelik farklı bir kavrayışı yansıtıyor. Zaten Zizek, sınıf savaşımı kavramını kullansa da politik stratejinin evrensel öznesi olarak işçi sınıfının alınmasını reddediyor, ki proletarya Zizek'te mitsel: *"esas sorun, tekil evrensel kurtarıcı özneyi bütünüyle biçimsel şekilde nasıl düşünmemiz gerektiğidir, yani nesnel olarak maddi yönden belirlenmiş, ancak esas temel olarak işçi sınıfı olmadan."*, *"İşçi sınıfının merkeziliği ilgili fetişlerin hepsini kesinlikle terk etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Ama aynı zamanda karşıt (postmodern) fetiş de terk etmeliyiz: İşçi sınıfının yok olmaktan olduğu; işçi sınıfından konuşmanın anlamsız olması. İkisi de yanlış."*(Zizek'le Söyleşi: Mucizeler Meydana Gelir: Küreselleşme(ler) ve Siyaset) Zizek'e göre *"Yeni özgürleştirici politikalar artık belirli bir toplumsal aktörün edimi değil ama değişik aktörlerin patlamaya hazır bir birleşmesi olacaktır... Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri olmayan' proleterlerin klasik görünümünün aksine bizi birleştiren şey, her şeyi yitirme tehlikesiyle karşı karşıya olmamızdır. Asıl tehlike, tüm simgesel içeriğinden yoksunlaştırılmış, genetik tabanı manipüle edilmiş, yaşanmaz bir çevrede*

kuru ve anlamsız bir hayat sürdüren, soyut ve içi boş Kartezyen öznelere indirgenecek olmamızdır."(Zizek, Başlangıçtan Nasıl Başlanır?)

Hem düşman kampta hem de özgürlük, eşitlik mücadelesinin unsurlarınca, Marksizmi hala özel kılan (ortaya çıkışından yüzyılı aşkın süredir) insanlığın kurtuluşu için verilen mücadeleyi bilimsel temellere oturtması ve böylece O'nu; arzulanan, vicdani olarak istenen değil kazanabilecek bir zafer haline getirmesidir. Sosyalizm, komünizm tahayyüllerine bilimsel niteliğini veren Marks ve Engels'in kapitalist toplumu analizleri neticesinde sistemin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisini ve iki sınıf arasındaki bu çatışmayı muzaffer bir sosyalist devrimle sonlandırabilecek unsur olan işçi sınıfını ortaya koymaları olmuştur. Ancak kapitalizm var eden çarkları üreten ve bu süreçte kollektif hareket etme yeteneği kazanıp bundan da çıkarı olan yegane sınıf proletaryanın, devrimci mücadelenin öznesi haline gelmesiyle insanlığın kurtuluşu bir gereklilikten kazanılabilir bir gerçekliğe dönüşmüştür. Dolayısıyla işçi sınıfını devrimci mücadelenin öznesi olmaktan çıkarmak kapitalizm karşıtı mücadelenin zaferini imkansızlaştırır. (Kaldı ki Zizek tarafından işçi sınıfının örgütlü, geçmiş kazanımlarını şu anlık koruyan unsurları da "ücretli burjuvazi" tanımlamasına sokularak toplumsal mücadele saflarından atılmaktadır.) Vurucu gücü olmayan öznelerin (dışlanmışlar ya da işsiz proletarya/yeni-köle sınıfı, ismine ne dersiniz deyin) kapitalizmi alt edecek bir mücadele yürütmesi mümkün değildir. Bu gerçeklik, tariflenen aktörlerin isteklerinin dışındadır. Düşünelim Zizek'in dışlanmışları nasıl bir mücadele yürütebilir? Toplumsal üretim sürecine dahil olmayan ya da kenarından kıyısından katılan unsurların etkili mücadele silahı üretimi, dolayısıyla yaşamı durdurmak; bir genel grevle sistemin işleyişine darbe vurarak toplumsal yaşamın yeniden örgütlenmesini sağlamak olamaz herhalde. Öyleyse bu aktörlere kalan politik protestolardan fazlası olmayacaktır ki onların da sistemi devirerek yeni bir toplumu örgütleyecek potansiyellerinin olmadığı gören gözlerce açıktır.

Andrew Robinson ve Simon Tormey,

Zizek'in "entelektüel açıdan 'radikal' olmalarına rağmen, sol politikaların beslenebileceği ya da umutlanabileceği bir radikallik teşkil etmediği"ni belirtip devamında şunları söylerken iyi bir tespitte bulunurlar: *"Zizek, orijinal anlamda gelişmeye ya da dönüşmeye yatkın bir alternatif sunmaz; sadece, Raoul Vaneigem'in 'aktif nihilizm' olarak isimlendirdiği kavramın içi boş olumsuzluğunu sunar. Bu olumsuzluk, bugünle 'ilişkisini koparır' fakat sisteme karşı anlamlı bir direniş politikası üretmek yerine, bu politikayı zayıflatır. Zizek'in söyledikleri, vaat ettiklerini yerine getirmekte yetersiz kalır."* (Robinson ve Tormey, Zizek Bir Radikal Değildir)

Zizek'in Penceresinden

Lenin ve Eylem

Lenin'i sol entelektüel vitrine tekrardan taşıyan Zizek, Lenin'in politikalarından, tarihsel olarak durduğu nokta ve amaçlarından çok "Lenin" imgeleminin kendisiyle ilgilidir. Lenin'in politik teorisini reddeden, Lenin'i Lenin yapan "Leninist partinin iktidarı alması fikrinden kurtulun" diyen Zizek için Lenin'in anlamı verili bir fanteziyi katetme konusunda onun göstermiş olduğunu düşündüğü kararlılık, uzlaşmazlık ve acımasızlıktan gelir. Zizek, muhafazakarın çizdiği zalim, despotik Lenin portresini onaylar; onun bize sunduğu Lenin sağ tarafından tarifi- lenen Lenin'den başkası değildir.

Zizek'in Lenin'e saygı ve bağlılığının temelinde (De Gaulle, St Paul gibi) diğer figürler de olduğu gibi onun hakikat taşıyıcısı olarak oynadığı misyon etkilidir. Zizek'e göre "hakikat, içinde 'şeyin kendisinin bize olduğu gibi gösterildiği' bir olaydır. O halde Hakikat, her dengeli sistemi çarpıtan abartıdır." Lenin ve diğer saydığımız unsurlar hakikat taşıyıcıları olarak "sahayı şiddetli bir biçimde oyar ve bir hakikat-etkisi üretirler." Hakikat etkisi ise olgusal hakikat, arzunun ve Gerçek'in inkârını örter. Zizek açısından Hakikat'ın içeriği ikincil önemdedir. (De Gaulle ve kilisenin sağcı olmaları Zizek'in onları hakikat taşıyıcıları olarak radikal, ileri figürler olarak algılamasına engel değildir. Tabi burada bu unsurların-1968 hareketinin yerinden ettiği Fransa cumhurbaşkanı De Gaulle örneğin- ne tür bir hakikat etkisi yarattıklarını ve burjuva sisteme dair

Ancak kapitalizmi var eden çarkları üreten ve bu süreçte kollektif hareket etme yeteneği kazanıp bundan da çıkarı olan yegane sınıf proletaryanın, devrimci mücadelenin öznesi haline gelmesiyle insanlığın kurtuluşu bir gereklilikten kazanılabilir bir gerçekliğe dönüşmüştür.

Dolayısıyla işçi sınıfını devrimci mücadelenin öznesi olmaktan çıkarmak kapitalizm karşıtı mücadelenin zaferini imkansızlaştırır. Vurucu gücü olmayan öznelerin (dışlanmışlar ya da işsiz proletarya/yeni-köle sınıfı, ismine ne dersiniz deyin) kapitalizmi alt edecek bir mücadele yürütmesi mümkün değildir. Bu aktörlere kalan politik protestolardan fazlası olmayacaktır ki onların da sistemi devirerek yeni bir toplumu örgütleyecek potansiyellerinin olmadığı gören gözlerce açıktır.

nasil gerçeği açığa çıkardıklarını -sis perdesini yırttıklarını- sormak gerekir.)

Zizek açısından hakikat taşıyıcıları, verili bir fanteziyi katetme istek ve iradesine sahip olan unsurlar bireylerdir(özel bireyler). Zizek'in Eylem kavramlaştırması da bireycidir. O, toplumsal aktörlerin kendi kurtuluşunu redderek, tamamlanmamış öznenin kurtuluşu için dışarıdan bir aktöre(bir birey tanımlanmakta) muhtaç olduğunu savunur. Zizek'e göre gerekli olan "toplumsal yaşamın yeniden örgütlenmesini dayatmaktır. Bunu yapmak için hızlı kararlar alabilen ve gerekli bütün acı-

masızlığıyla bunları uygulayabilen güçlü bir unsurun varlığıdır." Zizek toplumsal değişim için bir Efendi gerektiğini varsayar ve -ki Lenin'i de aynı misyonda düşünür- bu Efendiyi acımasızlığıyla, şiddet yanlılığıyla resmeder. Eylemi gerçekleştirmede şiddete dayanan birey(Efendi) tanımlaması ve bunun yüceltilmesi (şiddetin araç olmaktan çıkıp neredeyse kutsanması) politik anlamda kitle hareketine yönelik karamsarlığı da gösterir Zizek'te.

Zizek'in hakikat taşıyıcısı olarak sağ ve sol figürleri aynı potada değerlendirip onaylaması onun Eylem kavramsallaşmasında "her türlü(sol ya da sağ) Eylem Zizek tarafından destek görmekte midir?" sorusunu beraberinde getirir. Zizek bu noktada "eylem" ve "yanlış eylem" kavramlarıyla bir ayırım yaratmaya çalışır. Ona göre yanlış eylem, eylemin yapısını taşımakla birlikte tariflenen düşmana karşı zayıf bir tavır alma içerir ve toplumsal fanteziyi katetmediğinden varolan sistemi olduğu gibi korur. Zizek, Yanlış-Eylem klasmalarına Nazilerin eylemlerini ya da Afganistan'ın bombalanmasını koyar. Zizek'e göre eylemin iki biçimi arasındaki farkı eylemin gerçekten olumsuz olup olmadığı belirler. Bu bağlamda Zizek Nazilerin gücü zorla

ellerine almalarını şöyle değerlendirir: "Nazizm yeterince radikal değildi, modern kapitalist toplumsal sahanın temel yapısını altüst etmeye kalkışmadı(işte bu nedenle Yahudileri, dışsal bir düşmana zarar vermeye odaklanmak zorundaydı)... Hitler'in gerçekten birşeyleri değiştirmeye "götü yetmedi", gerçekten eyleme geçmedi. Bütün faaliyetleri esasen tepkilerdi, yani hiçbir şey değişmeyecek şekilde hareket etti, Devrimin büyük merasimini sahneledi ki kapitalist düzen hayatta kalabilirdi."(Slavoj Zizek, Why Heidegger Made the Right Step in 1933, International Journal of Zizek Studies, Vol. 1, No. 4, 2007.) Zizek'in Nazizme yönelik eleştirisi şid-

deti yeterince kullanmamakla, sistemin kendisine değil de hedef seçilen dışsal bir düşmana yönelmesine dayalıdır. Nazi mirasına sahip çıkan Heidegger'in 1933'te Nazilerin safında yer almasını da doğru bir karar olarak tanımlayan Zizek tarihsel gerçekliği kavramaktan uzaktır. Nazi hareketi başından itibaren tekelci burjuvazi tarafından proletaryanın örgütlü gücüne, Almanya'yı o dönemde üç devrimin eşiğine taşıyan devrimci atılımlarına karşı yaşam verilmiş bir hareketti. Verili bir fanteziyi katetme istek ve iradesi gösteremediğinden(Hitler'in topyekün bir

değişime "götü yetmediğinden" değil) tam da amaçladığı değişimi (işçi sınıfının her türlü örgütlülüğün atomize edilmesi ve kapitalizmin askerileşmiş disiplini altında emek sömürsünün yoğunlaşması) sağladığı için ve tabii ki bu süreçte tarihin gördüğü en kanlı diktatörlüklerden biri olduğu için devrimci hareketçe lanetlenmektedir.

Ve tabii ki ona destek veren tüm entellektüeller de(Heidegger gibi). Toparlamak gerekirse Zizek, bırakalım kendisini sunduğu gibi Marksist-Leninist olmayı Marksizme, sınıf siyasetine, materyalizme düşman Alman idealist geleneğinin devamcısıdır. Çağımızın en büyük Marksisti olarak pazarlanan Zizek, işçi sınıfına yol vermesi(komünizm mücadelesinin özneliğinden), kapitalizme övgüsü("Zizek'in, liberal kapitalizmin mantığı alternatifleri akla getiremeyecek kadar bütünlüklü olduğundan, bu konunun, tartışılması imkânsız bir konu olduğuna" Robinson ve Torney, Zizek Bir Radikal Değildir), idealist felsefi çizgisi ve aşırı sağ unsurları savunmasıyla(Heidegger gibi) olsa olsa egemen sınıfın sol içindeki truva atı olabilir.

Aynur Akman

Birinci Yılının Ardından Mısır Devrimi

Mısır Devrimi'nin bir yılı geride kaldı. Geçtiğimiz sene Tahrir Meydanı'nı dolduran on binlerce kişi Mübarek rejiminin tüm karşı saldırılarına rağmen mücadeleyi bırakmamış ve Mübarek'i devirmişlerdi. Mübarek devrilene kadar yaklaşık 840 Mısırlı çatışmalarda yaşamını yitirmiş, binlercesi yaralanmıştı. Neredeyse 30 yıl boyunca Mısır halkını demir yumrukla yöneten bir diktatörün devrilişi başta Arap coğrafyasında olmak üzere tüm dünyada devrimci mücadeleye yeni bir coşku kazandırmıştı. Mısır'da zafer kitlelerin büyük bedeller ödemeyi göze almasıyla gelmişti. Tunus'ta Zeynel Abidin Bin Ali'nin, Mısır'da da Hüsnü Mübarek'in devrilmeleri Arap İsyanları'nın birinci perdesinin emekçi sınıflar lehine kapanmasına neden olmuştu.

İkinci perde de ise artık ilkinden farklı bir oyun sahnedeydi: Tunus ve Mısır'da olduğu gibi emekçi sınıfların, geleceksiz gençliğin talepleri üzerinden gelişen eylemlilikler yerini daha çok etnik ve mezhepsel ayrımların yansımasını bulduğu, emperyalist ayak oyunlarının daha gözle görülür hale geldiği bir gidişata bırakmıştı. Libya ve Suriye gibi ülkelerde gelişen isyanlara emperyalistlerin ve çürümüş Arap rejimlerinin de verdiği destek Mısır ve Tunus'un yarattığı meşruiyet zeminini tuzla buz etmişti.

Bu durumu tersine çevirebilmek için hala geç kalınmadığı ortada. Özellikle Mısır'da emekçi sınıfların ritmi hiç düşmüyor ve Mübarek'in devrilmesinin ardından iktidara gelen askeri yönetim gerekli toplumsal desteği kazanamamış durumda. Yerli yerinde kalabilmesi ancak yeniden ve yeniden sokağa dökülen kitleleri güvenlik güçlerinin

saldırılarıyla ve eski rejimin hortlağını sürekli kitlelerin gözüne sokmasıyla mümkün görünüyor.

Mısır Devrimi'nin birinci yılında hala sürekliliğinden bahsedebiliyorsak bunda en önemli neden olarak kitlelerin kalıcı değişim isteğinden, daha açık ifade etmek gerekirse 25 Ocak 2011'de gerçekleştirdikleri zaferin yetersizliğini çok daha net görebilmelerinden kaynaklanmaktadır. 26 Ocak tarihli Star gazetesi bile Mısır'daki eylemlerin haberini "Tahrir'de Sürekli Devrim Sesleri" başlığıyla aktarırken, Mısır'lı emekçilerin taleplerini çok açık aktarıyor: Mübarek'in devrilisinin birinci yıldönümünde gerçekleştirilen eylemlerin en gözde sloganları "Zafere Kadar Devrim", "Ekmek, özgürlük, insan onuru!" olurken; göstericiler en çok da yeniden Tahrir Meydanı'na devrimi kutlamak için değil, başladıkları işi bitirmek için geldiklerini aktarıyorlar. Shubra kentinde sokağa çıkan Amal Mahmud adında bir gösterici Egyptian Independent gazetesine şunları aktarıyor: "Devrimi devam ettirmek için buradayız.

Henüz hiçbir şey başarmış değil, Yüksek Askeri Konsey ülkede yolsuzluklara neden oluyor ve bizler şehitlerimizin, yaralıların ve tüm Mısırlıların haklarını almak için buradayız." (wsws.org, 26 Ocak). The Guardian gazetesi ise Mısır Devrimi'nin yıldönümünde sokaklardan şu gözlemi aktarıyor: "Tahrir Meydanı dışında, Giza'da dâhil olmak üzere ayak bastığım şehrin bütün noktalarında yüzlerce insan var... Onlar için bu eylemler bir kutlama değil... Bu devrimi tamamlamak ve askeri iktidarı devirmek için..."

En ilginç aktarımlardan birisi de Mısırlı gazeteci Mona Eltahawy'e ait: "Bizler bir Hüsnü Mübarek'i 19 Hüsnü Mübarek'le değiştirdik." Burada Mübarek'ten sonra yönetim devralan askeri konseyin 19 üyesini kastediyor ve "Bundan dolayı bizler özgür kalana kadar devrim sürecektir." diyor.

Mısır'da şimdiye kadar askeri yönetime karşı yapılan eylemlerde 100'e yakın kişi güvenlik güçleri tarafından katledildi. Yine birçoğu yaralandı. Yüksek Askeri Konsey Hüsnü Mübarek'siz bir Mübarek rejimini sürdürmenin çabasını veriyor. Kullandığı yöntemler, kitle hareketlerine karşı hoşnutsuzluğu, içine bulaştığı yolsuzluklar hepsi eski rejimin karakterinin canlı birer simgeleri. Kitlelerde bunun gayet farkında ve askeri rejimin hiçbir şekilde kendi kurtuluşlarını sağlamayacağını görüyorlar.

Kitlelerle iktidar arasındaki gerilim Mısır'ın önümüzdeki süreçte büyük patlamalarla dolu olduğunun işaretlerini veriyor. Askeri yönetimin en önemli amacı kendi varlığının Mısır halkının güvencesi olduğuna ikna etmek ve bunu başarmak için provokasyonlara girişmekten çekinmiyor. 2011 Ekim ayında Mübarek'in devrilmesi sürecinde aktif rol oynayan, Mısır nüfusunun % 10'unu oluşturan Hristiyan Kıpti'lerin kiliseleri İslamcıların saldırılarına uğramış, sonrasında yine Kıptilerin kiliselerin yakılmasına karşı düzenlediği protestolara yönelik gerçekleşen saldırılarda 22 kişi öldürülmüştü. İslamcılar süreçte önemli bir rol oynarken, askeri yönetim ve güvenlik aygıtları İslamcıları kollamışlardı. Hepimiz Mısır'da Hristiyanların Mübarek'e karşı eylemlerde Cuma namazı kılan Müslümanların başında, onları korumak için nasıl nöbet beklediklerini hatırlıyoruz. Bir diğer olayda, 1 Şubat'ta Port Said'de yapılan El Ehli-El Masri futbol karşılaşmasında yaşandı. El Ehli'nin kazandığı karşılaşmanın ardından El Masri kulübünün taraftarları sahaya girerek Ehli takımının futbolcularına ve taraftarlara saldırdı ve 74 kişi hayatını kaybetti. El Ehli kulübünün taraftar kitlesi olan Ultralar Hüsnü Mübarek'e karşı yapılan eylemlere kitlesel destek vermesiyle biliniyordu. Böylesi geniş çaplı bir kıyımı sadece futbol rekabetiyle açıklamak mümkün görünmemektedir. İşin özünde Mısırlı egemenlerin,

Mısır toplumunun içerisinde bulabilecekleri her çatlağı derinleştirmek ve kendilerine karşı bir sınıf birlikteliğiyle gelişen eylemlilikleri lekelemek istemeleri yatmaktadır. Dolayısıyla dini ve etnik ayrımlar, futbol rekabeti ve aklınıza gelebilecek her türlü ayırım noktası Mısır'da yeni rejimin politikaları için imdat çekici işlevini görecektir.

Mısır'ın Siyasal Öznelinde Son Durum

Mısır'da devrimin ardından büyük önem arz eden seçimler uzun ve karmaşık bir sürecin ardından Ocak ayı içerisinde sonuçlandı. Seçimlerden Müslüman Kardeşler'in Özgürlük ve Adalet Partisi'nin oluşturduğu Demokratik İttifak % 47,18'lik oy oranıyla birinci parti olarak çıkarken, Seleflerin Nur Partisi % 24,29'la ikinci olmuştu. Seçimin üçüncüsü ise %9'luk oy oranıyla liberal eğilimli Vefd Partisi olmuştu. Parlamantonun büyük çoğunluğu görüldüğü üzere ağırlıklı olarak Müslüman Kardeşler üyelerinden ve İslami-liberal siyasal unsurlardan oluştu. Seçim sonuçları listesini uzattığımızda genel olarak Mısırlı emekçilerin şu anda

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı William Burns'ün Özgürlük ve Adalet Partisi(Müslüman Kardeşler) ile Mısır'da yaptığı görüşmenin hemen arkasından IMF Mısır'a 3.2 milyar dolarlık yardım önerdi.

var olan bilinç düzeyini, radikalizmini ve taleplerini yansıtmayan bir portreyle karşı karşıya kalırız. Ergin Yıldızoğlu'nun "Popüler Kültür"de artık "Arap Baharı" olarak adlandırılan "olay" devrimlerin bir 'yasasını' bir kez daha kanıtlıyor: İktidar siyasi olarak en örgütlü, ideolojik olarak en etkili kesimin elinde kalır!" (13 Aralık 2011) ifadesi bu çelişkiyi açıklamaktadır. Her devrimci sürecin ertesinde olduğu gibi Mısır'da müesses nizam Yüksek Askeri Konsey'in

kılıcının gölgesi altında toplumun en örgütlü, ideolojik ve politik olarak en etkin siyasal öznesi olan İslamcılar, bil-hassa da Müslüman Kardeşler tarafından yeniden örgütlenmek istenmektedir.

Ayrıca radikalleşen kitleler eni sonu bir tiyatro sahnesinden bile daha göstermelik olan parlamento seçimleriyle razı edilmeye çalışılmaktadır. Burada Engels'in 11 Aralık 1884'te Bebel'e devrimler sürecinde sahnelenen demokrasi piyesi konusunda yaptığı şu uyarıları hatırlatmakta fayda var: "Saf demokrasi... devrim anı geldiğinde, tüm burjuvazinin ve hatta feodal ekonominin kurtuluş umudu... olarak geçici bir önem kazanır... Nitekim 1848 yılının Mart ve Eylül ayları arasında kalan döneminde, feodal bürokratik kütle, devrimci kitlelerin önünü kesebilmek için liberalleri güçlendirdi... Her ne olursa olsun, kriz gününde ve krizi izleyen günde, bizim yegane düşmanımız saf demokrasi etrafında kümelenecek olan bütün kolektif gerici olacak ve, öyle sanıyorum ki, bu durumu gözden kaçırmamak gerekir." Şimdiyse Müslüman Kardeşler ve liberallerden oluşan geniş bir kesim Mısır'da devrimin artık bittiğini ve sokak eylemlerinin artık zamanının geçtiğini ilan ediyor. Bütün bu cephe şimdi Mısır'da serbest piyasa kapitalizminin hızlı bir inşasını, özel mülkiyetin korunmasını ve sermaye için sağlıklı bir çalışma ortamının yaratılmasını önlerine koymuş bulunmaktadır. Mısır'da bugün adı konulan "demokrasi"nin en önemli görevi bu ortamı yaratabilmektir.

Müslüman Kardeşler şu anki süreçte gözden kaçırılmaması gereken bir tarihsel rol oynayıp, Mısırlı emekçilerin kazanımlarını budamaya çalışmaktadır. Mübarek sonrası süreçte bir yandan emekçilerin rüzgarını kesmeye çalışırken, diğer taraftan emperyalist kapitalist sistemle oldukça uyumlu çalışabileceğini göstermektedir. Müslüman Kardeşler'in özellikle İsrail konusunda 1979 Camp David Anlaşması'nın bozulmayacağına dair güvence vermesi (Sabah, 6 Ocak), ABD'nin uzun süre mesafeli davrandığı Müslüman Kardeşler'le üst düzey diplomatik görüşmelere başlaması ve Müslüman Kardeşler'in Ortadoğu'da Şii etkisine karşı Sünni bloğa, başta Mısır olmak üzere birçok Ortadoğu ülkesinde güç katacak olması gelecek açısından onları konumlandırmamızı kolaylaştıran faktörler. Batı da Müslüman Kardeşler

kontrolündeki Mısır'a oldukça cömert davranacak gibi gözüküyor. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı William Burns'ün Özgürlük ve Adalet Partisi(Müslüman Kardeşler) ile Mısır'da yaptığı görüşmenin hemen arkasından IMF Mısır'a 3.2 milyar dolarlık yardım önermişti.

Tabi ki Batı'nın Müslüman Kardeşler'e yakın ilgisi sadece Mısır'la sınırlı düşünülebilecek bir yaklaşımın sonucu değil. Müslüman Kardeşler birçok Ortadoğu ve Arap ülkesinde var olan güçleriyle emperyalistlerin Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmesinde önemli roller üstlenmeyi başarabilir. Özellikle İran-Suriye-Hizbullah üçgeninde oluşan Şii güç eksenine karşı Müslüman Kardeşler Sünni Arap rejimleri ve Türkiye'nin başını çektiği bloğa güç aşılayabilir. Libya, Suriye ve Mısır'da Müslüman Kardeşler'i bekleyen en önemli görevlerden birisi de bu olacaktır.

Müslüman Kardeşler'in ardından önemli siyasal unsurlardan birisi de Selefiler. Nur Partisi Selefilerin en önemli siyasal uzantısı konumunda. Selefiler'i Müslüman Kardeşler'den ayıran en önemli özellik din konusunda daha aşırı bir pozisyonda yer almaları. Programlarının temel hatlarını şeriat yönetiminin oluşturulması, hırsızlık ve zina gibi suçlara recm, el kesme gibi cezaların getirilmesi oluşturuyor. Şehirli orta sınıflardan destek alan Müslüman Kardeşler'den farklı olarak kırsal muhafazakâr kesimlerde daha güçlü etkileri var. Selefilere gözle görünür kılan en önemli olay seçimlerde aldıkları başarılar oldu. Selefiler de tıpkı Müslüman Kardeşler

gibi ABD'ye mesajlar göndererek İsrail'le ilgili sorun çıkarmayacaklarını ve Camp David Anlaşması'na sadık kalacaklarını açıklamış ve İsraili gazete Yediot Ahronot bu durumu "Selefiler oyunun kurallarından sapmayacak." başlığıyla haberleştirmişti.

Selefilerin güçlenişi Mısır'da Hristiyanlar başta olmak üzere pek çok kesimi tedirgin ediyor. Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz sonbahar aylarında ve yılbaşında Selefilerin başını çektiği radikal İslamcı gruplar Hristiyan Kiptilere ait kiliselere saldırmış ve onlarca kişi katledilmişti. Selefiler ayrıca sokaklarda emekçilerin gösterilerine karşı güvenlik kuvvetlerinin yanında saldırmaktan geri durmuyorlar.

Bir diğer önemli unsur olan liberallerse bütün çabalarını

Tabi ki Batı'nın Müslüman Kardeşler'e yakın ilgisi sadece Mısır'la sınırlı düşünülebilecek bir yaklaşımın sonucu değil. Müslüman Kardeşler birçok Ortadoğu ve Arap ülkesinde var olan güçleriyle emperyalistlerin Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmesinde önemli roller üstlenmeyi başarabilir. Özellikle İran-Suriye-Hizbullah üçgeninde oluşan Şii güç eksenine karşı Müslüman Kardeşler Sünni Arap rejimleri ve Türkiye'nin başını çektiği bloğa güç aşılayabilir. Libya, Suriye ve Mısır'da Müslüman Kardeşler'i bekleyen en önemli görevlerden birisi de bu olacaktır.

kendilerinden başka var olan siyasal unsurların güçlenmesine ayırmış durumdalar. Liberal cepheden geçtiğimiz aylarda yönetimin bir süre daha Yüksek Askeri Konsey'in elinde kalması gerektiğine yönelik çağrılar gelmiş ve Müslüman Kardeşler bu tutumu eleştirmişlerdi. Liberallerin bu tutumu almalarının en başta gelen sebebi Müslüman Kardeşler ve Selefiler başta olmak üzere İslamcı unsurların seçimlerden büyük bir zaferle çıkma ihtimaliydi, nitekim bu ihtimal gerçekleşti. Seçimlerden

dördüncü parti olarak çıkan liberal eğilimli Vefd Partisi başlangıçta Müslüman Kardeşler'in Demokratik İttifakı içerisinde yer alsa da hem Müslüman Kardeşler'in İslami eğilimlerini hem de seçimlerde kendilerine yeterince alan açılmadığını bahane ederek ittifakı terk etmişlerdi. Ancak liberallerin hepsinin bu korkuyu yaşadıklarını söylemek zor. Hüsni Mübarek'in devrilmesinin ardından yıldızı parlatılan eski Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu Başkanı

Muhammed El Baradei Müslüman Kardeşler'e ilişkin şu açıklamayı yapmıştı: "Toplumsal barış olmalıdır. Müslüman Kardeşler de siyasal sürecin bir parçası olmalıdır. Mısır toplumu, her şekliyle, etnik ve mezhebi gruplarıyla, Kiptisiyle, Müslümanıyla, Müslüman Kardeşleriyle, laikleriyle temsil edilmelidir. Hepimiz bu vatanın bir parçasıyız. Hepimiz toplumsal ittifaklar içerisinde olmalıyız. Ortak bir vizyon üzerinde anlaşmalı ve geleceğe birlikte yürümeliyiz." Mısır'da liberal akımı içerisinde yıldızı parlatılan bir diğer isim olan liberal Özgür Mısır Partisi lideri Amr Hamzawy de İslamcılara karşı hoşgörüyü yaklaşan isimlerden birisi. Amr Hamzawy kendisiyle yapılan bir röportajda Selefilerin seçim başarısını "Onların parlamentoya girmeleri karşısında endişelenmiyorum. Aksine, parlamentoda yer almaları onların görüşlerini yumuşatacaktır... Mısır bir Afganistan veya Suudi Arabistan değil. Mısır ılımlı bir İslam ülkesidir." (thedailynewsegypt.com, 6 Aralık) ifadelerini kullanmıştı.

Yüzlerini tamamen yeni rejimin inşasına dönmüş ve burjuva siyasetini kendi çıkarları doğrultusunda inşa etmek isteyen, Batının her türlü onayından geçmiş, kapitalizme sonuna kadar sadık İslamcılar... Sürekli yalpalamaya açık, siyasi nüfuzları zayıf liberaller ve emekçilerin kafasında bir sopa gibi sallanan şimdilik müesses nizamın bekçisi Yüksek Askeri Konsey... Devrimin itici gücü şimdilik emekçilerin karşısına dikilen bu şer eksenini dağıtmadı. Bu noktada Mısır'da sol muhalefetin bu süreçte nasıl bir tutum ortaya koyduğuna bakmakta fayda var.

Mısır'da Sosyalistlerin Durumu

Mısır'da bu süreçte eylemler büyük oranda sosyalist sol tarafından yönlendiriliyor. Geçtiğimiz ay içerisinde yaşanan büyük çatışmalarda bunu gözlemlemek mümkündü. Sokağa inen sosyalistler, insan hakları örgütleri ve sol oluşumlar bu süreçte kaçınılmaz bir şekilde güvenlik güçlerinin saldırılarına maruz kaldı.

Özellikle Britanya kökenli Sosyalist İşçi Partisi'nin Mısır Seksiyonu olan Revolutionary Socialists (Devrimci Sosyalistler) son eylemlerin en önemli örgütleyicilerinden birisi oldu. Bu

Britanya kökenli Sosyalist İşçi Partisi'nin Mısır Seksiyonu olan Revolutionary Socialists (Devrimci Sosyalistler) son eylemlerin en önemli örgütleyicilerinden birisi oldu.

Ancak Devrimci Sosyalistlerin şimdiye kadar devrimi ilerletme yönünde bir tutum aldığını söylemek zor.

s ü r e ç t e
M İ S İ R ' d a
devrimi ilerletmek adına sokağa inen kitleler arasın-

da büyük bir etki yarattılar. Bu etkileri yeni düzenin sahiplerinin de dikkatinden kaçmadı ve geçtiğimiz süreçte devletin ve Selefilerin televizyonunda "CIA destekli anarşistler" gibi iftiralara maruz kaldılar.

Ancak bütün bunlara rağmen Devrimci Sosyalistlerin şimdiye kadar devrimi ilerletme yönünde bir tutum aldığını söylemek zor. Mübarek'in devrilmesi sürecinde Müslüman Kardeşler gibi İslamcı ve El Baradei gibi liberal unsurlarla oldukça yakın ilişkiler içerisinde girmişlerdi. Daha da vahimi geçtiğimiz yıl içerisinde orduyu dahi savunan bir pozisyona düşmeyi başarmışlardı! Devrimci Sosyalistler'in üyesi Mustafa Ömer 31 Mayıs'ta Uluslararası Sosyalist Örgüt'ün yayın organı Socialist Worker'da şunları yazabilmişti: "'Mısır'daki Mücadelenin Yeni Biçimi" başlıklı bir makale yayımladı. O, şunları yazdı: "Baskıcı önlemlerine rağmen, Yüksek Konsey, 25 Ocak ayaklanmasının Mısır'ı bir şekilde kesin olarak değiştirmiş olduğunu anlamaktadır... Konsey, siyasi ve ekonomik sistemin daha demokratik ve daha az baskıcı olmasına olanak sağlayan iyileştirmeleri amaçlamaktadır."(sosyalizm.eu) Aynı isim bu kez 22 Nisan'da Reuters haber ajansına verdiği bir röportajda "Onların [SKYK'deki generaller] iktidarı sivillere devretme konusunda samimi olduklarını hissediyorum. Ama bu

*Yüzlerini tama-
men yeni rejimin
inşasına dönmüş
ve burjuva
siyasetini kendi
çıkarları
doğrultusunda
inşa etmek
isteyen, Batının
her türlü onayın-
dan geçmiş,
kapitalizme
sonuna kadar
sadık İslamcılar...
Sürekli yalpala-
maya açık, siyasi
nüfuzları zayıf
liberaller ve
emekçilerin
kafasında bir
sopa gibi sallanan
şimdilik müesses
nizamın bekçisi
Yüksek Askeri
Konsey... Devrimin
itici gücü şimdi-
lik emekçilerin
karşısına dikilen
bu şer eksenini
dağıtamadı.*

onların... Mısır'ın siyasi yaşamındaki rollerinden vazgeçecekleri anlamına gelmiyor." ifadelerini kullanmıştı. Aynı akım, 27 Temmuz'da bu kez içerisinde Selefilerin, İslamcı-faşist Cemaati İslami'nin yer aldığı "Birleşik Halk Cephesi"ne katılmayı uygun görmüştü. Devamında İşçilerin Demokratik Partisi'ni kuran Devrimci Sosyalistlerin önderi Kemal Halil İDP'nin sosyalist bir parti olmadığını, işçilerin sosyalist bir partiyi desteklemeyeceğini teorize etmeye çalışmıştı. Devrimci Sosyalistlerin bugün öne sürdükleri talepler ise genişletilmiş demokratik alan isteminden öteye gitmemektedir. Bir yıllık süreçte politik anlamda pek çok zik zak çizen Devrimci Sosyalistlerin Stalinizmin aşamacılık anlayışının bir türevini ortaya koyduğunu ve Menşevizmin hayaletini günümüze taşıdığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Mübarek'in devrilmesine giden süreçte aktif rol oynayan 6 Nisan Hareketi epey ses getirmişti. Ancak Leninist bir örgütlenmeden ziyade farklı politik akımları bünyesinde barındıran ve ağırlıklı olarak gençliğe dayanan bu hareketin Mısır işçi sınıfına geline nokta yön gösterebilmesi mümkün görünmüyor. Mısır'ın en eski sol unsurlarından birisi olan Mısır Sosyalist Partisi ise reformizmin dip noktalarına ulaşmış durumda. Programlarında Mısır'ın kalkınması için tekelleşme yönünde adımlar atmama şartıyla özel sermayenin desteklenebileceğinden, demokrasinin ilerletilmesi adına her türlü siyasal unsurlar işbirliği yapılabileceğinden bahsediyorlar.

Sonuç Olarak

Mısır devriminin üzerinden bir yıllık zaman geçti. Mısırlı emekçiler devrimi yarıda kestikleri takdirde başlarına nelerin gelebileceğine sokağa her döküldüklerinde şahit oldular. Geçtiğimiz aylarda kadın göstericilerin polisler tarafından nasıl yerlerde sürüklendiğine şahit olduk. Mısırlı emekçiler Mübarek devrilmesine rağmen Mübareksiz bir Mübarek rejimiyle karşı karşıyalar. Ülkenin önemli bir bileşeni olan Hristiyan Kıptiler her fırsatta İslamcılarla saldırlarıyla karşı karşıya kalıyorlar.

Mısırlı emekçiler devrim öncesinde

büyük bir yoksullukla karşı karşıyadılar ve devrime giden yolda bilindiği gibi "Ekmek İsyanları" önemli bir işaret olmuştu. Peki devrimin ardından değişen ne? Hiçbir şey. Emekçiler sadece Mübarek diktatörlüğü yerine monte edilen seçimler ve parlamentoyla kandırılmaya çalışılmaktadır. Serbest piyasa kapitalizmine bağlılığını kanıtlayan Müslüman Kardeşler'in ve düzen unsurlarının emekçilerin taleplerini karşılamayacağını hepimiz biliyoruz. Bütün bu çelişkiler tarihinde kanıtlandığı gibi ancak işçi sınıfının iktidarında çözülebilir. Hem Mısır hem de Ortadoğu'da oradan doğacak bir güneşi bekleyen herkes açısından tek çözüm yolu devrimin ilerletilmesidir, yani sürekli devrim yoludur. Bunun dışında bütün ara seçenekler kapitalizme çıkacaktır.

Fikret Seyhan

Avrupa'da Faşizm Yükselirken Sorumlu Kim?

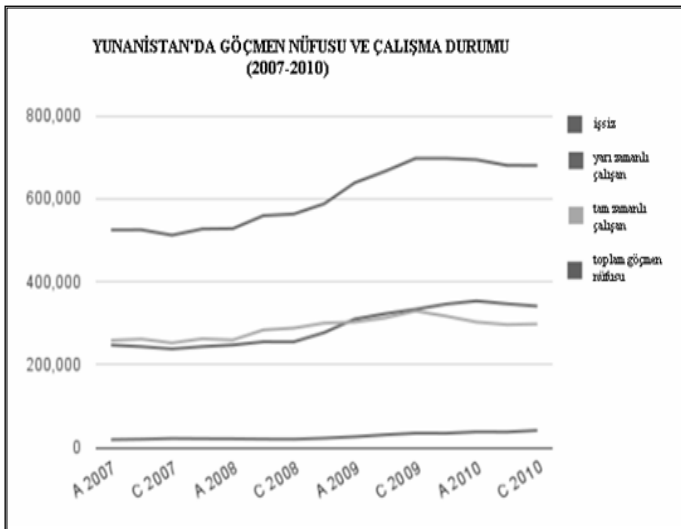
Dünya kapitalist sisteminin içinde düştüğü derin ekonomik bunalım ve meşruiyet krizi, kapitalizmin refah perdelerini nasıl yırtıp atmaya hevesli olduğunu ortaya çıkartırken, liberal 'özgürlükçü' Batı'nın demokrasi martavallarını ancak kendisi istediği sürece var ettiğine insanlık yeniden tanıklık etmektedir.

Ekonomik sarsıntıyı en az hasarla atlatma çabasındaki emperyalist kapitalist sistem bu uğurda her yolu mübah görmekte, peşinen en vahşi hak saldırılarını yığınlara dayatmaktadır. 1929 krizinden sonra ortaya çıkan uzun süreli işsizlik kavramının bu günlerde yeniden piyasaya sürülmüş olması, evsizlerin Avrupa'da gündelik hayatın bir parçası haline gelmesi gibi sosyal yıkım manzaralarının bir başka yüzü de küçük burjuvazinin bir kez daha proleterleşme, mülksüzleşme sürecine girmiş olmasıdır.

Heterojen ve iktidarsız olan küçük burjuvazi, burjuvazi ve proletarya arasındaki sınıf savaşımında saflardan birine dahil olmak zorundadır. Küçük burjuvaların önünde iki seçenek bulunuyor: Ya burjuva safta proletaryaya karşı kavganın parçası olacak ve bu süreçte aslında kendisi de kaybedecek ya da proletaryanın safında burjuvaziye karşı savaş vererek devrim ve sosyalizm mücadelesine katılacak. Elbette bu seçim, küçük burjuvazi için umut olabileceğini ispat etmiş taraf yönünde olacaktır. Şayet işçi sınıfı küçük burjuvaziye arkasına alabilecek rüzgarı estirmeyi başaramazsa burjuvazinin küçük burjuvaziye

egemen ideoloji çerçevesinde proletaryaya karşı kullanması işten bile değildir.

Tam da bu noktaya isabet edecek şekilde kriz koşullarında egemenlerin pompaladığı milliyetçi birlik-beraberlik söylemleri, Avrupa ve ABD gibi yoğun göç alan bölgelerde çok uluslu ve çok kültürlü yapı içinde ırkçılık boyutuna çok kolay varabilmektedir. Krizden çıkmak için 'ulusal birlik' söylemlerinin hortlaması topluma zerk edilen milliyetçilik ile kol kola ilerliyor. Öfke, sisteme ve sömürenlere değil göçmenlere, farklı uluslardan sınıf kardeşlerine yöneltilerek emekçiler onlarca parçaya bölünmek isteniyor. Devrimci öncünün enternasyonalist bilinç geliştirmedeği bu durumda ne yazık ki ırkçı söylemler küçük burjuvazinin ötesinde proletaryaya da nüfuz edebiliyor.

Kaynak: www.eliamap.gr/wp-content/uploads/2012/01/Briefing-Notes_8_January-20121.pdf

Avrupa'da Göçmenlik Sorunu

Her yıl milyonlarca yoksul emekçi ve işsiz bulundukları ülkelerden refah düzeyinin daha yüksek olduğu Batı

ülkelerine canlarını tehlikeye atarak göç ediyorlar. Bir kısmı göç yollarında ölüyor. Bangladeş, Çin, Irak, İran, Pakistan, Filistin gibi halkın yoksulluk, işsizlik, savaşlar ve devlet baskısı altında ezildiği bu ülkelerden Avrupa'ya göç eden emekçiler, Avrupa'da en düşük ücretlerle çalışan kesim. Çoğunluğu 30 yaşın altında olan göçmen erkekler bu nüfusun en büyük dilimini teşkil ediyor. Bu da patronlar için aza kanaat edecek, emeği ucuzlatarak rekabetini artıracak büyük bir nimet anlamına geliyor.

AB ülkelerine yasadışı yollardan girmeye çalışan göçmenlerin iki ana giriş kapısı Yunanistan ve İtalya. Her iki ülkede de göçmen nüfus oldukça yoğun. Bu nedenle bu iki ülke AB'nin ortak kararı ile sınırlara elektrikli tel çek-

mek, deniz açıklarında botla yaklaşmaya çalışanları boğulmaya terk etmek de dahil olmak üzere her türlü 'önlemi' almaya başladılar. Çünkü kapitalist ekonominin genişleme dönemlerini omuzlayanlar, ekonomik küçülme ve kriz anlarında kamburlar haline geliyorlar. Zaten büyük çoğunluğu işsiz olan göçmenlerin bahsi geçen iki ülkede neredeyse hiçbir sosyal hakkı olmadığı gibi resmi olarak nüfus dışı kabul edilerek çalışma hakları da ellerinden alınıyor. Ayrıca bu ülkelerde dünyaya gelen çocuklar da (örneğin Yunanistan'da) anne babalarının kırıntı olarak da olsa sahip oldukları hakların hiçbirine sahip olmadığını belirtmek gerek. İnsanlık dışı koşullara mecbur edilen göçmenler, hayatta

kalmak için uyuşturucu ticareti, hırsızlık, gasp gibi 'suçlar'a itiliyor. Burjuva akademisyenlerin 'sınıf altı' (underclass) olarak adlandırdığı bu kesimlerin ev bulabilecek kadar şanslı olanları da gettolarda içine kapalı, mikro kültür alanları içinde, eğitimsiz, güvencesiz, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur ediliyor. Küçük yaşta anne olmanın, hapse girmenin çok alışılmış bir şey olduğu gettolarda yaşam hakları elinden alınmış yüz binlerce göçmen, zengin Avrupa kentlerinin kıyısında apayrı bir tablo sunuyor.

Toplumsal en dibinde bulunan göçmenler, proletaryanın ağır saldırılar altında olduğu, refah devletinin son kalın-

tılarının da tasfiye edildiği 2008-09 krizi sonrası toplumsal yoksullaşmanın, yükselen suç oranının ve işsizliğin kaynağı olarak egemen sınıflar tarafından yoksullaşan orta sınıflara ve emekçilere hedef gösteriliyorlar. Böylece hedef şaşırtılarak öfkenin sermayeden göçmenlere dönmesi ve böylece sınıfın birliğinin parçalanmasıyla sınıf mücadelesinin etkisizleştirilmesi hedefleniyor. Bir yandan da krizin yükünü en ağır şekilde hisseden göçmenlerin hoşnutsuzluk ve tepkisinin proletaryanın önderliği altında ilerlemesinin önü kesiliyor. Polis terörünün ve faşist saldırıların birincil hedefi haline gelerek devlet baskısı ile sindirilen göçmen gettoları her daim patlamaya hazır bir bomba. Fransa ve İngiltere'de yaşanan

büyük getto ayaklanmaları bu potansiyelin ne denli yıkıcı olduğunu egemenlere göstermişti. Bu nedenle patlamaya hazır bu potansiyelin işçi sınıfının mücadelesiyle birleşmesinin önüne geçmek adına da yaratılan göçmen karşıtı, milliyetçi histeri önem taşıyor.

Marks'ın düşman kardeşler olarak nitelediği kapitalistler, tehlike anlarında domuz topu gibi birleşerek çıkarlarını koruma peşine düşüyorlar. Krizin derin şekilde vurduğu

Avrupa sermayedarları da kendilerini de peşinden sürüklemeye potansiyelindeki ülkeleri batmaktan kurtarmak için kıtasal ölçekte birlik olurken milliyetçilik, ulus-devlet kavramlarını her zamankinden daha fazla öne çıkarıyorlar. Kendi sermayelerini kurtarma telaşına düşmüş ulus devletler, AB'nin 'hür dünya'sının çok ulusluluk, çok kültürlülük, hoşgörü, entegrasyon, insan hakları, tolerans gibi kavramlarını

çoktan çöpe atarak iki yüzlülüklerini ayyuka çıkarıyorlar.

Avrupa'da Yükselen İrkçılık ve Faşizm

Avrupa'da şu an iktidardaki patron hükümetleri, emek düşmanı saldırılarını toplumun genel olarak sağa kayışına yol vererek gerçekleştiriyorlar. Burjuvazi, toplumsal yarılmayı hedefleyen ırkçı söylemlerin yaygınlaşmasını ve ırkçı yasaları hayata geçirmeyi; tabanını kapitalizmin kriz koşullarında proleterleşen ve umutsuzluğa düşen küçük burjuvazide bulan aşırı sağcı partilerin yürüttüğü ırkçı kampanyalarla sağlıyor.

Son 10 yıldır neo-Nazi grupların yeniden taban kazanmaya başladığı Avrupa'da faşist tehdit, burjuvazinin her

Toplumsal en dibinde bulunan göçmenler, proletaryanın ağır saldırılar altında olduğu, refah devletinin son kalıntılarının da tasfiye edildiği 2008-09 krizi sonrası toplumsal yoksullaşmanın, yükselen suç oranının ve işsizliğin kaynağı olarak egemen sınıflar tarafından yoksullaşan orta sınıflara ve emekçilere hedef gösteriliyorlar. Böylece hedef şaşırtılarak öfkenin sermayeden göçmenlere dönmesi ve böylece sınıfın birliğinin parçalanmasıyla sınıf mücadelesinin etkisizleştirilmesi hedefleniyor.

daim elinin altında bulundurmak istediği bu güç, ırkçı, milliyetçi söylemleri bir adım öteye taşıyarak işçi sınıfına ve devrimci mücadeleye karşı şimdiden egemen sınıflarca palazlandırılıyor.

11 Eylül saldırısının ardından Batılı toplumlara zerk edilen Müslüman karşıtlığı, çoğu Müslüman olan göçmenleri daha da çok hedef haline getiriyor, göçmen karşıtlığına meşruiyet zemini sağlıyor. Zaten 1988'de Samuel Huntington'ın 'Medeniyetler Çatışması' tezi Ortadoğu halklarına yönelik emperyalist saldırıları meşrulaştırırken bir yandan da Müslümanların potansiyel terörist olarak ilan edilmesine öncülük etmişti.

Dün başlayan etnik ve dinsel ayrımcılığın ince ince döşenen taşları bugün kapitalizmin krizi ile birleşince ortaya çıkan tabloda faşist hareketin yeniden canlanıyor olması şaşılacak bir durum olmasa gerek. 2012 yılı itibarı ile 27 AB ülkesinden tam 16'sının parlamentosunda ırkçı- faşist partiler yer alıyor. Fransa, İtalya, Avusturya ve İsviçre'de ise faşist partiler uzun zamandır parlamentoda. AB burjuvazisi kriz koşullarında sokaklarda belirlenecek olan savaşında kendileri adına saldırarak faşist hareketi şimdiden bağrına basıyor. 10 yıl öncesinde faşist hareket karşısında buram buram hümanist kesilen, Nazizmi tarihte bir daha tekrarlanmayacak münferit bir vaka olarak gören ve gösteren liberaller şimdi ise durumu 'çoğulcu demokrasinin' bir sonucu olarak lanse edip normalleştirme derdindeler. Oysa faşizmle hesaplaştıklarını iddia eden burjuvazi yine başı sıkıştığında eski dostu faşizme başvurmaktan çekinmeyecektir. Bu icraatlara da şimdiden başladı. Norveç'teki faşist katliamı psikolojik sorunlara indirgeyen mahkemeler, Berlusconi'nin 10 bin Roman'ı İtalya'dan %48'lik bir destekle süren yasası, İngiltere'deki sendika ağalarının işsizliğe karşı milliyetçi propagandalarla göçmenleri düşman ilan etmesi, göçmen cinayetlerindeki hızlı artış, sokak ortasında infazlar da dahil polisin göçmen mahallelerinde estirdikleri terör gibi nice vaka sayılabilir. Bunların içerisinde en çarpıcılarından birisi de Alman gizli servisinin Neo Nazi katiller şebekesiyle nasıl sarmal ilişkiler içerisine girdiğinin seri "dönerci" cinayetleriyle ortaya serilmesi idi.

Avrupa'da Faşist Partiler

Avrupa parlamentolarına birbiri ardına giren faşist partilerin tamamı seçim propagandalarını göçmenlerin sınır dışı edilmesi, göçmenlerin daha ağır cezalara çarptırılması, onların sosyal haklardan men edilmesi üzerine kurdu. Seçimlerden sonraki icraatları da en az seçim propagandaları kadar saldırgan.

7,5 milyon nüfusunun 1,6 milyonu göçmenlerden oluşan İsviçre'de 2006 yılında iktidardaki ırkçı SVP

tarafından organize edilen referandumda yaklaşık on bin göçmenin derhal sınır dışı edilmesi kararı kabul edildi.

İsveç'te neo-Nazilerle organik bağları bulunan 'İsveç Demokratları' son seçimde Müslüman göçmenlerin devletin borçlanması ana sebebi olduğunu propagandasıyla oyların %5.7'sini alarak 20 sandalye kazandı.

Tablodaki verilere ek olarak belirtmekte fayda var: Avusturya, Hollanda, Macaristan, Romanya ve

ÜLKE	Faşist /İrkçı Parti	Oy Yüzdesi
Macaristan	Jobbik	%12.2 (tarihinin en yüksek oranı)
Litvanya	TT	%12.7
Letonya	LNNK	%5
Slovakya	SNS	%5.1
Slovenya	SNS	%5.4
Bulgaristan	ATAKA	%10.1
Yunanistan	LAOS Altın Şafak	%5.6 Anketlerde barajı geçiyor
İsveç	İsveç Demokrat Partisi	%5.7
Hollanda	PW	%15.5%
İsviçre	SVP	%31
Danimarka	Danimarka Halk Partisi	%12
İtalya	Allianze National	%12
Fransa	Front National	%18 (ırkçı Le Pen, anketlere göre önümüzdeki seçimlerde %20'yi aşacak)
Belçika	Vlaams Belang	%15.3
Norveç	FrP	%22.9 (2. Parti)
Avusturya	Avusturya Özgürlük Partisi	%13
Almanya	NPD, DVU	Eyalet parlamentolarına girdi
Romanya	PRM	%8.2
İngiltere	BNP	%2 (tarihinin en yüksek oranı)

Danimarka'da faşist partiler oylarını göçmenlerin yoğun yaşadığı bölgelerde -yaratılan kutuplaşmanın etkisiyle- ikiye katladı.

Ayrıca partileşmemiş paramiliter neo-Nazi gruplarının Avrupa ülkelerinde var olduklarını ve Belçika, İsveç, Yunanistan ve Avusturya gibi ülkelere güç kazandıklarını belirtmek gerek.

Yunanistan

Tüm Avrupa ülkelerinin içinde faşist harekete en çok dikkat edilmesi gereken ülke Yunanistan. Yunanistan'da ayaklanma noktasına gelmiş bir kitle hareketinin varlığı ve yine aynı hareketin sorunu kendi lehine çözemeyişinin yanı sıra Avrupa'da krizi

(İstatistikler Wikipedia.org'dan derlenmiştir.)

en ağır şekilde yaşayan ülke olarak artan toplumsal hoşnutsuzluk ve kutuplaşma egemen sınıfların rejimin emniyet subabı olarak faşistlere ihtiyacını artırıyor. Bu gerçeğe bir de ülkenin Türkiye gibi eski bir faşist harekete sahip olması ile bu hareketin saldırganlığını sınıf mücadelesi ve devrimcilere karşı da yöneltmiş olması eklenince Yunanistan örneği diğer Avrupa ülkelerinden ayrılıyor.

Yunanistan'da popülist milliyetçi parti LAOS, 2009 seçiminde mecliste 15 sandalye kaptı, Şubat 2012'de kurulan teknokrat ulusal birlik hükümetine katıldı ve iki temsilcisini Avrupa Parlamentosu'na gönderdi. Sadece 15 parlamenterisi olmasına ve Albaylar cuntasından bu yana ilk defa parlamentoya girmesine rağmen LAOS, 4 bakanlıkla ödüllendirildi. Bu durum; burjuvazinin kaynayan meydanlar, işgal edilen bakanlıklar, genel grevler karşısında kadim dostu aşırı sağcı güçleri, onların elinin altındaki faşistleri şimdiden destekleyip hazırda bekletmek derdinde olduğunu gösteriyor. Yunanistan'daki örnek, 1970'li yılların sonunda MHP'ye, ikinci Milliyetçi Cephe hükümetinde 5 bakanlığın sokakta devrimcileri ve işçileri katletmesi karşılığı ödül olarak verilmesi ile büyük benzerlikler göstermektedir.

Yunanistan'da asıl tehlike olan, açıkça Nasyonal Sosyalizmi benimsemiş ve hedefine göçmenlerin yanı sıra işçi sınıfı ve devrimci hareketi koymuş faşist bir hareket, Altın Şafak örgütü, parlamentoya girmemiş olsa da sokak gücüne sahip. Polisle işbirliği içinde kitlesel eylemlerde provokasyonlar yapan, göçmen ve azınlıkları katleden bu insan kırıntıları, azınlıkları yoğun yaşadığı bölgelerde kapı kapı dolaşarak halkı 'göçmenleri defetme', 'ülkelerini suçtan ve yozlaşmadan koruma' amacıyla milisler oluşturmaya çağırıyorlar. Yapılan anketlerde Altın Şafak'a destek %3'e kadar çıkmış durumda (gerçekleşmesi durumunda 8 milletvekili eder). 2010 yerel seçimlerinde ise Atina'da %5,3 oy topladılar. Bu oran mültecilerin yoğun yaşadığı mahallelerde %20'lere kadar varıyor. Altın Şafak'ın yüksek oy aldığı mahallelerde kurtarılmış alanlar yaratması ihtimali, faşist hareketin sınıf hareketi ve

Toplumsal öfke, sisteme ve sömünlere değil göçmenlere, farklı uluslardan sınıf kardeşlerine yöneltilerek emekçiler onlarca parçaya bölünmek isteniyor. Bir yandan da krizin yükünü en ağır şekilde hisseden göçmenlerin hoşnutsuzluk ve tepkisinin proletaryanın önderliği altında ilerlemesinin önü kesiliyor. Polis terörünün ve faşist saldırıların birincil hedefi haline gelerek devlet baskısı ile sindirilen göçmen gettoları her daim patlamaya hazır bir bomba. Fransa ve İngiltere'de yaşanan büyük getto ayaklanmaları bu potansiyelin ne denli yıkıcı olduğunu egemenlere göstermişti. Bu nedenle patlamaya hazır bu potansiyelin işçi sınıfının mücadelesiyle birleşmesinin önüne geçmek adına da yaratılan göçmen karşıtı, milliyetçi histeri önem taşıyor.

devrimcilere yönelik yürütecekleri kavga-kritik bir şekilde öne çıkması anlamına gelir. Bir paramiliter güç olarak Altın Şafak çetelerini işçi sınıfının ve gençliğin üzerine salarken devletin her türlü istihbaratı, teçhizatı ile donatıldığı da göz önünde bulundurulduğunda devrimcilere büyük iş düşüyor. Troçki şöyle diyor;

"Faşizm tehlikesi kapitalizmin çöküşünden ve dağılmasından kaynaklanıyor. ...Hemen şimdi, pratik yoldan özel savunma örgütlerinin oluşturulmasına girişmek gerekiyor. Başka bir yol yok! Nasıl ki kendinizi diplomatik notaların yardımıyla bir süvari birliğinden kurtaramazsanız, faşizmden de demokratik yasaların, karar önergelerinin veya bildirgelerin yardımıyla kurtulamazsınız. İşçilere, sermayenin gangsterlerine ve haydutlarına karşı kendi yaşamlarını ve kendi geleceklerini elde silah, savunmayı öğretmek gerekiyor. Faşizm cezadan muaf tutulduğu bir ortamda hızla büyür. Faşist kahramanların, işçilerin üzerine gönderdikleri her birliğe karşılık işçilerin kendi saflarından iki, üç ya da dört birlik göndermeye hazır olduklarını fark ettiklerinde, kuyruklarını bacaklarının arasına kısırtıp kaçacaklarından bir an için şüphe duymamak gerekir."(1)

Diğer taraftan da faşist hareket hiçbir zaman salt oy oranı ile değerlendirilmemeli, sahip olduğu sokak gücü ile göz önünde tutulmalıdır. Almanya tarihinden bu anlamda öğrenilmesi gereken pek çok şey bulunmaktadır. Almanya'da krizin yıkımı ile hızlı bir mülksüzleşme sürecine giren küçük burjuvazi 1920'lerin başında Bolşevik devrimin yarattığı sinerji ve Alman proletaryasının kalkışmalarının sonucunda devrimci saflarda idi. Ancak devrimci hareketin bir türlü sonuca ulaşamaması, küçük burjuvaziyi güçlünden (burjuvaziden) yana itmiş, onlar da kitleler halinde faşist harekete katılmışlardır. Dahası gelmekte olan tehlike Stalin güdümündeki komünist parti tarafından küçük görülmüş, iktidara gelseler de tutunamayacakları iddia edilmiştir. Ancak Hitler iktidara gelip SSCB'ye saldıracağı kesinleşmesinden sonra, sadece önceleri kesinlikle anti-faşist ittifak yapılamayacağı söylenen

sosyal demokrasi (öncesinin "sosyal faşistleri") ile değil faşistleri iktidara taşıyan burjuva güçlerle de birlikte 'Halk Cephesi' taktiği yaşama geçirilmiştir. Bu yalpalamaların arasında ise asıl kaybeden Avrupa'nın en güçlü proletaryası ve devrimci hareketi olmuştur. Faşizmin pençesi altında devrimciler ve sınıfın en ileri unsurları katledilmiş ve atomlarına kadar parçalanan sınıfın örgütlülüğü aldığı ağır yaraları uzun yıllarca saramamıştır.

Komünist parti tarafından bir tehlike olarak dahi görmediği zamanlarda Naziler 1928'de 2.6 oy alırken 1930'da oy oranı bir anda 18.3'e fırlamıştı. Öte yandan komünist parti 1928'de 10.6, 1930'da 13.1 oy alabiliyordu. 1930'ların sonunda ise SA'ların yüz binin üzerinde üyesi vardı.

Sosyalistler Üzerine Düşeni Yapmazlarsa Faşizmin Yükselişi Kaçınılmazdır

Almanya'da Nazi'lerin iktidara gelmesinin en büyük sebebi kuşkusuz işçi hareketinin yarattığı derin hayal kırıklığı idi. Kapitalist krizin olağanüstü bir süre-

2012 yılı itibari ile 27 AB ülkesinden tam 16'sının parlamentosunda ırkçı - faşist partiler yer alıyor. Fransa, İtalya, Avusturya ve İsviçre'de ise faşist partiler uzun zamandır parlamentoda. AB burjuvazisi kriz koşullarında sokaklarda belirlenecek olan savaşında kendileri adına saldıracak faşist hareketi şimdiden bağrına basıyor.

ci başlatmasının kaçınılmaz olduğu bir dönemde devrim hayallerinin suya düşmesi çıldırma noktasına gelmiş orta sınıftan kitleleri

Adolf Hitler'in kucağına itmişti. Tabi ki bu durumdan Alman işçi sınıfını değil işçi hareketini dumura uğratan Alman Komünist Partisi'ni (KPD) ve ona yön veren Stalinist aygıtı sorumlu tutmak gerekir. 1924'te devrimin kaçırılmasında, daha sonrasında faşizmin yükselişi sürecinde olabildiğince pasifist duran KPD, Hitler'in zafere yürüyüşünü mümkün kılmıştı.

Tekrardan derin bir kriz içerisine yuvarlanmış olan Avrupa'da maalesef KPD'ninkine benzer pasifist tutumların aşırı sağın gelişimine doping etkisi yap-

tığını gözlemliyoruz. Örneğin Fransa. Yakın zamanda seçimlere gidecek olan bu ülkede tüm siyaset malzemesi göçmen karşıtlığı üzerine odaklanmış durumda. Sarkozy, anketlerde %20'leri geçen aşırı sağcı Ulusal Cephe'den oy çalabilmek için göçmen karşıtı ırkçı söylemleri ve Romanları hedef alan açıklamaları diline dolamış durumda. Ülke bu atmosferde olabildiğince sağa kaymış bir halde. Oysa durum daha iki yıl öncesinde emeklilik yasasına karşı başlatılan radikal sınıf hareketiyle kasıp kavruluyordu. Rüzgarın bu kadar keskin bir şekilde yön değiştirmesinin arkasında Fransız solunun kapitalistlerin yol haritasının önüne geçmeye çalışmamasının payı çok büyük. Bir kere sosyal kesinti paketlerine karşı gerektiği gibi bir mücadele hattı oluşturulmadı. Ayrıca açıkça ülkedeki azınlıkları hedef alan başörtüsü yasağına Fransız solu destek oldu. Bu konu üzerinden inisiyatifi ele geçiren sağ, göçmen ve azınlık kartını olabildiğince istismar etti. Neticede Fransa iklimi Le Pen faşizmi dilinin

sıradanlaştığı bir hüviyete büründü. Fransız solunun kapitalistlere teslim olduğu bir diğer nokta da Libya'ya düzenlenen NATO operasyonunda başı çeken Sarkozy'e ve genel olarak emperyalist saldırganlığa karşı konulmamasıydı. Ülkeniz zayıf bir ülkeyi bombalıyor ve sözde sosyalistler bu durumu destekliyorlar ya da sessiz kalıyorlar. Bütün bunların neticesi olarak geçtiğimiz yılların işçi hareketi fırtınası çoktan din-

miş durumda ve Fransız politik atmosferi olabildiğince aşırı sağa kaymış durumda. Bunun birincil sorumlusu kritik hiçbir konuda inisiyatif almayarak ipleri tamamen kapitalistlerin eline bırakan sözde "radikal" soldur. Bu durumda kapitalist kriz koşullarında tepkiselleşen örgütsüz kitlelerin yüzlerini aşırı sağ partilere dönmesi şaşırtıcı değildir.

Stalinist deneyimin acı reçetesi yüzünden radikal solun alan bulamadığı eski Doğu Bloku ülkelerinde durum özellikle vahimdir. Kapitalist kriz karşısında genel eğilim ilk önce ibrenin radikal sola ve işçi hareketine dönmesi, eğer burada bir hayal kırıklığı olursa sonra aşırı sağın fırsatı ele geçirmesi şeklindedir. Ama eski Doğu Bloku ülkelerinde kitleler radikal solu SSCB döneminde test ettiklerini düşündüklerinden tepkisellik doğrudan doğruya aşırı sağı besler gözükmektedir. Eski Doğu Bloku ülkelerinde genel eğilim budur. Bunun neticesinde

Macaristan akıllara durgunluk veren ırkçı bir anayasayı yürürlüğe sokmuştur. Romanya, Bulgaristan ile Baltık ülkelerinde de durum hiç iç açıcı değildir. Aynı şekilde Rusya dahil olmak üzere Stalinist bürokrasinin iktidarda olduğu tüm ülkelerde aşırı milliyetçilik oldukça güçlüdür ve ırkçı çeteler terör estirmektedir.

Yunanistan'ın durumunu biraz daha açmak ve büyümekte olan tehlikeleri göstermek gerekmektedir. Kapitalist kriz Yunan toplumunda tam bir travmaya dönüşürken ibre hala radikal sola dönüktür. Ama sorun, kapitalist kriz karşısında radikal solun temel parti-

lerinin tam bir pasifizm içerisinde olmasıdır. KKE ve Syriza, bol laftan başka somut hiçbir adım atmamaya sınıf hareketini perspektifsiz bırakmaktadır. Öte yandan varolan sol örgütlerin çok ilerisinde bir militanlığa sahip Yunan emekçileri ve gençliği kemer sıkma politikalarına direnmedeki kararlılıklarını çoktan ortaya koymuş durumda. Düzen partileri ise bütün itibarını yitirdiler. Ancak, bu radikallik sonuna kadar götürülmez, şu an emekçilerin umut olarak gördükleri sınıf savaşımı başarıya ulaşmazsa küçük burjuvazi sınıf mücadelesine kazanılamayacağı gibi karşı tarafta konumlanacaktır. Bu da küçük burjuvaziyi ivmelenmekte olan faşist hareketin kollarına bırakmaktan başka bir anlam ifade etmeyecektir. Ve bu noktada Altın Şafak gibi

neo-Nazi çeteler, LAOS gibi aşırı sağcı partiler pusuda beklemektedir. Emperyalist kapitalist sistem bu faşist güçleri sınıf hareketine karşı bir tedbir olarak elinin altında tutmak istemektedir. Nitekim daha dün kadar üç beş ırkçı çeteciden oluşan Altın Şafak gibi güçler şimdilerde meclise girecek toplumsal desteğe ulaşmış gözükmektedirler. Yunanistan'da faşist tehlike gözle görülür biçimde somutlanmıştır. Ama ibre hala radikal solu göstermektedir. Sınıf hareketinin KKE'nin solundaki mevcut sol örgütleri de besleyerek ve peşine takarak ilerlemesi en iyimser senaryodur. "Faşizm burjuva rejimin çaresizliğinin, sosyal demokrasinin bu rejim içindeki tutucu rolünün ve rejimi yıkmaktan aciz olan Komünist Partisi'nin birikmiş güçsüzlüğünün keskin ifadesidir."Troçki'nin 30'lu yıllarda Almanya'daki durum için söylediği bu sözler bugün Yunanistan için de geçerlidir.

Sonuç Olarak

İşçi sınıfı burjuvazinin en gerici saldırılarının, faşizm

tehlikesinin karşısında gözlerini dört açmak zorundadır. Devrim ve sosyalizm adına verilecek güçlü kavga toplumun ezilen kesimlerini, ara sınıfları proletaryanın yarattığı umudu birlikte büyötmeye davet edecektir.

Özellikle Avrupa'daki gibi çok uluslu, göçmen nüfusun giderek büyüdüğü ülkelerde enternasyonalist bilincin gelişmesi, proletaryanın enternasyonalizm sınavından geçmesi faşizme hak ettiği cevabı verecektir. Göçmen sorununun da, emek- sermaye çelişkisinin de çözülebileceği tek yol vardır, o da sosyalist dünya devrimi yoludur.

Mücadele hattı buradan örölmediği sürece emekçilerin faşizmin ajitasyonu ile göçmen yoksulları kendisine düşman bellemesi sınıfın birliğini bozarak burjuva kampın kavgadan zaferle çıkmasını garantileyecektir.

Sonuç olarak gerek Avrupa'da her geçen gün bir yenisi çıkartılan ırkçı, sürgün yasaları, göçmen cinayetlerini, gerekse de yoğun emek saldırılarını ancak ve ancak devrimci sınıf mücadelesi durdurabilecek. Bir avuç çapulcudan oluşan neo-Nazi örgütlenmeler de sınıf birliğinin karşısında çöl yavrusu gibi dağılacaktır.

Ekin Akçay

1 .Troçki, Bir CIO Görevlisi ile Yapılan Tartışma, wsws.org

2. <http://www.ntvmsnbc.com/id/25307216/>

ORTADOĞU ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Mısır'da Devrimci Tutum ve Müslüman Kardeşlerle İlişkiler Üzerine

Mısır'da sosyalistlerin en etkili öznelerinden olan, Uluslararası Sosyalist Akım (IST)'in kardeş örgütlenmesi Devrimci Sosyalistler (DS); özellikle Yüksek Askeri Konsey'e yönelik son eylemlilikler sürecinde sol adına öne çıkan bir güç oldu. Ne yazık ki bu hareket hem söylemleriyle hem de pratiğiyle Mısır'daki devrimci sürecin sosyalist bir devrimle taçlanmasıyla kitlelere önderlik etmekten uzak olduğunu ortaya koymaktadır. Devrimci Sosyalistler'in Mısır'daki faaliyetlerinin antikapitalist olmayan karakteri, devrimin temel görevini bir sosyal cumhuriyet yaratmak olarak tanımlamalarından anlaşılmaktadır. Bir devrimci kabarış sırasında proleter devrim yerine bir "sosyal cumhuriyet" talep etmek, Troçki'nin temsil ettiği devrimci Marksist gelenekle taban tabana zıt bir konuma savrulmak demektir. Sosyal devrimle burjuva düzene sadakat arasında ne kadar fark varsa sürekli devrimle aşamacılık arasında da bu kadar temel bir fark vardır.

Aşamacılığın içsel mantığının doğal sonucu burjuvazi içerisinde ilerici kanatlar aramak ve bu sözde ilericilerle işbirlikleri ve ittifaklar kollamaktır. Devrimci Sosyalistler(DS)'in Müslüman Kardeşler (MK) ile yaptığı da budur. MK'nin niteliği onlarla kurulacak ittifakın ilkeselliği hakkında bizlere fikir verebilir. Gözlerden kaçırılmamalıdır ki MK, diğer bütün özellikleri bir yana, aynı zamanda Mısır ekonomisinde büyük bir paya sahip olacak kadar hatırı sayılır bir sermayeyi bünyesinde toplayan büyük burjuva bir oluşumdur. İslamcı gelenekleri ve sınıfsal pozisyonu, MK'yi işçi sınıfı haklarının keskin bir düşmanı ve şiddetli antikomünist bir örgüt yapmaktadır. Şüphesiz bu durum, yeni oluşmadı; Mübarek döneminde de böyleydi. Ayrıca bu örgütün emperyalizme göbekten bağlı olduğu bilinmektedir. Son Arap devrimlerinde MK, ABD önderliğindeki karşı devrimin Mısır ve diğer ülkelerdeki en baş aygıtı durumundadır. MK'nin emperyalizme olan bağlılığı son bir yılın olaylarında öyle açık bir şekilde ortaya çıkmıştır ki bu gerçeği hala reddedenler olsa olsa samimiyet-

Mısır'da sosyalistlerin en etkili öznelerinden olan Devrimci Sosyalistler'in Mısır'daki faaliyetlerinin antikapitalist olmayan karakteri, devrimin temel görevini bir sosyal cumhuriyet yaratmak olarak tanımlamalarından anlaşılmaktadır. Bir devrimci kabarış sırasında proleter devrim yerine bir "sosyal cumhuriyet" talep etmek, Troçki'nin temsil ettiği devrimci Marksist gelenekle taban tabana zıt bir konuma savrulmak demektir. Sosyal devrimle burjuva düzene sadakat arasında ne kadar fark varsa sürekli devrimle aşamacılık arasında da bu kadar temel bir fark vardır.

sizdirler. Kaldı ki MK, Mübarek'in devrilmesine yol açan isyanlarda içten pazarlıklı bir şekilde inisiyatif almayıp izleyici oldu, tabanını oluşturan gençlik kesimlerini frenlemeye çalıştı, sonrasında kitle hareketine açıkça düşmanlık yapmaya başlayarak askeri cuntaya destek oldu. Kısacası böyle bir örgüt karşısında net olmamak, emekçi kitlelerin aldatılmasına ortak olmak demektir. Yani, böyle bir örgütle ittifak ilişkileri başından beri ilkesizdir. Mısır'da sonucun tıpkı dünya sınıf mücadelesi tarihinin diğer halk cepheleri örneklerinde olduğu gibi "ilerici burjuvalar" tarafından kıyıma tabi tutulmak olması kimseyi şaşırtmamalıdır.

Mübarek sonrasında bile MK ile ittifak arayışında olmak, MK'yi teşhir etmemek, Mübarek sonrası kurulacak olan düzenin sol parçası olmak için egemenlerden onay istemek anlamına gelir. DS'nin yaptığı da budur. DS'nin yayınlanan önemli kamuoyu açıklamalarının hiçbirinde Müslüman Kardeşlerin askeri rejimle ittifakı, devrime ihaneti yoktur; hatta MK'den kendilerine yönelen saldırı kampanyası karşısında bile "biz Müslüman

Kardeşler'i Mübarek döneminde o kadar koruduk" türünden açıklamalar yer almaktadır. ["...Mübarek'in İslamcılara karşı kampanyasının zirvesinde Devrimci Sosyalistler, Müslüman Kardeşler'in savunulmasında merkezi bir rol oynadı.", Önde gelen bir DS üyesi olan Ahmed Ezzat konuya ilişkin El-Cezire'ye şöyle bir açıklama yapmaktadır: "Bizim bakışımız şöyledir, Müslüman Kardeşler bizim düşmanımız değildir, hepimiz aynı dikta yönetimine göğüs geriyorduk." (Mısırlı Devrimci Sosyalistler'e Karşı Geri Çekilen

İftira)]

Mübarek devrilmeden önce MK ile ilişkiler konusunu biraz açmak yararlı olacaktır. MK'nin Mübarek rejiminde ne ölçüde baskılandığı gerçekten tartışmaya açık bir konudur. Müslüman Kardeşler, devlet baskısıyla Mısır'da iktidardan uzak tutulmuştur ama örgütün ülkenin her yerine yayılan geniş örgütlülüğü, vakıf vb. sosyal ağları ve finansal-ticari girişimlerine dokunulmamıştır. Nitekim MK de Mübarek rejimine karşı kendi boyutlarıyla orantılı bir direniş sergilemekten özenle kaçınmıştır. Gerçeğin bir diğer yanı da MK'nin ılımlı İslam çizgisiyle emperyalizmle çelişkilerinden büyük oranda arındırılmış yedek bir güç olarak kenarda bekletilmiş olduğudur. Bu yedek güç şimdilerde tüm Ortadoğu'da karşı devrimin en büyük silahı konumundadır.

Farz edelim, Müslüman Kardeşler Mübarek döneminde güçler dengesi durumunun bir ögesi olmak yerine sahici bir baskı dalgasına maruz kalmış olsun. Böyle bir durumda dahi, işçi hakları ve mücadelesinin kararlı düşmanı, şiddetli anti-komünist ve burjuva anlamda da özünde anti-demokratik olan bir örgütle ortak bir mücadele içerisinde nasıl buluşulabilir? Zaten henüz yeterince zayıf olan sosyalistler, böyle bir hata içerisine düşerlerse MK'nin sahte demokratlığını, sahte anti-emperyalistliğini ve sahte ezilmişliğini gerçekmiş gibi onaylamış olurlar. Sosyalistlerin bile içerisinde olduğu bu tarz bir ortak platform, MK'nin hegemonya ve meşruiyetini büyük ölçüde arttıracaktır. Sosyalistler zayıf olabilirler, ama böyle bir platformda bulunmuş olmaları, yani MK'nin liderlik ettiği bir cephede isimlerinin geçmesi, zayıflıklarıyla ters orantılı bir şekilde MK için büyük bir hegemonya tesisi anlamına gelmektedir. Yapılması gereken Mübarek rejimine karşı sınıf merkezli bağımsız bir platform oluşturmaya çalışmaktır. Bu platform bir yandan da Müslüman Kardeşler'e karşı net bir politika izlemek zorundadır.

MK'nın rol modeli olan Türkiye'deki AKP bu tartışmalar için iyi bir örnek oluşturmaktadır. AKP, küçük burjuva programı esas alan İslamcı RP'nin 1997'de ABD destekli askeri müdahalenin ardından iktidardan indirilmesi ve bölünmesinden sonra oluşturulmuştur. Türkiyeli ve yabancı büyük iş çevrelerine ve ABD - AB politikalarına mutlak sadakat temelinde kurulan AKP'nin iktidara uzanması için gerekli bütün koşullar egemenler tarafından hazırlanmıştır. İşçi haklarına saldırmak konusunda görülmemiş bir performans sergileyen AKP iktidarı, başlangıçta hegemonya tesisi için ihtiyaç duyduğu liberal tonları terk ederek otoriter bir hüviyete bürünmüş, Kürtler başta olmak üzere sosyalistlere ve diğer her türlü muhalefete karşı

Müslüman Kardeşler'in Mübarek rejiminde ne ölçüde baskılandığı gerçekten tartışmaya açık bir konudur. Müslüman Kardeşler, devlet baskısıyla Mısır'da iktidardan uzak tutulmuştur ama örgütün ülkenin her yerine yayılan geniş örgütlülüğü, vakıf vb. sosyal ağları ve finansal-ticari girişimlerine dokunulmamıştır. Nitekim MK de Mübarek rejimine karşı kendi boyutlarıyla orantılı bir direniş sergilemekten özenle kaçınmıştır. Gerçeğin bir diğer yanı da MK'nin ılımlı İslam çizgisiyle emperyalizmle çelişkilerinden büyük oranda arındırılmış yedek bir güç olarak kenarda bekletilmiş olduğudur. Bu yedek güç şimdilerde tüm Ortadoğu'da karşı devrimin en büyük silahı konumundadır.

amansız bir baskı dalgası başlatmıştır. Zindanlar onlarca gazeteci ve binlerce politik mahkumla doldurulmuştur. Kemalist asker ve sivil bürokrasiye karşı AKP'yi liberal demokratik bir güç olarak lanse edenler arasında Devrimci Sosyalistler ve onun uluslararası örgütü IST(Uluslararası Sosyalist Akım)'nin Türkiye'deki kardeş örgütü de bulunmaktaydı (DSİP). DSİP'in kendisi emekçilerin mücadelesi için oldukça tesirsiz bir örgüt olabilirdi ama AKP'ye sol-dan verdiği destek o kadar önemliydi ki başbakan T.Erdoğan TV'den bu örgüte teşekkür bile etti. AKP'nin ABD'nin ne kadar iyi bir müttefiki olduğu konusunda fazla söz etmeye gerek bile yok; sadece İran, Libya ve Suriye gibi konularda takındığı tavra bakmak yeterli olacaktır. AKP'nin MK'ye dair yapılan tartışmalarda çok zihin açıcı bir örnek olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'de AKP'ye meşruiyet ve hegemonya sağlaması için çok kritik destekler sunan DSİP ve sol liberaller bugün binlerce politik mahkumun hapislerde olmasının sorumluluğunu taşımaktadırlar. Şimdilerde AKP'nin bunlara ihtiyacı kalmadı ve sol liberaller de artık vitrindeki süs olduklarını gayet iyi anlamış durumdadır.

Askeri rejime karşı MK ile aynı cephede buluşmak fikri, Troçki'nin birleşik cephe taktikleri ile keskin bir zıtlık içerisindedir ve Stalinistlerin savunduğu halk cephesi taktiklerini ifade eder. Faşizme karşı işçi sınıfının refortmist katmanlarıyla kurulan ittifak başka şeydir, tüm varoluşuyla işçi sınıfı haklarına düşman, büyük, sağcı bir örgütle ittifak kurmak başka şeydir. İkincisi, ancak burjuvazinin partileriyle işbirliğini salık veren sınıf işbirlikçisi halk cephesi taktığının bir devamı olabilir.

Lenin dönemindeki 3.Enternasyonal'in formüle ettiği Troçki'nin bayraktarlığını yaptığı "birleşik cephe" formülasyonu, devrimci öncünün işçi sınıfının tamamını kendi önderliği altında toplayamamasından kaynaklanan, sınıfın ortak mücadelesini örmeyi hedefleyen bir yapılanmayı ifade eder. Bolşevik Leninistler sınıfın önemli bir kesimini bayrağı altında toplayan sosyal demokrat partilerin kitlesini bu birliğin parçası yapmak için liderliği ile anlaşıyor -ayrı yürüyüp birlikte vurmak- yoluna giderler. Birleşik cephe, Lenin'in burjuva işçi partisi dediği tabanı işçi sınıfından oluşan ama kapitalizmin hastabakıcısı misyonundaki partilerle, ki bu partiler açıkça siyasi yelpazenin solundadır, komünistlerin oluşturduğu bir cephe. Açıktır ki Müslüman Kardeşlerin önemli bir unsuru olduğu İslamcılar, küçük burjuva bir tabana dayanan, liderliği büyük burjuva unsurlardan oluşan ve geniş kent yoksullarının itaatkar minnettarlığına oynayan hareketlerdir. Kısacası İslamcılar taban olarak küçük burjuvaziye dayanmaktadır; işçi sınıfına değil ("burjuvazinin ve küçük burjuvazinin, Müslüman

Kardeşler tarafından yönetilen, partileri..." Devrimci Sosyalistler'in açıklaması: "Mısır Devrim Yolunda", Kasım 2011).

Komünist Enternasyonal'in 3. ve 4. kongrelerinde hazırlanan tezlere dayanan "birleşik cephe" taktığının özü bu kongrelerde şöyle ortaya konmuştur:

"Birleşik cephe sorunu, -kendilerini işçi sınıfına dayandıran çeşitli politik örgütler arasında bir bölünmenin bu dönemde kaçınılmaz olmasına rağmen- kapitalizme karşı mücadelede işçi sınıfı için bir birleşik cephe sağlanmasının acil ihtiyacından doğar... Eğer Komünist Partisi, Komünist işçilerle Komünist olmayan işçiler (sosyal demokratlar da dahil) arasında ortak, eşgüdümlü eylemlerin her an mümkün kılınması amacıyla yönelik örgütsel yollar aramamış olsaydı, işçi sınıfının çoğunluğunu, kitle eylemi temeli üzerinde kazanmaktan aciz olduğunu göstermiş olurdu... Eğer işçi kitlelerini sadece kendi bayrağımız çevresinde toplayabilseydik... ve eğer gerek parti gerekse sendika, bütün reformist örgütleri bir çırpıda aşabilseydik, elbette en güzel şeyi sağlamış olurduk. Ama o zaman da, bizzat birleşik cephe sorunu bugünkü biçimiyle varolmazdı..." (aktaran Troçki, Faşizme Karşı Mücadele, s.201)

Alt-Emperyalizm, Ortadoğu ve Emperyalist Savaş

Alt-emperyalist kavramlaştırması emperyalist hiyerarşide, ki bu piramidi andırmaktadır, daha üst pozisyonunda bulunan emperyalist ülkelerin altında yer alan bir konumu ifade etmektedir. Alt-emperyalist ülkeler hiyerarşinin üstündeki unsurların

Farz edelim, Müslüman Kardeşler Mübarek döneminde güçler dengesi durumunun bir ögesi olmak yerine sahici bir baskı dalgasına maruz kalmış olsun. Böyle bir durumda dahi, işçi hakları ve mücadelesinin kararlı düşmanı, şiddetli anti-komünist ve burjuva anlamda da özünde antidemokratik olan bir örgütle ortak bir mücadele içerisinde nasıl buluşulabilir?

Sosyalistler zayıf olabilirler, ama böyle bir platformda bulunmuş olmaları, yani MK'nin liderlik ettiği bir cephede isimlerinin geçmesi, zayıflıklarıyla ters orantılı bir şekilde MK için büyük bir hegemonya tesisi anlamına gelmektedir. Yapılması gereken Mübarek rejimine karşı sınıf merkezli bağımsız bir platform oluşturmaya çalışmaktır. Bu platform bir yandan da Müslüman Kardeşler'e karşı net bir politika izlemek zorundadır.

sahip olduğu ekonomik ve dolayısıyla politik-askeri güce sahip olmadıklarından dünya arenasında çok da etkili olamazlar ancak kendi bölgelerinde yayılcı bir güç merkezi olarak belirirler. Alt-emperyalist güçlerin ortaya çıkışında dekolonizasyon süreci önemli bir rol oynamış; bu ülkelerdeki iktidarlar kitlelerin yaşam standardını düşürerek, korumacı önlemler alıp sanayileşmeyi gerçekleştirmişlerdir. 3. Dünyada bu güçlerin gelişimi süper güçlere rağmen değil bu güçlerin bazı orta güçteki devletlere (tabii ki kendi çıkarlarının bölgede gözetleyicisi olması karşılığında) bölgesel egemen bir güç olması konusunda izin vermesi sayesinde olmuştur. Alt-emperyalist güçler, süper güçlerin basit kuklaları değildirler ancak sahip oldukları otonominin de sınırları vardır. Ülkeler arasındaki ekonomik güçteki eşitsizlikler politik-askeri hiyerarşideki konumlanışta (tepedeki çok gelişmiş kapitalist devletlerden en altta az gelişmiş kapitalist devletlere doğru) kendini göstermektedir.

Alt-emperyalist bir güç olan İran'a olası bir ABD saldırısında İranlı devrimcilerin takınması gereken tavra gelirsek.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında eski kolonyal ülkelerin bağımsız devletler kurması ve bu ülkelerdeki yerli sermayenin gelişim süreci salt şeklen bağımsızlık kazanma biçiminde basite indirgenemez. Bu ülkelerin birçoğunda yerli sermaye sınıfı ekonomik ve politik olarak hatırı sayılır bir gelişme göstermiş ve büyük emperyalist güçlerin köleleri ya da basit uşakları konumundan bağımlı da olsa partner konumuna yükselmişlerdir. (Brezilya, Arjantin, Meksika ve diğer Latin Amerika ülkeleri, Hindistan, Kore, Türkiye vb) Bu gelişmeye paralel şekilde bu ülkelerde sınıflar arasındaki ilişkiler kolonyal döneme göre köklü değişikliklere uğramıştır.

Konuyu daha açık bir hale getirmek için yerli sermayenin gelişimi açısından oldukça güdük kalan Fas örneğini kullanalım. Geçmişte Fas, yabancı işgal güçlerin idaresi altındaydı, bu durum Fas'ın sermaye grupları ve diğer elit kesimlerini Fas'ın orta sınıfları ve emekçi katmanlarına ulusal kurtuluş davasında yaklaştırmaktaydı (Sürekli devrim teorisinin anlattığı gibi burjuvalar bu davada iktidarsızdı).

Bugünse durum kökten farklıdır. Artık Fas'ta emekçi sınıflar yabancı işgal dipçisi altında

değil, Faslı kapitalistler ve onun kontrol ettiği devletin baskı mekânizmaları altında ezilmektedir. Emperyalist kapitalist sistemin kendisi bir bütün olarak baskı ve sömürden sorumlu olsa da kırbaç Faslı egemen sınıfların

elindedir. Faslı kapitalistlerin işbirliği içerisinde olduğu yabancı sermaye, sömürden pay alma sürecine işgalci-baskıcı bir güç olarak katılmamaktadır. Yani, artık yabancı işgalcilere karşı birleşik bir Fas davasından söz edilemez. Bu yüzden Fas'ta halkın çok büyük çoğunluğunu oluşturan emekçilerin öfkesi Faslı elitlere ve burjuva devlet aygıtına doğru gelişme eğilimindedir. Bu anlamda geçmişte Fas sorunsalı, ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı üzerinden tartışılabilirdi (Troçki'nin yaptığı gibi), ama bugün Fas burjuvazisi, farz edelim, İspanya ile bir gerilim içerisine girerse bu, sadece ve sadece emekçi sınıfları kimin daha fazla sömüreceği kavgasıdır. O halde sınıf bilinçli işçiler bu gerilim karşısında hiçbir ulusal duygudaşlık hissetmeyeceklerdir. Diğer taraftan Fas burjuvazisi emekçi sınıfları peşinden sürüklemek için milliyetçi vatansever bir histeri dalgasını yaymaya çalışacaktır ve bu konuda sınıfın örgütsüz kısımlarını etkilemeyi başarabilir. Bu çerçevede bizler Faslı emekçileri Fas'ın savunusuna davet edersek işçi sınıfını burjuvazinin kollarına itmiş oluruz.

İran'daki olası bir savaş durumuna benzer bir örnek 1982'de İngiltere ile Arjantin arasında Malvinas adaları üzerine hak iddiaları nedeniyle yaşandı. Malvinas Savaşı sırasında Arjantin'de iktidarda elinde binlerce devrimcinin kanı olan askeri cunta bulunmaktaydı. Arjantinli devrimcilerin Arjantin'den 500 km uzaktaki, halkı da Arjantin'e katılmak istemeyen adalar için Britanya'ya karşı verilen savaşta yurtsever bir politika yürütmesi (ki birçok Arjantinli

Bugün İran'da hakim olan Molla kapitalistler, emekçi sınıflara ve gençliğe sömürü ve baskıyı öyle şiddetli uygulamaktadır ki hiçbir ilerici işçi ya da genç, Mollaların emperyalizme karşı silah başına çağrısından heyecanlanmamaktadır. Kaldı ki Mollaların önderliğinde yürütülen bir savaşta yurtsever heyecanlara kapılmak İslami kapitalizmin saflarına katılmak anlamına gelecektir. İranlı devrimcilerin yapması gereken bağımsız sınıf siyaseti izlemektir. ABD ve müttefiklerine karşı savaşılacaksa devrimciler bu savaşı kendi müfrezelerinde vermelidirler.

sol grup bunu yaptı), dolaylı yoldan da olsa askeri cuntaya destek vermek anlamına gelir ki bunun anlamı da sosyal şovenizmin saflarına katılmak için devrimcilikten ayrılmaktır.

Bugün İran'da hakim olan Molla kapitalistler, emekçi sınıflara ve gençliğe sömürü ve baskıyı öyle şiddetli uygulamaktadır ki hiçbir ilerici işçi ya da genç, Mollaların emperyalizme karşı silah başına

çağrısından heyecanlanmamaktadır. Kaldı ki Mollaların önderliğinde yürütülen bir savaşta yurtsever heyecanlara kapılmak İslami kapitalizmin saflarına katılmak anlamına gelecektir. İranlı devrimcilerin yapması gereken bağımsız sınıf siyaseti izlemektir. ABD ve müttefiklerine karşı savaşılacaksa devrimciler bu savaşı kendi müfrezelerinde vermedirler. Yani, ABD'ye karşı verilecek olan direniş sosyal devrimi büyütmelidir. Mollaların savunma çağrısına katılmak ise bağımsız sınıf hareketinin tümüyle imhası anlamına gelecektir. İşçi sınıfı ve devrimcilerin kendi müfrezeleri başı başına bir iç savaş dinamiğidir. Dolayısıyla devrimciler ABD'nin İran'a saldırısı ile başlayacak olan savaşta devrimci koşulların oluşması ihtimalini görürler. Bu yüzden işçi sınıfı içerisinde güç kazanmak, genel grev hareketine ve silahlı müfrezelerin oluşturulması görevine hazırlanmak gerekir. İran egemen sınıfının zayıflaması ve kontrolünü yitirmesi devrimci Marksist öncünün gelişimi ile birleşirse bu, iktidar yolunun açılması anlamına gelecektir. Dolayısıyla İranlı Marksistler İran'a emperyalist müdahale sorununu iktidar perspektifi içinde değerlendirmek zorundadır.

Doğaldır ki böyle bir savaş durumunda Marksistlerin manevra kabiliyeti ve uygulayabilecekleri taktiklerin zenginliği Marksistlerin harekete geçirebilecekleri somut güçlerin boyutlarına bağlıdır. Genel ilkesellik Molla rejiminin önderliğinde yürütülen vatanseverlik çağrılarının prim verilmemesi, rejimin düşüşü koşullarına hazırlanılması ve ABD emperyalizmine karşı protesto, grev ve silahlı direniş vb'lerinin sınıfın bağımsız güçlerince yerine getirilmesidir.

Dünya halklarının en büyük düşmanı ve emperyalist hiyerarşinin en tepesindeki ABD'nin yenilgisinin işçi sınıfının genel çıkarları için faydalı olacağı muhakkaktır. Tüm

dünyadaki devrimciler bu yüzden ABD'nin İran'a olası müdahalesine karşı bir pozisyon almalıdırlar. Ama emperyalizme karşı asıl en büyük darbe ya da tersinden ifade edecek olursak tüm dünya proleterleri için asıl en büyük kazanım, İran'da proleter devrim kapılarının açılmasıdır. Bu yüzden de İranlı devrimciler bu ihtimalin tüm-

Dünya halklarının en büyük düşmanı ve emperyalist hiyerarşinin en tepesindeki ABD'nin yenilgisinin işçi sınıfının genel çıkarları için faydalı olacağı muhakkaktır. Tüm dünyadaki devrimciler bu yüzden ABD'nin İran'a olası müdahalesine karşı bir pozisyon almalıdırlar. Ama emperyalizme karşı asıl en büyük darbe ya da tersinden ifade edecek olursak tüm dünya proleterleri için asıl en büyük kazanım, İran'da proleter devrim kapılarının açılmasıdır. Bu yüzden de İranlı devrimciler bu ihtimalin tüm-

den ortadan kalkmasına hizmet edecek şekilde Molla kapitalistlerle ulusal savunmada biraraya gelemezler. Aslında pratikte bunun anlamı biraraya gelmek değil Molla kapitalistlerin önderliğinin altına girmektir. Diğer taraftan Marksist bir önderliğin gelişimiyle beraber sosyal devrim ihtimalinin gündeme gelmesi bile tüm dünyada büyük yankı uyandırarak köklü bir radikalleşmenin ve atılımın taşıyıcısı olacaktır.

talistlerle ulusal savunmada biraraya gelemezler. Aslında pratikte bunun anlamı biraraya gelmek değil Molla kapitalistlerin önderliğinin altına girmektir. Diğer taraftan Marksist bir önderliğin gelişimiyle beraber sosyal devrim ihtimalinin gündeme gelmesi bile tüm dünyada büyük yankı uyandırarak köklü bir radikalleşmenin ve atılımın taşıyıcısı olacaktır.

İşte bu noktada gerçekliğin diğer bir noktası ortaya çıkmaktadır. Eğer ABD önderliğindeki emperyalistler, İran'da Molla rejiminin devrilmesinden sonra ortaya çıkacak olan iktidar boşluğundan komünistlerin faydalanabileceğini hissederlerse İran'a saldırmayı göze almayabilirler. Bugün İran solu tamamen dağılmış olduğundan ya da sürgündeki eski sol unsurların birçoğunun Batı endeksli liberal bir cumhuriyet arzulamalarından ötürü ABD şimdilik bu korkuyu pek duymamaktadır. Pek diyoruz çünkü İran toplumsal dokusunun köklerinde devrimci solun tohumları sağlam bir şekilde beklemektedir. Kapitalist mollaların sol örgütlenmelerin kökünü kazımasına rağmen gençlik ve işçi sınıfı içerisinde bir çok insan hala devrimci sola doğru kaymaktadır. Bu insanların bir çoğu da amatör-lüğün doğal sonucu olarak deşifre oluyor, hapse atılıyor veya ülkeyi terk etmek zorunda kalıyor. Ciddi bir Marksist örgütlenmenin kendisini göstermesi durumunda İranlı milyonlarca emekçinin sempatisini kazanacağı ortadadır. Koşullar değiştiğinde bahsettiğimiz tohumlar

hızla filizlenebilir, elbette ki ABD merkezli emperyalistler bu ihtimali hesaba katmaktadırlar. İran, Ortadoğu'nun en özgün toplumsal dokusuna ev sahipliği yapıyor ve bu dokuda mücadeleci sağlam bir Bolşevik örgüt büyük sıçramalar yapmaya adaydır.

LENİN ve EMPERYALİST SAVAŞ

Lev Troçki

Dördüncü Enternasyonal'in editörlerinin 1939 tarihli önsözünden

Gezegelimiz, Lenin'in ölümünün 18. yıl dönümünde (Lenin 21 Ocak 1924'te öldü) İkinci Dünya Savaşının girdabına kapılmış durumda.

Lenin, birinci dünya kıyımının ortasında, bu ikinci kıyımın yaşanacağını öngörmüştü. Bunun da ötesinde, emperyalizm ayakta kaldığı sürece dünya ölçeğinde çatışmaların kesinlikle devam edeceğini öngörmüştü. Emperyalizmin bugün yaşamakta olan bu savaştan da canlı çıkması durumunda, bunu bir üçüncüsü ve bir dördüncüsü izleyecektir...

Lenin, ona emperyalizmin sürmekte olan egemenliği altında olayların akışını öngörmesini sağlayan aynı bilimsel yöntem aracılığıyla, gerçekçi bir mücadele programına - topluma bu açmazdan kurtulabilmesi için bir çıkış yolu sunan tek programa - ulaştı.

Lenin, olgunluk dönemine Birinci Dünya Savaşı sırasında ulaştı. Onun emperyalist savaşlara yönelik tahlili ve bu tahlilden çıkardığı sonuçlar Marksizmin en büyük kazanımları arasında yer almaktadır. Rus kitlelerin 1917 Ekiminde elde ettikleri zafere giden yolu açan, emperyalizme karşı Leninist programdı. Ve bu zafer hemen sonrasında birinci emperyalist dünya savaşının sona ermesiyle sonuçlandı.

Bugün Lenin'inkinden başka hiçbir program insanlığa kurtuluş yolu sunmuyor.

1942 yılına, 1914-1918 savaşından çıkarılmış olan Leninist sonuçların Troçki tarafından yapılmış bu parlak özeti yayınlamaktan daha uygun düşen bir şey düşünemiyoruz. Bu metin Lev Troçki tarafından 1939 yılının başlarında kaleme alındı.

Lenin, 1916'da şöyle yazmıştı, "Ezilen sınıflar arasında sevilen devrimci önderler öldükten sonra, düşmanlarının, ezilen sınıfları aldatmak için, onların adlarını üstlenmeye çalışmaları tarihte her zaman görülen bir durumdur." Tarih bu süreci hiç kimseye, Lenin'in kendisine karşı olduğu kadar acımasız bir biçimde gerçekleştirmedi. Kremlin'in bugünkü resmi öğretisi ve Komintern'in emperyalizm ve savaş sorunu üzerine politikaları, Lenin'in varmış olduğu ve partiyi 1914'ten 1918'e kadar

geçen süre içinde taşıyıp getirdiği tüm sonuçları ayaklar altına almaktadır.

1914 yılının Ağustosunda savaşın patlak vermesiyle birlikte ortaya çıkan ilk soru şuydu: Emperyalist ülkelerin sosyalistleri "anavatanın savunulmasını" üstlenmeli miydiler? Konu birey olarak sosyalistlerin askerlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmeyecekleriyle ilgili değildi -bu konuda başka seçenek yoktu; firar devrimci bir politika değildir. Sorun şuydu: Sosyalist partiler savaşı

siyasi olarak desteklemeli miydiler? Savaş bütçesine oy vermeli miydiler? Hükümete karşı mücadeleyi bırakmalı ve "anavatanı savunmak" için ajitasyon yürütmeli miydiler? Lenin bu sorulara cevabı şu oldu: Hayır! Parti böyle yapmamalıydı, bunu yapmaya hakkı yoktu. Bir savaş söz konusu olduğu için değil, fakat bu gerici bir savaş olduğu için, köle sahipleri arasında, dünyanın yeniden paylaşılması için yapılan bir it dalaşı olduğu için.

Avrupa kıtası üzerinde ulus devletlerin oluşumu, yaklaşık olarak Büyük Fransız Devrimi ile başlayan ve 1870-71 Fransa-Prusya Savaşı ile sona eren bütün bir dönemi kaplamıştır. Bu dramatik on yıllar boyunca savaşlar ağırlıklı olarak ulusal bir karaktere sahiptiler. Savaşlar, bu dönem boyunca son derece ilerici bir tarihsel karaktere sahip olan üretici güçlerin ve kültürün gelişimi için zorunlu olan ulus devletlerin kurulması ya da savunulması için yürütülüyordu. Devrimciler yalnızca ulusal savaşları siyasi olarak destekleme hakkına sahip değildiler; bunu yapmakla yükümlüydüler.

Avrupa kapitalizmi 1871 ile 1914 yılları arasında yalnızca kendisini ulusal devletler temeli üzerinde geliştirmekle kalmadı, tekelci ya da emperyalist kapitalizme dönüşerek kendi ömrünü de uzattı. "Emperyalizm, kapitalizmin tüm gücünü tükettikten sonra, çöküşe geçtiği aşamadır." Bu çöküşün nedeni üretici güçlerin gerek özel mülkiyet çerçevesinde, gerekse de ulus devletin sınırları tarafından elinin kolunun bağlanmış olmasında yatmaktadır. Emperyalizm dünyayı bölmeye ve yeniden bölmeye çabalamaktadır. Bu noktada ulusal savaşların yerini emperyalist savaşlar alır. Bunlar tepeden tırnağa gerici bir karaktere sahiptir ve tekelci sermayenin içinde bulunduğu çıkmazın, durgunluk ve çürümenin bir ifadesidir.

Emperyalizmin Gerici Doğası

Bununla birlikte dünya halen çok heterojen bir yapıya sahip olmayı sürdürüyor. Gelişmiş ülkelerin baskıcı emperyalizmi, ancak gezegenimiz üzerinde diğer geri kalmış ülkeler, ezilen uluslar, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler bulunduğu sürece var olabilir. Ezilen halkların ulusal birlik ve ulusal bağımsızlık için verdikleri mücadeleler, bir taraftan o ulusların kendi gelişimleri için daha elverişli koşulları hazırlarken, diğer yandan emperyalizme darbe vurdukları için iki kat daha ileridir. Sosyalistlerin, çağdaş, emperyalist, demokratik bir cumhuriyetle, sömürge bir ülkedeki geri, barbar bir

monarşi arasındaki mücadelede, monarşisine rağmen tümüyle ezilen ülkenin tarafında ve "demokrasi"sine rağmen ezen ülkenin karşısında olmalarının nedeni tam da budur.

Emperyalizm kendi özgül amaçlarını -sömürgeler, pazarlar, hammadde kaynakları, nüfuz alanları ele geçirmek- "saldırganlara karşı barışı korumak", "anavatanın savunulması", "demokrasiyi savunmak" vb. türünden fikirlerle kamufle eder. Bu fikirler baştan aşağıya yanlıştır. Her sosyalistin görevi, bunları savunmak değil bilâkis halkın önünde maskesini düşürmektir. Lenin 1915 yılının Mart ayında, "İlk askeri saldırıyı hangi grubun yaptığının veya savaşı ilk kimin ilân ettiğinin sosyalistlerin taktiklerinin

belirlenmesinde hiçbir önemi yoktur," diye yazıyordu. "Anavatanın savunulması, düşman istilâsını geri püskürtmek, bir savunma savaşı yürütmek gibi ifadeler, her iki tarafta da tamamen insanları kandırmaya yöneliktir." "On yıllarca" diye açıklıyordu Lenin, "üç haydut (İngiltere, Rusya ve Fransa'nın burjuvazileri ve hükümetleri) Almanya'yı yağmalamak için silahlandılar. Üç haydut daha ısmarladıkları yeni bıçakları ele geçiremeden, iki haydudun (Almanya ve Avusturya-Macaristan) bir saldırı başlatması şaşırtıcı bir durum mudur?"

Savaşın nesnel tarihsel anlamı proletarya için belirleyici öneme sahiptir: savaşı hangi sınıflar yürütüyor? Ve bunu ne amaçla yapıyorlar? Belirleyici olan budur, düşmanın daima halka başarılı bir şekilde saldırgan olarak resmedilebildiği diplomasi kurnazlığı değil.

Emperyalistler tarafından demokrasi ve kültür sloganlarına yapılan göndermeler de aynı derecede yalandır. "... Alman burjuvazisi... işçi sınıfını ve emekçi kitleleri, savaşın... özgürlük ve uygarlık için ve Çarlık tarafından ezilen halkları özgürleştirmek için yürütüldüğüne ant içerek aldatmaktadır. İngiliz ve Fransız burjuvazileri... işçi sınıfı ve emekçi kitleleri, savaşın... Alman militarizmine ve despotizmine karşı yürütüldüğüne ant içerek aldatmaktadır." Şu ya da bu türden bir siyasi üstyapı, emperyalizmin gerici ekonomik temelini değiştiremez. Aksine, üstyapıyı kendine tâbi kılan bu temeldir. "Günümüzde... hâlâ ilerici bir burjuvazi veya ilerici bir burjuva hareket düşünmek aptalcadır. Burjuva demokrasileri bütünüyle... gericilemiştir." Emperyalist "demokrasi"ye ilişkin bu değerlendirme, tüm Leninist

anlayışın temel taşını oluşturur.

Emperyalist kamplar tarafından yürütülen savaş, anavatan savunması ya da demokrasi için değil, dünyanın yeniden paylaşımı ve sömürgeci köleleştirme için yapıldığından, sosyalist bir insanın bir haydut kampı değerine tercih etme hakkı yoktur. "Uluslararası proletarya açısından, savaşan iki ulusal gruptan hangisinin yenilgisinin sosyalizm için daha az zararlı olacağını belirlemeye" çabalamak tamamen boşunadır. Lenin, 1914 yılının Eylül ayının daha ilk günlerinde, emperyalist ülkelerin her biri ve tüm gruplaşmalar için savaşın içeriğini şu şekilde nitelendirmişti: *"Pazarlar için ve yabancı toprakları yağmalamak için mücadele, tüm ülkelerde proletaryanın devrimci hareketinin önünü kesme ve demokrasiyi ezme gayreti, bütün ülkelerin proleterlerini aldatma, bölme ve ezme dürtüsü, burjuvazinin çıkarları için bir ulusun ücretli kölelerini diğer ulusun ücretli kölelerine karşı kışkırtma isteği; savaşın gerçek içeriği ve anlamı sadece budur."* Bütün bunlar Stalin, Dimitrov ve şürekasının bugünkü öğretisinden ne kadar da uzak!

Barış için pasifist iç çekişlerle emperyalist savaşa karşı mücadele vermek mümkün değildir. *"İşçi sınıfını aldatma yollarından biri de pasifizm ve*

Son savaştan hemen önceki -1909'dan 1913'e uzanan- kapitalist refah dönemi proletaryanın üst katmanlarını çok sıkı bir biçimde emperyalizme bağladı. Emperyalist burjuvazinin sömürgelerden ve genel olarak geri kalmış ülkelerden emperyalist burjuvazi tarafından elde edilen süper kârların ağız sulandırıcı kırıntıları, işçi aristokrasisi ve işçi bürokrasisinin payına düştü. Bu nedenle, onları yurtseverliğe iten şey doğrudan doğruya emperyalizmin politikalarındaki kişisel çıkarlarıydı.

soyut barış propagandasıdır. Kapitalizm altında, özellikle de onun emperyalist aşamasında, savaşların olması kaçınılmazdır." Emperyalistler tarafından kararlaştırılacak bir barış, ancak yeni bir savaştan önceki soluklanma dönemi olabilir. Yalnızca savaşa ve savaşı üreten emperyalizme karşı devrimci bir kitle mücadelesi, gerçek barışı sağlayabilir. "Bir dizi devrim olmaksızın, sözde demokratik barış bir orta sınıf ütopyasıdır."

Pasifizmin uyuşturucu ve zayıflatıcı yanılsamalarına

karşı mücadele, Lenin'in öğretisindeki en önemli unsur olarak ortaya çıkar. Lenin, "kapitalizm altında apaçık bir ütopya olan silahsızlanma" talebini, özel bir düşmanlıkla reddetti.

Sosyal-Şovenizmin Kökleri

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi partilerinin çoğu, savaş sırasında kendi burjuvazilerinin tarafına geçtiler. Lenin bu eğilimi sosyal-şovenizm olarak adlandırdı: lafta sosyalizm, davranışta şovenizm. Enternasyonalizme ihanet gökten zembille inmedi, reformist uyarlanma politikalarının kaçınılmaz bir devamı ve gelişmesi olarak ortaya çıktı. *"Oportünizm ve sosyal-şovenizmin ideolojik-politik içeriği bir ve aynıdır: sınıf mücadelesi yerine sınıf işbirliği, kendi hükümeti zor durumdayken bu zorluklardan devrim için yararlanmak yerine kendi hükümetini desteklemek."*

Son savaştan hemen önceki -1909'dan 1913'e uzanan- kapitalist refah dönemi proletaryanın üst katmanlarını çok sıkı bir biçimde emperyalizme bağladı. Emperyalist burjuvazinin sömürgelerden ve genel olarak geri kalmış ülkelerden emperyalist burjuvazi tarafından elde edilen süper kârların ağız sulandırıcı kırıntıları, işçi aristokrasisi ve işçi bürokrasisinin

payına düştü. Bu nedenle, onları yurtseverliğe iten şey doğrudan doğruya emperyalizmin politikalarındaki kişisel çıkarlarıydı. Bütün toplumsal ilişkileri tüm çıplaklığıyla açığa vuran savaş boyunca, *"oportünistler ve şovenistler, burjuvaziyle, hükümetle ve Genel Kurmayla ittifakları nedeniyle büyük bir güce kavuşmuşlardı."*

Sosyalizmdeki ara ve belki de en yaygın eğilim, barış zamanında reformizmle Marksizm arasında salınan ve bir yandan kendilerini kaba, pasifist sözlerle gizlemeye devam ederken neredeyse istisnasız olan sosyal-şovenistlerin esiri olan sözde merkezdir (Kautsky vb.). Kitlelere gelince, onlar kendilerinin on yıllardır yaratmış oldukları aygıtları tarafından gafil avlandılar ve aldatıldılar. Lenin, İkinci Enternasyonal'in işçi bürokrasisinin sosyolojik ve siyasi bir değerlendirmesini yaptıktan sonra yarı yolda durmadı. *"Oportünistlerle birlik, işçilerin "kendi" ulusal burjuvazileriyle ittifak yapmasıdır ve uluslararası devrimci işçi sınıfı saflarında bir bölünmeye işaret eder."* Buradan, enternasyonalistlerin sosyal-şovenistlerden kopmaları gerektiği sonucu çıkar. "Şu anda sosyalizmin görevlerini yerine getirmek olanaksızdır, oportünizmden..." ve merkezcilikten, "sosyalizm içindeki bu burjuva eğilimden kesin bir şekilde kopmadıkça işçilerin

gerçek bir enternasyonal birliğini sağlamak mümkün değildir." Bizzat partinin adının değiştirilmesi gerekmektedir. "Lekelenmiş ve alçaltılmış olan "Sosyal-Demokrat" ismini bir kenara atıp, eski Marksist isme, Komünist ismine geri dönmek daha iyi olmaz mı?" İkinci Enternasyonal'den kopmanın ve Üçüncüyü inşa etmenin zamanıdır.

...

O zamandan bu yana geçen yirmi küsur yılda ne değişti? Emperyalizm çok daha şiddet dolu ve baskıcı bir karakter kazandı. Bugün emperyalizmin en tutarlı ifadesi faşizmdir. Emperyalist demokrasiler birkaç basamak aşağı düştüler ve doğal ve organik olarak faşizme doğru evrim geçiriyorlar. Ezilen ulusların uyanışı ve ulusal bağımsızlık istekleri keskinleştikçe, sömürgeci baskı daha da katlanılmaz hale gelmektedir. Diğer bir deyişle, Lenin'in emperyalist savaş teorisinin temelinde yer alan tüm bu ayırt edici özellikler, şimdi çok daha canlı ve keskin bir karakter kazanmış durumdadır.

Elbette komüno-şovenistler, uluslararası proletaryanın siyasetine sözüm ona tam bir dönüş yapan SSCB'nin varlığından söz edeceklerdir. Buna kısaca şöyle cevap verilebilir: SSCB doğmadan önce de, mücadeleleri desteklenmeyi hak eden ezilen uluslar, sömürgeler vb. vardı. Eğer kişi kendi ülkesinin sınırlarının dışındaki devrimci ve ilerici hareketleri, kendi emperyalist burjuvazisini desteklemek suretiyle destekleyebiliyor olsaydı, sosyal-yurtseverlik politikası ilkesel olarak doğru olurdu. O zaman Üçüncü Enternasyonal'i kurmak için de hiçbir neden kalmazdı. Bu işin bir yanı, fakat başka bir yanı daha var. Şu anda SSCB yirmi iki yıldır varlığını sürdürüyor. On yedi yıl boyunca Lenin'in ilkeleri yürürlükte kaldı*. Komüno-şovenist politikalar keskinleşmeye başlayalı sadece dört beş yıl oldu. SSCB'nin varlığı savı bu yüzden yalnızca sahte bir kılıftır.

Eğer çeyrek yüzyıl önce Lenin, sosyalistlerin uygarlığı ve demokrasiyi savunmak bahanesi altında kendi milliyetçi emperyalizmlerinin yanına geçişini sosyal-şovenizm ve ihanet olarak adlandırdıysa, o zaman Lenin'in ilkeleri açısından bugün aynı politika çok daha canicedir. Yaşasaydı Lenin'in, kapitalist uygarlık çok daha derin bir çürüme içindeyken İkinci Enternasyonal'in tüm safsata-

larını yeniden diriltten Komintern önderlerini nasıl adlandıracağını tahmin etmek güç değil.

Burada tehlikeli bir paradoks var; Komintern bayrağını Kremlin oligarşisinin izlerini silmek için kirli bir paçavraya çeviren sefil Komintern epigonları,

Komünist Enternasyonal'in kurucusunun öğretilerine sadık kalanlara "dönek" diyorlar. Lenin haklıydı: Egemen sınıflar büyük devrimcilere sadece hayatları boyunca eziyet etmekle kalmazlar, ölümlerinden sonra onları görevi "kanunu ve düzeni" korumak olan ikonalara çevirmeye çalışarak, çok daha incelikli önlemlerle onlardan intikam alırlar. Elbette hiç kimse Lenin'in öğretilerini savunmak zorunda değildir. Ancak bizler, onun öğrencileri, hiç kimsenin bu öğretilerle alay etmesine ve tam karşısına dönüştürmesine izin vermeyeceğiz.

wsws.org'dan alınmıştır

Emperyalist kamplar tarafından yürütülen savaş, anavatan savunması ya da demokrasi için değil, dünyanın yeniden paylaşımı ve sömürgeci köleleştirme için yapıldığından, sosyalist bir insanın bir haydut kampı diğerine tercih etme hakkı yoktur. Lenin, 1914 yılının Eylül ayının daha ilk günlerinde, emperyalist ülkelerin her biri ve tüm gruplaşmalar için savaşın içeriğini şu şekilde nitelendirmişti: "Pazarlar için ve yabancı toprakları yağmalamak için mücadele, tüm ülkelerde proletaryanın devrimci hareketinin önünü kesme ve demokrasiyi ezme gayreti, bütün ülkelerin proleterlerini aldatma, bölme ve ezme dürtüsü, burjuvazinin çıkarları için bir ulusun ücretli kölelerini diğer ulusun ücretli kölelerine karşı kışkırtma isteği; savaşın gerçek içeriği ve anlamı sadece budur." Bütün bunlar Stalin, Dimitrov ve şürekasının bugünkü öğretisinden ne kadar da uzak!

* Troçki, sürgününden itibaren SSCB'nin tahlili konusundaki görüşleri belli bir gelişim içinde olmuştur. SSCB'yi bürokratik yozlaşmış bir işçi devleti olarak niteleyen Troçki, önceleri bürokrasinin ilerici reformlarından bahsedebiliyordu. 1936 yılına kadar Sol Muhalefet'in Stalinist komünist partiler içinde kalarak mücadele etmesini savunan Troçki açısından öncelikle Almanya'da faşizmin zaferi ve İspanyol devrimi ihaneti Stalinizmin niteliği konusunda zihin açıcı oldu. Dünya devriminin katili Stalin ve şukerasıyla aynı enternasyonalin paylaşılamayacağını söyleyen Troçki, Stalinist aygıtın dünya egemen sınıflarıyla, emperyalizmle ortak hareket ettiğini de ifade etmekteydi. Tarihteki örneklerinde olduğu gibi işçi iktidarının ancak bir burjuva karşı-devrim tarafından boğazlanabileceğini düşünen Troçki, 1936'dan itibaren Stalinist bürokrasinin kapitalist restorasyonda rol alabileceğini ifade ediyordu.

OLACAK!

